

Sabima kartleggingsrapport 3 (2016)

Forslag til faggrunnlag for ertevikke *Vicia pisiformis* i Norge 2014-2019

Av Even Woldstad Hanssen; Gry Støvind Hoell og Roger Halvorsen

Forslag til faggrunnlag for ertevikke *Vicia pisiformis* i Norge 2014-2019

Refereres som:

Hanssen, E.W., Hoell, G.S. og Halvorsen, R. 2016. Forslag til faggrunnlag for ertevikke *Vicia pisiformis* i Norge 2014-2019. Sabima-kartleggingsrapport 3. 121 s.

Sammendrag

Forslaget til faggrunnlag for ertevikke gir en innføring i artens biologi og økologi. Arten er rødlistet i flere land og har både i Norge og Sverige status som sterkt truet (EN). Den vokser i dag på 21 av 37 kjente lokaliteter i fylkene Akershus, Buskerud, Vestfold og Telemark. Grunnen til tilbakegangen ligger først og fremst i utbygging av boliger og veier i vokseområdene. En sterk gjengroing kan også ha redusert lystilgangen på enkelte voksesteder og bidratt til tilbakegangen. Det foreslås en bevaring av ertevikke på alle kjente lokaliteter og en økning i bestandene. Viktige tiltak for bevaring kan være prioritering etter naturmangfoldloven og skjøtsel i form av tynning i tre- og busksjikt. Kartlegging, overvåkning og effektkontroll av skjøtsel er også viktig. Det foreslås å bruke totalt NOK 1,85 millioner i planperioden 2014-2019. Ansvaret for gjennomføring og koordinering av planen foreslås lagt til Fylkesmannen i Buskerud. Planen kan bare gjennomføres med et omfattende samarbeid mellom grunneiere, kommuner og miljømyndigheter, samt forskningsmiljø og frivillige biologiske organisasjoner.

Summary

The proposal for a biodiversity action plan for pale flowered vetch or pea vetch *Vicia pisiformis* in Norway gives an introduction to the biology and ecology of the species. The species is on the redlist in several european countries and is endangered in both Norway and Sweden. It is growing today on 21 of 37 historically known stations. The decline is mainly due to construction of houses and roads on the stations, but overgrowth can also reduce light that severs the conditions for the plants. It is proposed to conserve the pale flowered vetch on all actual stations and to expand the populations. Important measures are making the species a priority species following the Nature Diversity Act, thinning of trees and shrubs, mapping, monitoring and control of the effects of thinning. It is proposed to use NOK 1,85 million in the period of the action plan 2014-19. The responsibility for operation and coordination of the plan is proposed given to the Governor (Fylkesmann) of Buskerud County. The plan can only be fulfilled with a joint cooperation between the landowners, the municipalities and the environmental authorities, together with scientific institutions and voluntary biological organizations.

Emneord: Ertevikke, Vicia pisiformis, Faggrunnlag, Hasselskoger, Overvåkning
ISBN 978-82-93661-02-31

Forord

Norsk Botanisk Forening (NBF) har gjennom sin mangeårige virksomhet skaffet seg god oversikt over forekomster av ertevikke i Norge. Denne kunnskapen kommer til nytte når norske myndigheter nå skal utarbeide et faggrunnlag for arten.

Miljødirektoratet har gitt Fylkesmannen i Buskerud det administrative ansvaret for å utarbeide en slik plan. I dette arbeidet har Fylkesmannen involvert det frivillige miljøet gjennom NBF på en god måte, slik at man i fellesskap har kunnet utarbeide et best mulig faggrunnlag.

Mange er de som har bidratt med større og mindre opplysninger som kommer til nytte i dette arbeidet. Vi vil takke Aage Bartnes, Tore Berg, Tor Erik Brandrud, Bård Bredesen, Bjørn Erik Halvorsen, Jorunn Marie Haugen, Kåre Arnestein Lye, Dagny Mandt, Tor Harald Melseth, Trond Risdal, John Sandve, Kjell Værnes og Jan Wesenberg for verdifulle opplysninger om ertevikke.

Kirsti Høgvard og Ada Klaussen hos Fylkesmannen i Buskerud, takkes for produksjon av utbredelseskartet for ertevikke i Norge. Vi vil takke Fylkesmannen i Buskerud ved Åsmund Tysse for et godt samarbeid.

Innhold

Sammendrag	1
Summary	1
Forord	2
1 Innledning.....	6
2 Mål	6
3 Ertevikkas biologi og økologi.....	7
3.1 Artsbeskrivelse, systematikk og fylogeni	7
3.2 Fenologi	9
3.3 Populasjonsbiologi	10
3.4 Økologi	12
3.4.1 Voksested/plantesamfunn.....	12
3.4.2 Jordsmonn/jordkjemi	13
3.4.3 Mykorrhiza	13
3.4.4 Rhizobium-aktivitet	14
3.4.5 Forstyrrelser på voksestedet.....	14
3.4.6 Insekter knyttet til ertevikke	14
4 Ertevikkas utbredelse og bestandsutvikling.....	15
4.1 Utbredelse og bestandsutvikling globalt og i Europa	15
4.2 Utbredelse og bestandsutvikling i Norden.....	16
4.3 Utbredelse i Norge	17
4.4 Ertevikke i kultur	22
4.5 Årsaker til tilbakegang.....	22
4.5.1 Arealendringer	22
4.5.2 Gjengroing og utskygging	23
4.5.3 Beite	24
5 Vurdering av virkemidler.....	25
5.1 Iverksatte tiltak og eksisterende regelverk og ordninger	25
5.1.1 Tiltak.....	25

5.1.2 Juridiske virkemidler	25
5.2 Nye virkemidler	29
5.3 Konklusjon på juridiske virkemidler	30
6 Andre tiltak.....	34
6.1 Informasjon	34
6.2 Kartlegging	34
6.3 Bestandsovervåking	35
6.4 Skjøtsel/restaurering.....	35
6.4.1 Tynning i tre- og busksjikt	35
6.4.2 Beite	36
6.4.3 Re-introduksjon av ertevikke	36
6.5 Kanalisering av ferdsel	36
6.6 Effektkontroll av tiltak.....	36
6.7 Evaluering og rapportering	36
6.8 Administrasjon, koordinering og kompetanseutvikling	36
6.9. Datatilgang og lagring	37
7 Kostnadsplan	38
8. Ertevikke lokalitetsinformasjon.....	39
8.1 Om kartene og stedfestingen.....	39
8.2 Lokalteter med observert ertevikke 2001-2014	39
8.3 Lokalteter med ertevikke observert 1930-2000	88
8.4 Gamle og/eller upresist angitt lokaliteter med ertevikke, sett før 1930. Ødelagt eller mulig intakt	100
8.5 Ikke anerkjent lokalitet	115
9 Litteratur og andre referanser	116

Vedlegg 1. Excel-ark alle lokaliteter 13-sifret UTM

1 Innledning

Ertevikke *Vicia pisiformis* er en klatrende erteplante som er knyttet til tørre, varme og baserike edellauvskogskanter i det sørøstlige Norge. Den aktuelle utbredelsen er i dag fra Kragerø i Telemark i sør, via Larvik og Horten i Vestfold til Eiker, Røyken og Asker på vestsida av indre Oslofjord og inn til innergrensen i Hole kommune i Buskerud. På østsiden av Oslofjorden finnes den i kommunene Frogn og Nesodden i Akershus fylke. Totalt regner vi med at ertevikke vokser på 21 lokaliteter i Norge i dag, mens 16 tidligere kjente lokaliteter er utgåtte eller er usikre. Ertevikke regnes som en europeisk art med et østeuropeisk tyngdepunkt. Den skandinaviske halvøya utgjør nordgrense for arten og forekomstene i Hole i Buskerud er verdensnordgrense. Ertevikke er rødlistet i flere land, både i Norge og Sverige er den regnet som sterkt truet (EN) (Kålås & al. 2010, Gårdenfors red. 2010). Vi har en rimelig god oversikt over ertevikke i Norge i dag. Nær halvparten av de kjente forekomstene er utgåtte eller usikre. Dette er imidlertid en art som kan ha ukjente forekomster, da den kan forekomme som små sterile skudd i ganske sluttet skog. Ertevikke er en naturlig sjelden art i Norge. Forekomstene er hovedsakelig i områder som er påvirket av skogbruk og utbygging.

2 Mål

Faggrunnlaget for ertevikke er planlagt å virke i femårs-perioden 2014-2019. Her settes mål som skal nås i løpet av perioden.

Mål for antall lokaliteter

Bevare ertevikke på alle lokalitetene den finnes på i 2014.

Mål for bestandsstørrelse

Øke den totale bestanden av ertevikke gjennom en økning av forekomstarealet med 1 % i perioden, samtidig med en økning på 10 % i antall skudd. Økningen må primært komme i de populasjonene der skjøtselsbehovet er stort. Økning av populasjonene vil komme som et resultat av tynning på lokaliteter som har grodd igjen.

Opprette ex situ populasjoner fra minst tre ulike naturlige populasjoner. Disse ex situ populasjonene skal fordeles på minst to ulike institusjoner.

Naturbase og artskart

Alle lokaliteter der det finnes ertevikke skal være korrekt registrert i både naturbase og artskart.

Skjøtsel i verneområder

I enkelte av verneområdene der ertevikke vokser, er det forbud mot uttak av trevirke. Det har vist seg positivt for ertevikke med noe skjøtsel. Dette bør inn i forskriftene for alle områder der det vokser ertevikke. Grunneiere som har ertevikke på sin tomt, skal ha lov til å tynne når det er positivt for ertevikka.

3 Ertevikkas biologi og økologi

3.1 Artsbeskrivelse, systematikk og fylogeni

Ertevikke *Vicia pisiformis* er en flerårig klatreplante som tilhører erteplantefamilien *Fabaceae*.

Slekta *Vicia* L. er ei ganske stor og vidt utbredt slekt med 150-200 arter i hovedsakelig Europa, Asia og Nord-Amerika, men med representanter også i Øst-Afrika og Sør-Amerika (Wouw & al. 2001, Bryant & Hughes 2011). Hovedtyngden av slekta finnes i Middelhavsområdet og Iran-Vest Asia (Wouw & al. 2001). Den består bl.a. av vanlig dyrkede arter som bønnevikke *Vicia faba* L. og fôrvikke *Vicia sativa* ssp. *sativa* L.

Ertevikke (figur 1) plasseres i underslekta *Cracca*, og inntar en litt spesiell posisjon da den ikke helt lar seg plassere på basis av fylogenetiske studier (Jaaska 2005, Leht 2009). Tradisjonelt har den vært gruppert sammen med krattvikke *Vicia dumetorum* (som finnes i Sør-Sverige) og skogvikke *Vicia silvatica*.

Ertevikke er beskrevet av Linnaeus (1753) som *Vicia pisiformis* på side 734 i verket 'Species plantarum'. Originalbeskrivelsen lyder: "*Vicia pedunculis multifloris, petiolis polyphyllis cirrhosis, foliolis ovatis: insimis sessilibus*". Arten står som nr. 1 i slekta *Vicia* og skal da også regnes som typeart for slekta.

Innenfor arten ertevikke er det dokumentert relativt liten variasjon og det er ikke beskrevet taksa på infraspesifikt nivå (International Plant Names Index <http://www.ipni.org/> søk 4.4.12, Itis Catalogue of Life 15 March 2012 <http://www.catalogueoflife.org/> søk 4.4.12, ILDIS International Legume Database and Information Service <http://www.ildis.org/> søk 4.4.12).

Ertevikke er ei flerårig, urteaktig klatreplante som skyter tallrike skudd fra en underjordisk jordstengel. De overjordiske skuddene består av lite greina, men ganske grove, kantete - rillete, snaue stengler som normalt kan bli ½ til 1 m lange (Gustafsson 1991, Lid & Lid 2005, egne obs.) og hvis voksestedet er gunstig 1 ½ -3 m (se nedenfor). Bladene er finna med 3-5 par eggforma, butte småblad som er 15-40 mm breie (Gustafsson 1991, Lid & Lid 2005, Mossberg & Stenberg 2007). Ved grunnen av bladene sitter øreblader (stipler), disse er nesten skjult av de nedre småbladene (Mossberg & Stenberg 2007). Bladene ender i en forgreina klatretråd (Mossberg & Stenberg 2007). De 13-20 mm lange, grønnngule blomstene sitter på en langskafta klase som går ut fra et bladhjørne. Hver klase har 8-30 blomster og er ensidig og noe hengende. Den enkelte blomst kan beskrives slik: Kronbladene er svovelgule, omtrent fire ganger så lange som begeret. Fanen er avrundet, utrandet og litt lenger enn vingene og den butte, i enden grønnlige kjølen.

Frukten er en hengende, flat belg som blir brungul til blekbrun og over mot svartbrun som moden, og 25-40 mm lang og 6-9 mm brei. Belgen smalner mot endene, er snau og har 4-8 frø (Mossberg & Stenberg 2007), oftest 6-7 frø (Gustafsson 1991). Frøene er kulerunde, opptil 5 mm brede og mattbrune til svarte med en lys strek tvers over.

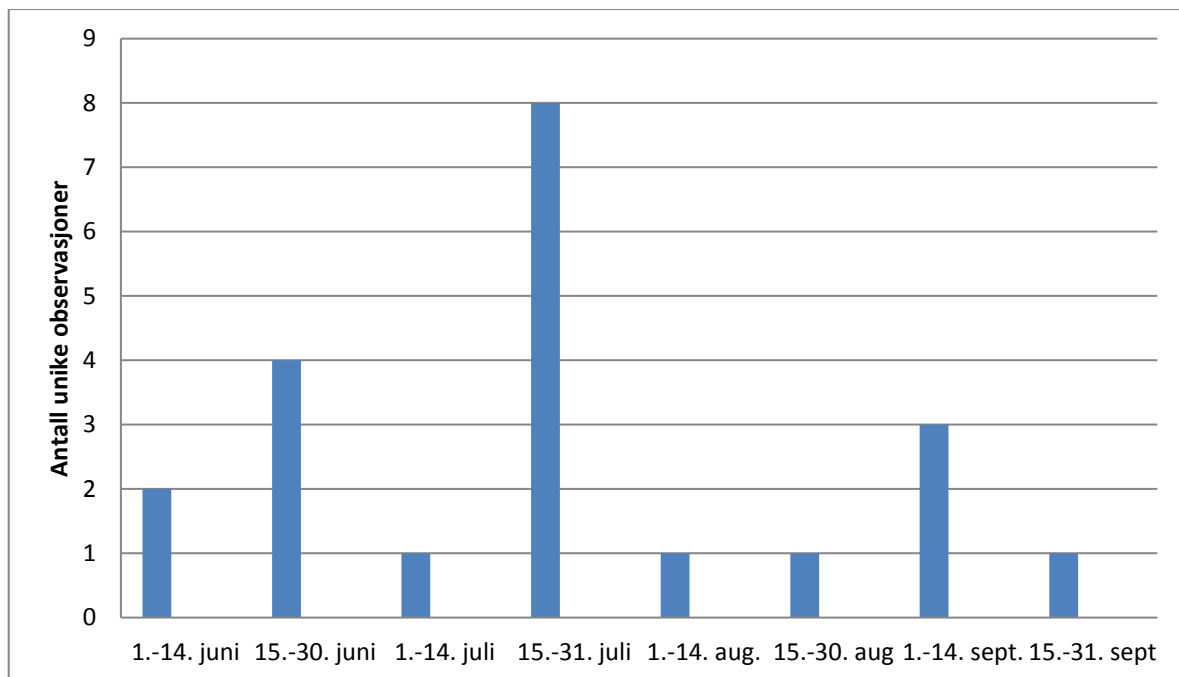
Figur 1. Ertevikke illustrert i J. Sturms Flora von Deutschland fra 1796

Ertevikke klatrer ved hjelp av klatretrådene i høyvokste arter i feltsjiktet og i busksjiktet. Mindre skudd kan vokse opprett uten støtte, da stengelen er ganske stiv (Gustafsson 1991, egne obs.).

Følgende kromosomtall er oppgitt for ertevikke: $2n=12$ (Black-Samuelsson & al. 1997, Lid & Lid 2005). Det foreligger noen DNA sekvenser av ertevikke i NCBI genbank <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/genbank/> (søk 4.4.2012). Det foreligger komplette ITS1 og ITS2 sekvenser.

3.2 Fenologi

Ertevikke oppgis i Norge å blomstre ved midtsommer (Lid & Lid 2005) og det stemmer i utgangspunktet godt overens med egne observasjoner. Men ved å se på 21 unike observasjoner av ertevikke får vi et bilde av blomstringsperioden som er vist i figur 2.

Figur 2. Fordeling på observert blomstringstidspunkt på 21 unike observasjoner av blomstrende ertevikke *Vicia pisiformis*. Data fra herbarieark, nasjonalt rødlisteprosjekt og Artsobservasjoner.no

Da ser vi at ertevikka har en meget lang blomstringsperiode som strekker seg over fire måneder. Det er rikelig både med blomster og frukter utover høsten. Det er tydelig at sideskudd begynner å blomstre etter hvert som de utvikler seg utover i sesongen. Figur 2 bygger på få observasjoner, men hovedtyngden av blomstring er nok i juli som figuren viser. Det er selvsagt ressurskrevende for plantene å ha så lang blomstring, men sjansen for å få fram modne frø øker også.

3.3 Populasjonsbiologi

Observasjoner tyder på at ertevikke er selv-fertil (Black-Samuelsson & al. 2007). Den blir pollinert av humler, honningbier og solitære bier (Hanelt & Mettin 1989). Vi har ikke gjort spesifikke observasjoner av dette i Norge.

Figur 3. Rik blomstring av ertevikke på Norges beste lokalitet i Grundtvikveien i Røyken 9.august 2011. Foto: Gry Støvind Hoell

Vi har ikke funnet data på fruktsetting hos ertevikke i litteraturen. Ut i fra egne observasjoner ser det ut til at det er brukbar fruktsetting (figur 4). Det er det også hos ertevikke i kultur i NHM i Oslo hvor det er observert rikelig med belger (Kristina Bjureke pers. medd.).

Figur 4. Utvikling av frø i belger hos ertevikke *Vicia pisiformis*. Fra Bjerkåsholmen i Asker 9.august 2011. Foto: Gry Støvind Hoell.

Ut i fra antallet blomster/belger og antall frø per belg som er angitt ovenfor, vil et skudd av ertevikke kunne produsere et sted mellom 30 og 240 frø. Det normale vil kanskje ligge på 60 frø.

Frøene vil spres fra skuddene samme høst. Ertevikke er en ballist, noe som vil si at frøene i utgangspunktet bare spres i den nærmeste omkrets av et frukt bærende skudd. Spredningen skjer når belgen tørker ut så mye at den sprekker opp og frøene slynges ut med en viss kraft.

Det vil også kunne skje sekundær spredning med dyr, og her kommer jo også mennesket inn med evt. utilsiktet flytting av frø.

Enkelte dyr er spesialisert på vikker, og spesielt gjelder det bladbillen *Bruchus atomarius* som lever på ertevikke samt andre erteplanter som svarterteknapp, vårerteknapp, skogflatbelg, gjerdevikke og sørlandsvikke (Zacher 1952, Jermy & Szentesi 2003). Denne bladbillen kan nok ved å spise seg igjennom veggen på belgen, føre til frøspredning før frøene egentlig er modne.

Vi kjenner ikke til opplysninger om levedyktighet på frøene over tid eller i en eventuell naturlig frøbank, men vi kan regne med at en viss frøbank finnes. Under kontrollerte forhold er det observert at frø av andre vikke-arter har god spiredyktighet etter 10 år (Pita & al. 2005).

Under kontrollerte forhold er det ulike erfaringer med spiring av frø fra ertevikke. Norsk Naturarv ved Torbjørn Røberg oppgir i 2005 å ha sådd 150 frø av ertevikke i et

forsøksfelt på Ringerike. Frøene skulle være samlet på Hurum i Buskerud [Røyken?: vår anmerkning], men ingen av dem spirte. (Norsk Naturarv <http://www.naturarv.no/index.php?id=307074> søk 19. april 2012). De ble antageligvis ikke forhåndsbehandlet.

På NHM har de derimot hatt nesten 100 % spiring etter lett sliping av frøene på sandpapir (Kristina Bjureke pers. medd.).

Sannsynligvis er spiringen heller dårlig under naturlige forhold. Effekten av sliping kan tyde på at mekanisk slitasje på frøene er en forutsetning for spiring. Slikt kan forekomme i mineralisk jord på bratt helning. Vi har en generell oppfatning av at det er lite frøplanter å se på lokalitetene, noe som tyder på liten ny-rekruttering fra frø (egne obs.).

Det oppgis i litteraturen at ertevikke har vegetativ formering (Hanelt & Mettin 1989), men det er ikke beskrevet hvordan dette foregår. Det er mest nærliggende å anta at det er deler av jordstengelen som deles fra morplanta og gir opphav til nye, men genetisk identiske individer. Svenske forskere (Gustafsson & Gustafsson 1994, Black-Samuelsson & al. 1997, Black-Samuelsson & Lascoux 1999, Jonsson & al. 2008) har i flere studier undersøkt den genetiske sammensetning av ertevikke-populasjonene i Sverige og Norge, og har også gjort sammenligninger med Mellom- og Østeuropeiske populasjoner.

Flere av resultatene viser at den genetiske variasjonen i de svenske og norske populasjonene synes å være lav. Selv om det synes å være en del morfologisk variasjon, reflekteres dette ikke i genene som er studert. Undersøkelsene konkluderer videre med at ertevikka sannsynligvis har hatt postglasial innvandring til Norden. Imidlertid viser den nyeste undersøkelsen av Jonsson & al (2008) en viss genetisk divergens. De regner med at dette skyldes klimatiske tilpasninger på relativt isolerte lokaliteter.

3.4 Økologi

3.4.1 Voksested/plantesamfunn

Ertevikke vokser i Norden i solåpen, glissen og krattete vegetasjon med edellauvskog. Mer spesifikt finnes den typisk i berg (berghyller og bergrøtter), rasmark og skogkanter med edellauvskog (Bertilsson & al. 2002, Lid & Lid 2005, Edqvist & Karlsson 2007, Mossberg & Stenberg 2007, Edqvist & Mattiasson 2009). Den synes å være basekrevende (Lid & Lid 2005), og noen nevner kalkkrevende (Edqvist & Mattiasson 2009), og jordsmonnet er moldrik brunjord (Edqvist & Karlsson 2007, Edqvist & Mattiasson 2009).

Når det gjelder eksposisjon liker den seg i sør til sørvestvendte lier (Gustafsson 1991, Bertilsson & al. 2002, Edqvist & Mattiasson 2009), men noen av de norske forekomstene er også mer sørøstvendte (egne obs.).

Vegetasjonen på lokalitetene kan karakteriseres som rik urtevegetasjon (Edqvist & Mattiasson 2009), og flere lokaliteter er svært rike på arter i erteplantefamilien *Fabaceae* (egne obs.). Svenske observasjoner tyder på at det er mest av lauvtrær som spisslønn *Acer platanoides*, hengebjørk *Betula pendula* og sommerekik *Quercus robur* på lokalitetene (Gustafsson 1991).

På de norske lokalitetene er det påfallende ofte hassel *Corylus avellana* involvert som et busksjikt (egne observasjoner). Brandrud & al. (2011) oppgir at ertevikke på to av sine lokaliteter i Asker og en i Hole i Buskerud, vokser i kalk-lindeskog. Dette er en spesiell naturtype som finnes på kalkgrunn i Oslofeltet og inneholder mange rødlista arter. Det er en utvalgt naturtype etter naturmangfoldloven.

Ertevikke kan også få god oppblomstring i det som kan karakteriseres som sekundære lokaliteter. En av Sveriges største forekomster ble oppdaget i et nedlagt grustak (Edqvist & Mattiasson 2009). Også forekomsten i Hof i Vestfold er i et gammelt sandtak (Halvorsen & Brekke 2004).

Utenfor Norden oppgis at ertevikke i land som Tyskland og Tsjekia vokser i lignende habitater som i Norden (Black-Samuelsson & al. 1997). Fra Østerrike angis den i edelgran-gran-bøk blandingsskog på vulkansk jord i Klagenfurt, Kärnten, 950 moh. (Leute 1976). I Südtirol i Italia går den enda høyere, til 1050 moh. (Leute 1976).

Inndelingen av naturtyper i Norge er presentert av Artsdatabanken gjennom systemet NiN (Naturtyper i Norge). Disse er vist i en egen database kalt Naturtypebasen <http://www.naturtyper.artsdatabanken.no/> Her vil voksestedene for ertevikke klassifiseres som fastmarksskogsmark T23. Innenfor dette er det flere typer som kan være aktuelle, men lågurtkalkskog T23-5 og lågurtskog T23-4 er de mest åpenbare. Disse vil inneholde lind- og hasseldominerte skoger på jord med høy pH og høyt innhold av kalsium.

3.4.2 Jordsmonn/jordkjemi

Ertevikke regnes som basekrevende (faktortall 8 etter Ellenberg & al (1992), se tabell 1), mens når det gjelder næringstall regnes den som en indikator på relativt næringsfattige forhold (faktortall 3). Den er også tørketolerant (faktortall 3).

Tabell 1. Økologiske faktortall for ertevikke *Vicia pisiformis* (etter Ellenberg & al 1992). Skala 1-8, høyeste tall er det mest krevende for den enkelte parameter.

Lys	7	halvlys-plante
Temperatur	5	middels varmekrevende
Kontinentalitet	4	sub-oseanisk
Fuktighet	3	tørketolerant
Reaksjonstall (syre-base)	8	svak base til base-kalk indikator
Næringstall	3	næringsfattig-indikator
Salttall	-	ikke salttolerant
Tungmetall	-	ikke tungmetalltolerant

3.4.3 Mykorrhiza

Det er sannsynlig at ertevikke har endomykorrhiza (AM) som de fleste planter. Allerede Jones (1924) angir mykorrhiza hos slekta *Vicia*, og det er senere gjort mye forskning rundt mykorrhiza hos bønnevikka *Vicia faba* (Pang & Paul 1980, Jia & al. 2004). Vi kan

ikke finne direkte dokumentasjon på mykorrhiza hos arten ertevikke, men alt taler for at den har det.

3.4.4 Rhizobium-aktivitet

De fleste arter av erteplanter har bakterier knyttet til røttene. Dette er oftest arter av slekten *Rhizobium* som danner kolonier (knoller) og som er med på å fiksere nitrogen fra lufta som plantene kan gjøre seg nytte av. Ertevikke regnes å ha normal *Rhizobium*-aktivitet (Edqvist & Mattiasson 2009).

3.4.5 Forstyrrelser på voksestedet

Ertevikke tåler nok godt moderate forstyrrelser på voksestedet. Blotting av mineraljord kan være viktig for frøspiring, og åpninger i busk- og tresjiktet kan gi gunstige forhold med riktig belysning. Effekten av eventuell mekanisk sliping av frøene i jordsmonnet er nevnt ovenfor som en faktor som kan påvirke naturlig foryngelse av arten. Beite er neppe gunstig, da plantene blir spist helt opp av beitedyr (Edqvist & Mattiasson 2009).

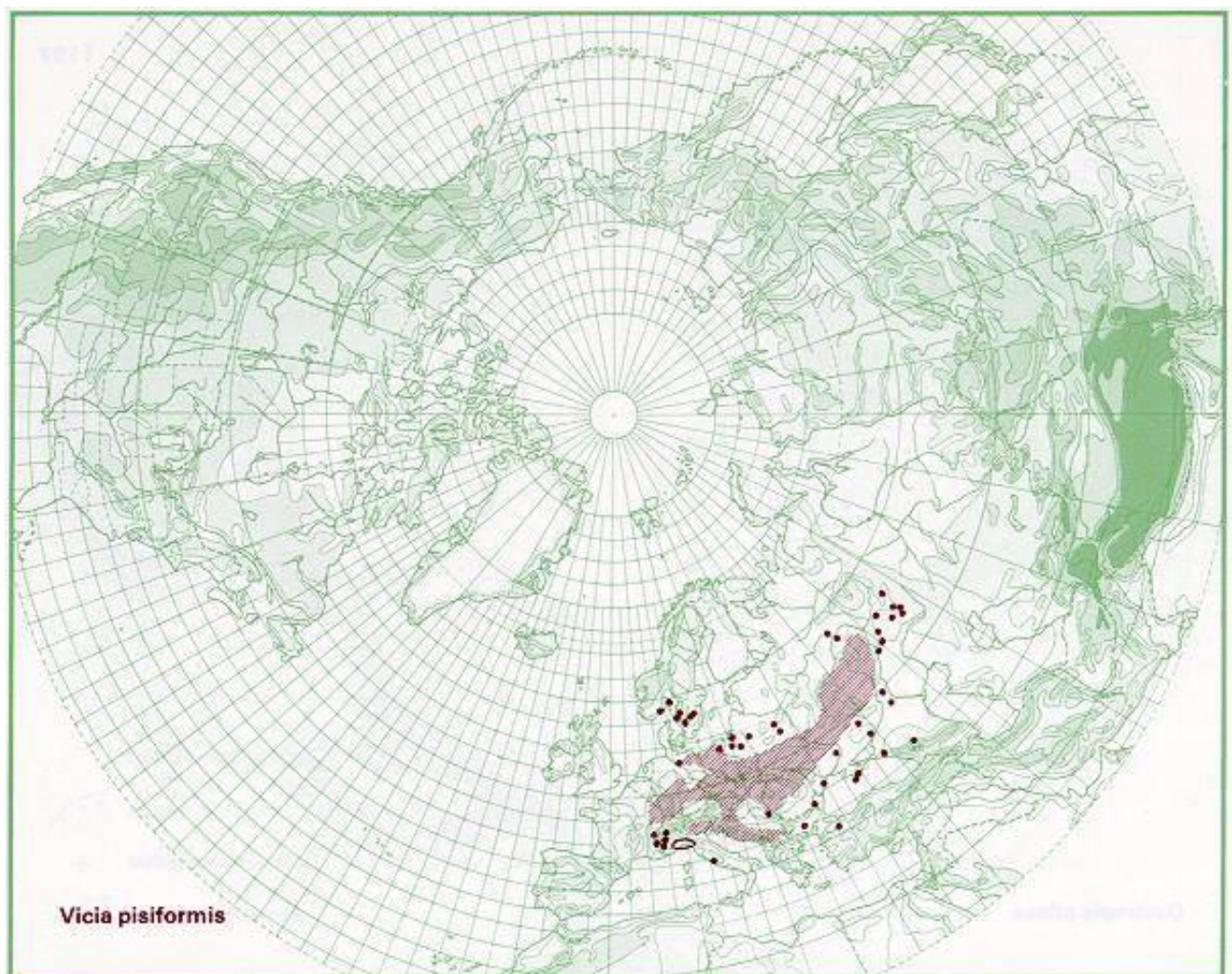
3.4.6 Insekter knyttet til ertevikke

I tillegg til bladbillen *Bruchus atomarius* som er nevnt ovenfor, har larvene til to mikrosommerfulger ertevikke som næringsplante. Larvene til spinnmøllen *Xystophora carchariella* (Zeller 1839) spinner sammen bladene (Elsner & al. 1999). Denne finnes i sørlige del av Sverige og rødlistet som sterkt truet (EN), men er ikke rapportert fra Norge. Glansmøllen *Cosmopterix schmidiella* (Frey 1856) er en minérmøll som kan lage bladminer som fyller hele bladfinnene hos ertevikke (Riedl 1996). Denne er kjent fra Storbritannia og mellom-Europa, men ikke fra Norge.

4 Ertevikkas utbredelse og bestandsutvikling

4.1 Utbredelse og bestandsutvikling globalt og i Europa

Arten regnes som europeisk og forekommer fra det sør-østre Norge og midtre Sverige i nord via Tyskland til det nordlige Italia og nordlige Balkan i sør (med spredte enkeltfunn lenger sør), se figur 5. I vest går den til det østlige Frankrike og i øst til Uralfjellene i Russland (Hultén & Fries 1986, Black-Samuelsson & al. 1997) Forekomstene øst for Tyrifjorden i Hole, Buskerud i Norge er verdensnordgrense for ertevikke, se figurene 5 og 6. De største forekomstene av ertevikke finnes i fjellområder i Øst-Europa.

Figur 5. Utbredelsen hos ertevikke i følge Hultén & Fries (1986)

Tabell 2. Rødlisting av ertevikke *Vicia pisiformis* i utvalgte land

Land	IUCN- kategori	Evt. annen kategori	Kilde
Bulgaria	NT		Petrova & Vladimirov 2009
Südtirol (Italia)	VU		Wilhalm & Hilpold 2006
Litauen		R	Lietuvos Raudonoji Knyga 2009
Luxembourg	CR		Colling 2006
Norge	EN		Kålås & al 2010
Sverige	EN		Gärdenfors red. 2010
Sveits	CR		Moser & al. 2002
Tsjekkia		C3 (sårbar)	Procházka 2001
Tyskland		V ('nær truet')	Ludwig & Schnittler 1996

4.2 Utbredelse og bestandsutvikling i Norden

Ertevikke finnes i Norge og Sverige, men mangler i de øvrige nordiske landene. Arten synes å ha et noe østlig til sørøstlig tyngdepunkt, se figur 6. Den norske utbredelsen er knyttet til Oslofjordsområdet og Tyrifjorden med nordgrense ved Nes i Hole (figur 7), den svenske utbredelsen går i et belte fra Dalsland (nordgrense ved Buterud) og Västergötland i vest til Östergötland og Småland i øst. I Sverige er det kjent rundt 25 lokaliteter, flest i Östergötland (Gustafsson 1991, Edqvist & Mattiasson 2009), mens det i Norge er kjent 36.

Figur 6. Utbredelsen av ertevikke i Norden i følge Hultén (1971)

4.3 Utbredelse i Norge

Ertevikka er utbredt på søndre del av Østlandet fra Kragerø i sør til Hole i nord. Fleste intakte lokaliteter er det i dag i et område rundt de midtre deler av Oslofjorden, i kommunene Frogn og Røyken. I området rundt indre Oslofjord er dere flere gamle funn av ertevikke som den sannsynligvis har forsvunnet fra. Den norske utbredelsen av ertevikke er vist i figur 7.

Figur 7. Utbredelse av ertevikke *Vicia pisiformis* i Norge

Av praktiske og forvaltningsmessige formål er lokalitetene delt i tre ulike grupper. Intakte lokaliteter, sett i 2001-2014 er vist i tabell 3. Lokaliteter sett i perioden 1930-2000 er vist i tabell 4. Gamle og/eller upresise lokaliteter, sist sett før 1930 er vist i tabell 5. Alle lokaliteter er omtalt nøye i kapittel 8.

Tabell 3. Lokalteter med observert ertevikke *Vicia pisiformis* 2001-2014

Fylke	Kommune	Lokalitet	Tendens	Naturbase	Vernet	Skjøtsel siste 5 år	Siste Rapport	Skudd/planter	Beregnet Forekomst-areal
Akershus	Asker	Bjerkåsholmen SV	Utskygging	BN00047697 Bjerkåsholmen SV	Nei	Nei	2011	32	8 m ²
	Asker	Bjerkås industripark, nord for (flere dellokaliteter)	Noe utskygging	BN00047768 og BN00077045 og VV00000914, Bjerkås NR	Ja	Ja, på en dellokalitet	2013	Ca 400	Ca 160m ²
	Asker	Sjøstrand, ved gartneriet	Stabil	BN00047765 Sjøstrandveien	Nei	Nei	2011	Ca 100	Ca 30 m ²
	Frogn	Håøya, Mølla, nord for Tåjebukta		BN00050333 Mølla	Nei	Ja	2013	2	1 m ²
	Frogn	Parisbukta	Stabil	VV00001860	Ja	Nei	2013	34	10 m ²
	Nesodden	Bratli, Flaskebekk, Nordveien 46	Stabil	BN00042001 Bratli	Nei	Ja	2013	5	150 m ²
Buskerud	Hole	Nedre Nes SØ		BN00076834, Nedre Nes SØ	Nei	Nei	2011		1 m ²
	Nedre Eiker	Mikkelsåsen, ved Ulevannsveien	Negativ	BA00048206	Nei	Nei, men behov for skjøtsel.	2011	10	
	Øvre Eiker	Hamre, opp for Svartvik	Antas intakt	BA00069843, Hamre, vest for*	Nei	Nei	2006	34	5 m ²
	Røyken	Grundvik, nær krysset Grundvikveien/Sundbyveien	Antas intakt	VV00002543, Slemmestadåsen - Morberg	Ja	Nei	2003	3 planter	1 m ²
	Røyken	Grundvikveien 2, i øvre kant av hagen	Stabil	VV00002543, Slemmestadåsen - Morberg	Ja	Ja, grunneier tynner hassekrautt	2011	76 skudd	Ca 20 m ²
	Røyken	Grundvikveien 8-12, i bakkant av hagene.	Stabil	VV00002543, Slemmestadåsen - Morberg	Ja	Ja, grunneier tynner hassekrautt	2012	>1000 skudd	Ca 80 m ²
	Røyken	Slemmestadåsen	Stabil	VV00002543, Slemmestadåsen - Morberg	Ja	Nei	2011	262 skudd	Ca 20 m ²
Vestfold	Hof	Ravnåskollen		BN00018003 Ravnåskollen	Nei	Nei	2011	300	
	Horten	Borrevann		Nei	Nei	Nei	2011	120	Ca 20 m ²
	Larvik	Kveldsvika ved Farris		Nei	Nei	Ja, på hovedlokaliteten	2011	80-90 skudd	Tot ca 20 m ²
	Larvik	Grasåsen, østsiden		Nei	Nei	Nei	2014	75	10-15 m ²
	Larvik	Snipekollen	Stabil	BN00046791, Snipekollen	Nei	Nei	2012	Flere hundre skudd	
Telemark	Kragerø	Knipheia naturreservat	Behov for skjøtsel	VV00000428, Knipheia	Ja, men kun buskvikke omtalt i naturbasen.	Nei, men behov for skjøtsel.	2011		
	Kragerø	Grønnåsliane naturreservat	Stabil	BN00039530, Grønnåsliane NR	Ja, men ikke nevnt i naturtype beskrivelsen.	Nei	2014		40m ²
	Nome	Fen: Lillejordet, Gruveåsen	Noe negativ	BN00036467, Gruveåsen	Nei	Nei	2011	5 planter	

Tabell 4. Lokalteter med ertevikke *Vicia pisiformis* observert 1930 – 2000

Fylke	Kommune	Lokalitet	Tendens	Naturbase	Vernet	Siste rapport
Akershus	Frogn	Håøya, Kloasundet	Usikker	BN00050309, Geitestranda. Omfatter kanskje lokaliteten.	Ja	1994
	Frogn	Håøya: Nordre Håøya*	Usikker	BN00050313, Selskjærbukta omfatter muligens lokaliteten (A-verdi).	Nei	1938
	Frogn	Langebåt	Usikker	Nei	Nei	1994
Buskerud	Drammen	Bragernesåsen **	Usikker	Nei	Nei	Ca.1990
	Hole	Nordlandsåsen, vestsida, ovf. Sønsterudelva (også kalt Homledal)***	Usikker	BA00021234, Nordlandsåsen	Nei	1973 1980?
	Nedre Eiker	Bjørkedokk sv. for	Utgått	Nei. Utgått pga. veibygging	Nei	1949
	Øvre Eiker	Østerud	Usikker	Nei	Nei	1957

* Nordre Håøya er en lokalitet som er angitt av Per Størmer i hans hovedfagsarbeid. Det ble søkt i området i en rødlistekartleggingstur i 2005.

** Bragernesåsen i Drammen. Telemark Botaniske Forening skal ha lett etter den der i 1993. Roger Halvorsen lette etter den i 2011 uten hell. Se omtale i vedlegget om lokalitetsinformasjon.

*** Registrert på krysslister fra Norsk Botanisk Forening (Arvid Næss) i 1980. Det er ikke sikkert fastslått at dette er identisk med funnet i 1973.

Tabell 5. Gamle og/eller upresist angitte lokaliteter med ertevikke *Vicia pisiformis*, sett før 1930

Fylke	Kommune	Lokalitet	Tendens	Naturbase	Vernet	Siste rapport
Akershus	Asker	Skaugumåsen, opp for Solstad	Usikker	BN00047823 eller BN00047600 kan omfatte lokaliteten.	Vet ikke.	1928
	Bærum	Kolsås*	Usikker	VV00000665, Kolsåsstupene og VV00001820 Kolsås/Dælivann	Lokaliteten ligger sannsynligvis innenfor et av disse verneområdene.	1922
Oslo	Oslo	Abbediengen	Antas utgått	Nei	Nei	1887
	Oslo	Bekkelaget: ved Ljabruhaussen rett ovenfor Ulvøya	Antas utgått	Nei	Nei	1916
	Oslo	Malmøya	Usikker	VV00000370, Malmøya og Malmøykalven	Ertevikke kan fortsatt eksistere på Malmøya. Muligens i verneområdet.	1882
	Oslo	Ormøya **	Antas utgått		Nei	Tidlig 1800
Buskerud	Røyken	Kustein ved Drammensfjorden	Usikker	Nei	Nei	1926
Telemark	Kragerø	Skotmyr	Usikker	Nei	Nei	Udatert tidlig 1900
Aust-Agder	Risør	Sønedeledfjorden på nordsiden, bak Frønøy	Usikker	BA00010645, Sønedeledfjord, ur på nordsiden av Frønøya.	Nei, sannsynligvis feil plassering av lokalitet!	Udatert tidlig 1900

*Usikker artsbestemmelse, men belegg ved NHM er sett av Roger Halvorsen og Even W. Hanssen og ser ut til å være ertevikke.

**Ormøya er angitt av Axel Blytt i Norges Flora bd. III s. 1221, og det er angitt at M.N. Blytt skal ha funnet den der. Ingen belegg eller andre angivelser ser ut til å bekrefte denne.

4.4 Ertevikke i kultur

I Norge er det per dags dato kun planter i kultur i NHM, så langt vi har oversikt over. Plantene vokser i et bevaringsbed kalt «Osloryggen». Frøene ble samlet av Bård Bredesen på Grundvik i Røyken i 2003. Frøene ble behandlet med sandpapir før de ble sådd. Det viste seg at denne behandlingen ga et svært godt resultat, da nesten 100 % av frøene spirte. Ertevikkene trives svært godt i bevaringsbedet i hagen. Populasjonen i bevaringsbedet blomstrer og har god fruktsetting. Frø fra flere innsamlinger blir også oppbevart i frøbanken ved NHM. Disse frøene er samlet på Bjerkås i Asker av Jan Wesenberg i 2000, Grundvik i Røyken av Bård Bredesen i 2003 og Ravnåskollen i Hof av Roger Halvorsen i 2010 samt at frø fra bevaringspopulasjonen i NHM bevares i frøbanken. NHM har deltatt i nettverket ENSCONET (European Native Seed Conservation Network), og vil delta i det oppfølgende EU-prosjektet ENSCRI (European Native Seed Conservation Research Infrastructure). Nettverkens oppgave er å koordinere innsamling og frøbankvirksomhet knyttet til bevaring av truede og sårbare planter i Europa, drive egen forskning og bidra med materiale og fasiliteter til andres forskning. Hver hage har ansvar for innsamling av frø innenfor sin geografiske region. Alle innsamlede frø lagres i frøbank i Oslo.

I artskart ligger det informasjon om et belegg av ertevikke tatt ved 'Aas Landbruksskole' av Jan Greve. Herbariebelegget ligger på Universitetsmuseet i Bergen. Belegget er udatert. Dette antar vi er en plante som har vært kultivert på den daværende «Landbruksskolen på Ås» (nå NMBU), men som ikke lenger finnes der. Denne forekomsten er ikke tatt med i lokalitetsoversiktene.

4.5 Årsaker til tilbakegang

Det er ulike årsaker til at ertevikke har hatt en tilbakegang i Norge og at planta på flere lokaliteter har blitt borte. Nedenfor behandles de ulike årsakene.

4.5.1 Arealendringer

Etter det vi vet har flere av lokalitetene med ertevikke forsvunnet på grunn av arealendring. Alle lokalitetene som har vært belagt fra Oslo har med stor sannsynlighet gått tapt under utbygginger av både veier og boliger. Det kan selvsagt være at det fortsatt finnes en liten rest i en gammel hage, men det kjenner vi ikke til. Tidligere lokaliteter i Oslo, har vært Abbediengen, Bekkelaget, Malmøya og Ormøya, alle områdene er nå sterkt nedbygde. I tillegg har en lokalitet ved Bjørkedokk i Nedre Eiker,

Buskerud gått tapt på grunn av veibygging. En lokalitet ved Langebåt i Frogn, Akershus har de seinere år blitt dekket til i forbindelse med utvidelse av en vei.

Ertevikke vokser oftest i skogkanter, noe som også betyr at de ofte vokser i veikanter. Dette er ingen fordel med dagens store kjøretøy og krav til gode veier. Kunnskap om hvor ertevikke vokser, og at denne kunnskapen er tilgjengelig for alle, er derfor nøkkelen til å kunne ta vare på ertevikka. I mange tilfeller er det mulig å endre byggeplaner litt slik at ertevikka fortsatt kan trives i veikanten eller i kanten på en tomt eller ved en parkeringsplass.

4.5.2 Gjengroing og utskygging

Den største trusselen i Sverige vurderes å være manglende hensyn ved rydding i busksjikt og ved avvirkning av lauvskog. Granplanting kan også føre til at egnete skogkanter forsvinner (Edqvist & Mattiasson 2009). Bertilsson & al (2002) bemerker også at ertevikke trues av gjenvoksing med gran. Vår erfaring fra undersøkelser i felt stemmer godt overens med erfaringene fra Sverige. Utskygging er helt klart et stort problem for ertevikke. Men for de fleste lokalitetene er det ikke grana som er problemet i Norge. Her vokser ertevikke stort sett i lauvskog, ofte i skogområder med edellauvtrær, både kalk-lindeskog og i områder der det er mye hassel.

Lauvtrærne ble aktivt brukt i tidligere tider, deriblant hassel. Nær småbruk og i utmark sanket de blant annet lauv til fôr. Hassel ble i tillegg til at det ga lauvfôr og nøtter, brukt til ved, tønneband, korges og flettgjerder mm. (Schübeler 1886, Høeg 1976, Nedkvitne & Gjerdåker 1999). Rotskuddene ble høstet om lag hvert sjuende år, noe som gjorde at det ble jevn tilgang på lange hasselskudd, og at skogen ikke vokste helt igjen. Denne bruken av skogen må ha gjort forholdene for ertevikke ypperlige.

Ved de to lokalitetene som ligger helt i kanten på tomter nede i Grundvik, Røyken, Buskerud ser vi tydelig hvordan rydding av hassel påvirker bestanden. Grunneierne har egentlig fått beskjed om at de ikke får lov til å drive skjøtsel innenfor det området som er vernet på grunn av ertevikka. Heldigvis har ikke grunneierne gjort helt som de har fått beskjed om, for deres erfaring er at tynning av lauvskogen, og i dette tilfellet mest hasselkratt, er positivt for ertevikkebestanden. Tidligere besøk på lokalitetene har blitt sammenlignet med status for 2011 og 2012, og det viser at deres erfaringer er helt korrekte! Det har aldri vært så mye ertevikke på disse lokalitetene som det var i 2011-12. En annen lokalitet der vi ser det samme resultatet, er ved Bjerkås, Asker, Akershus. Denne dellokaliteten ligger under en kraftlinje. Her har det tydeligvis blitt fjernet hassel nettopp på grunn av kraftlinja. Dette har ført til en kjempeoppblomstring av ertevikke langs hele kantene på feltet der det har blitt ryddet.

Det er flere eksempler på lokaliteter der tynning av skogen kan være en løsning for å få bestandene mer levedyktige. Eksempler på det, er blant annet Knipen i Kragerø og flere av dellokalitetene ved Bjerkås. Dette står det mer om under beskrivelsen av hver enkelt lokalitet.

På den svenske Artdatabankens faktablad om ertevikke (Gustafsson & Edqvist 2006) står det at lokalitetene bør beskyttes mot gjenvoksning, men det skal heller ikke ryddes

for kraftig. Dette støttes av Edqvist & Karlsson (2007) som sier at balanse mellom lys og skygge er viktig for ertevikke og hver lokalitet bør følges og skjøttes individuelt.

4.5.3 Beite

Edqvist & Mattiasson (2009) konstaterer at ertevikke spises begjærlig av beitedyr. Så vidt vi vet, er det ikke problem med beitedyr på noen av ertevikkelokalitetene vi kjenner i Norge i dag. Det hender vi finner en og annen plante som er spist på av hjortedyr, men det er ikke noe stort problem i Norge. Men siden det er viktig å åpne opp for mer lys på flere av lokalitetene, må vi huske disse anbefalingene. Man skal ikke sette ut beitedyr for å få ryddet skogen mer åpen, men følge Edqvist & Mattiassons (2009) råd om forsiktig tynning blant oppvoksende lauvtrær og kratt, samt konsekvent å holde gran i sjakk på voksestedene.

5 Vurdering av virkemidler

Som nevnt er det flere trusselfaktorer mot ertevikke, hvor den viktigste er nedbygging. De juridiske virkemidlene som er mest aktuelle for å ta vare på lokaliteter med ertevikke, er naturmangfoldloven, plan- og bygningsloven og landbrukets egne virkemidler. Det er nødvendig med en del tiltak som kan sikre at ertevikke kan overleve på lang sikt i Norge. Det er fortsatt behov for mer kunnskap om artens populasjonsstørrelse og genetiske sammensetning. Det er et visst mørketall for antall forekomster av ertevikke og det er behov for supplerende kartlegging i hele artens norske utbredelsesområde. Eventuelle skjøtselstiltak må følges opp i form av overvåking. Habitatet for ertevikke er generelt rikt på arter i flere artsgrupper, spesielt innen sopp der det finnes flere trua arter.

5.1 Iverksatte tiltak og eksisterende regelverk og ordninger

5.1.1 Tiltak

Vi er ikke kjent med at det er iverksatt spesielle tiltak for å bevare ertevikke utover områdevern etter naturmangfoldloven.

5.1.2 Juridiske virkemidler

Naturmangfoldloven

Naturmangfoldloven legger til grunn at naturen skal tas vare på gjennom vern og bærekraftig bruk. Bærekraftig bruk skal – i samsvar med formålsbestemmelsen for loven – være et sentralt virkemiddel for å ta vare på naturmangfoldet.

Målet for arter (§ 5) er at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Så langt det er nødvendig for å nå dette målet ivaretas også artenes økologiske funksjonsområder og de øvrige økologiske betingelsene som de er avhengige av.

§ 6 fastslår en alminnelig aktsomhetsplikt overfor naturmangfoldet. Plikten gjelder for private, både enkeltpersoner og foretak, og for det offentlige.

Det sentrale i aktsomhetsplikten er den enkeltes ansvar for å bidra – etter evne – til den samlede forvaltningen av naturmangfoldet slik at forvaltningsmålene for naturtyper og arter (jf §§ 4 og 5) kan nås.

§ 7 bestemmer at vurderingen av prinsippene for offentlig beslutningstaking skal fremgå av beslutninger som berører natur. Disse prinsippene er kunnskapsgrunnlaget, økosystemtilnærming og samlet belastning, kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver og miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder.

Etter § 15 annet ledd er høsting og annet uttak av planter og sopp tillatt. Det forutsettes imidlertid at høsting eller uttak ikke er av et slikt omfang eller foregår på en slik måte at det truer overlevelsen av den aktuelle bestanden. Begrensningen retter seg i utgangspunktet mot alle typer virksomhet eller tiltak, men det er et vilkår at virksomheten eller tiltaket utgjør en trussel for den aktuelle bestandens overlevelse. Om

tiltaket innebærer en slik trussel må bl.a. vurderes ut fra artens generelle bestandsstatus, f.eks. basert på gjeldende rødlistet, og omfanget av tiltaket. § 15 annet ledd er ikke til hinder for lovlig ferdsel, landbruksvirksomhet eller annen virksomhet som skjer i samsvar med aktsomhetsplikten i § 6.

Vurdering

Naturmangfoldloven har generelle regler knyttet til bærekraftig bruk, og som omfatter all natur. Det er imidlertid ingen garanti for at disse reglene alltid er tilstrekkelig for å ta vare på truet natur, og føre-var-prinsippet tilsier at i slike tilfeller må også strengere virkemidler vurderes.

Plan- og bygningsloven

Plan- og bygningsloven (pbl) er en sektorovergripende lov. Dette vil si at miljøhensyn er bare ett av en rekke interesser og hensyn den skal ivareta.

Pbl pålegger de ulike planmyndigheter (statlige, regionale og kommunale) nærmere bestemte planoppgaver. Kommunen skal etter pbl del IV utarbeide og vedta en kommunal planstrategi der en drøftelse av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling og bl.a. miljøutfordringer bør inngå. Kommunen skal ha en samlet kommuneplan som skal inneholde en samfunnsdel og en arealdel (arealplan). Samfunnsdelen skal ta stilling til langsiktige utfordringer og mål og danner grunnlaget for kommunens konkrete planer. Arealplanen, som skal omfatte kommunens totale areal, skal angi hovedtrekk i arealdisponeringen og rammer og betingelser for hvilke nye tiltak som kan settes i verk og hvilke hensyn som må ivaretas ved arealdisponeringen. Arealplanen er bindende for nye tiltak og utvidelse av eksisterende tiltak.

Valg av arealformål gir kommuner mulighet til å bestemme hva slags aktivitet som i hovedsak er ønsket og skal tillates i et område. Dette kan i seg selv legge visse føringer på området i forhold til miljøaspektet.

For arealformål som kan komme i konflikt med naturverdier kan kommunen vedta hensynssoner (lovens § 11-8) for å verne viktige miljøverdier, herunder beslutte begrensninger i virksomhet og pålegge vilkår for tiltak/aktivitet i sonen.

Pbl. § 11-9 gir kommuner muligheter til å angi generelle bestemmelser som kan ha betydning for miljøinteresser, både i form av krav om reguleringsplaner, krav om at det foretas utredninger og at kommunen kan angi miljøkvalitetsnormer. Kommunene har i stor grad anledning til selv å fastsette miljøkvalitetsnormer om biologisk mangfold utenfor statlig opprettede verneområder.

Vilkårene for når kommunen *må* vedta reguleringsplan følger av lovens § 12-1, og det skal bl.a. utarbeides reguleringsplan for gjennomføring av større bygge- og anleggstiltak og andre tiltak som kan få vesentlige virkninger for miljø, og det skal i så fall også utarbeides et planprogram som skal sendes på høring. Reguleringsplanen skal utarbeides av fagkyndige, og i planen kan det i nødvendig utstrekning gis bestemmelser

bl.a. til vern av miljøhensyn. Pbl. § 12-7 nr. 6 gir i utgangspunktet en mulighet for kommuner til selv å fastsette bestemmelser for å sikre naturtyper og verdifull natur. Planarbeidet i kommunen er underlagt et omfattende prosessuelt regelverk som skal sikre at alle berørte interesser blir hørt. Planforslag kan angripes ved innsigelsesinstituttet jfr. loven §§ 5-4 til 5-6. Fremmes innsigelse skal det normalt gjennomføres megling hvorpå departementet eventuelt avgjør om innsigelsen skal tas til følge og planen endres. Reguleringsplaner kan i tillegg påklages av enhver med rettslig klageinteresse. Eventuelle dispensasjoner fra vedtatte planer kan også påklages. Regional og statlig planmyndighet skal se til at henholdsvis regionale og nasjonale mål og hensyn ivaretas. Regional og statlig planmyndighet har et særlig ansvar for å påpeke eventuelle konflikter mellom regionale/statlige hensyn og kommunale planer på grunnlag av forslag til planprogram, og kan angripe planforslag ved å fremme innsigelse.

I pbl kap. 14 er det fastsatt regler om konsekvensutredning for tiltak etter annen lovgivning som kan få vesentlige virkninger for miljø og samfunn. Hvilke tiltak som omfattes og hva utredningen skal inneholde er fastsatt i egen forskrift om konsekvensutredninger.

Vurdering

Plan- og bygningsloven sikrer for det første bred medvirkning før avgjørelser om arealbruk fattes, og kravene til reguleringsplan og konsekvensutredning ved tiltak som kan få vesentlige miljøvirkninger vil i stor grad sikre at viktige og kjente miljøverdier blir tatt hensyn til i planprosessen. For det andre gis kommunene virkemidler til å sikre viktige miljøverdier også i områder som besluttes disponert til utbyggings-/industri- og andre formål som kan komme i konflikt med disse verdiene.

For å ivareta miljøet kreves vanligvis langsiktig arbeid, noe som kan være en utfordring i forhold til planlegging etter plan- og bygningsloven. Etter plan- og bygningsloven gjelder en reguleringsplan bare så lenge det ikke er vedtatt en ny plan for området. Det er altså ingen garantier for hvor lenge bestemmelser i en reguleringsplan gjelder.

Kommuneplaner gir heller ikke langsiktige garantier, i og med at disse skal revideres hvert fjerde år.

Endring og revisjon av planer gir en viss dynamikk i arealforvaltningen, men samtidig er planene etter pbl vesentlig mer statiske enn den dynamikken som vern av arter etter naturmangfoldloven gir mulighet for. Det er jf pbl ikke plikt til å omregulere eksisterende planer når det foreligger ny kunnskap. Områder som er viktige funksjonsområder for en art vil kunne endre seg over tid i takt med artens bruk av området. Denne dynamikken vil ikke planer etter pbl nødvendigvis kunne fange opp.

I utgangspunktet har kommuner gode muligheter til å ivareta miljøhensyn i arealplanleggingen etter plan- og bygningsloven. Forutsetningen er at kommunen velger å prioritere miljøhensynene foran andre hensyn og fastholder denne prioriteringen (planer kan endres). Vår vurdering er at disse innvendingene tilsier at kommunens plikt og ansvar for miljøforvaltning ikke alltid vil være tilstrekkelig for å

verne *de mest truede arter og naturtyper*. For disse vil det være et behov for et strengere, konkret og varig vern som best oppnås ved bruk av naturmangfoldlovens bestemmelser.

Landbrukets virkemidler

Flere av ertevikkeforekomstene ligger i LNFR-områder etter Plan – og bygningsloven. Skogbruksloven (lov av 27. mai 2005 nr. 31) vil her være viktig. Den har flere formål, der det viktigste er å fremme en bærekraftig forvaltning av landets skogressurser, men det er også et selvstendig formål å sikre det biologiske mangfoldet, jfr. lovens § 1. I henhold til lovens § 4 er skogeier ansvarlig for å forvalte skogen sin i samsvar med loven. Skogeier skal ha oversikt over miljøverdier i egen skog, og plikter å ta hensyn til disse ved tiltak i skogen, selv om det innebærer at enkelte tiltak (herunder hogst) ikke kan gjennomføres. Skogbruksloven § 4 siste ledd hjemler adgang til ved forskrift å fastsette særlige krav til miljøet, jfr. forskrift om bærekraftig skogbruk av 7. juni 2006 (se nedenfor). Kommunen er tilsynsmyndighet jfr. § 20, og lovens sanksjonsmidler følger av bestemmelsene i §§ 22-23. Unnlatelse av å rette seg etter pålegg gitt med hjemmel i lovens § 8 (se neste avsnitt) kan gi grunnlag for fastsettelse av tvangsmulkt og utløse straffeansvar.

Myndighetenes adgang til å stille miljøkrav med hjemmel direkte i loven.

Det følger av skogbruksloven § 8 annet ledd at dersom hogst planlegges eller skjer i strid med loven, "*eller kan få uheldige verknader for miljøverdiene*", kan kommunen nekte hogsten eller sette vilkår for gjennomføringen av den. Relevant er også loven § 11, som gir kommunen eller annen skogbruksstyresmakt hjemmel til å pålegge skogeier meldeplikt om hogst eller andre tiltak i skog dersom dette er nødvendig for å holde kontroll med at loven blir fulgt. Meldeplikten kan gjelde en eller flere skogeiere i hele eller deler av kommunen. Endelig nevnes skogbruksloven § 13, som gir departementet kompetanse til ved forskrift å regulere skogsdriften i områder med særlig miljøverdi knyttet til bl.a. biologisk mangfold. Noen slik forskrift er foreløpig ikke vedtatt.

Forskrift om bærekraftig skogbruk

Forskriften § 4 gir skogeier plikt til å dokumentere de miljøhensyn som ligger til grunn for planlagte og utførte tiltak i skogen. Videre følger det av bestemmelsens annet ledd at hogst *normalt* bare skal skje i områder der det er foretatt miljøregistreringer, jfr. forskrift om tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer av 4. februar 2004 nr. 449, jfr. neste avsnitt. I motsatt fall skal føre-var-tiltakene nedfelt i Levende Skog-standarder legges til grunn. Endelig følger det av forskriftens § 5 at retningslinjene i Levende Skog skal følges ved utførelse av alle skogbrukstiltak. Brudd på forskriftens bestemmelser kan gi grunnlag for pålegg av tilsynsmyndigheten og sanksjoneres med tvangsmulkt, men utløser ikke straffansvar.

Forskrift om tilskudd til skogbruksplanlegging med miljøregistreringer

Tilskuddsordningen omfatter utarbeiding av skogbruksplaner og ressursoversikter og tilhørende registrering av skog- og miljøinformasjon, for skogeiere (eventuelt samarbeidende skogeiere) med mer enn 10 daa produktiv skog. Kravene til planen og

ressursoversikten følger av forskriftens § 6. Det følger uttrykkelig av bestemmelsen at miljøverdier knyttet til biologisk mangfold (dvs. blant annet forekomst av truede arter) skal omfattes.

Biotopskjøtselsavtaler

Med bakgrunn i rundskrivM-56/1994 kunne Landbruksdepartementet yte tilskudd til biotopskjøtselsavtaler i områder hvor det foregår et aktivt skogbruk. Det er ikke kjent at slike avtaler har blitt inngått i områder hvor det vokser ertevikke.

Vurdering

Skogbrukslovens system er at skogeieren er ansvarlig for selv å innhente dekkende miljøinformasjon om sin skogeiendom, og forvalte den i samsvar med loven, herunder ta hensyn til miljøverdiene i skogen. Gjennom tilskuddsordninger er det gitt incentiver til at adekvat registrering av miljøverdier i skog faktisk blir foretatt, noe som vil ha avgjørende betydning for at miljøhensyn blir ivaretatt i praksis. Under enhver omstendighet er skogeieren underlagt prinsippene i Levende Skog-standarden. Loven inneholder ingen krav til tillatelse før hogst kan iverksettes, men myndighetene er gitt gode tilsynsverktøy og kan sanksjonere enkelte brudd på loven og unnlattelse av å følge gitte pålegg. Naturmangfoldlovens (NML) alminnelige regler i kap. II får anvendelse for landbruksmyndighetens vedtak, og det skal bl.a. fremgå av vedtaket at hensynet til biologisk mangfold er tilstrekkelig belyst når beslutningen fattes. Det vil naturlig nok i mange tilfeller være en betydelig utfordring for kommunene å sette inn tilstrekkelig ressurser og innhente den nødvendige fagkompetanse for å kunne ivareta alle miljøhensyn, herunder beskyttelse av særlig truede arter. Ved vurderingen av om en art skal prioriteres i medhold av NML § 23, er naturvernmyndigheten lovforpliktet til å følge føre-var-prinsippet (NML § 9). Dersom en art er tilstrekkelig truet, er det vanskelig å hevde at systemet for beskyttelse av truede arter i produktiv skog alltid vil være tilstrekkelig til å ivareta forvaltningsmålet fastsatt i NML § 5 jfr. § 23.

Friluftsløven

Friluftsløven (Lov om friluftslivet av 28. juni 1957) kan brukes til å regulere ferdsel i lokaliteter som er sårbare for mye tråkk eller annen slitasje. Lovens § 15 gir kommunen hjemmel til å regulere ferdselen for å verne plantelivet. Dette vil gjelde områder som er definert som LNFR-område etter Plan- og Bygningsloven. Dersom slitasje truer lokaliteter med ertevikke kan friluftsløven være anvendbar.

Vurdering

Trusselen ved slitasje vurderes som svært liten og Friluftsløven er derfor neppe egnet som virkemiddel til å bevare ertevikke.

5.2 Nye virkemidler

Paragrafene 23 og 24 i naturmangfoldloven omhandler prioriterte arter. Ved avgjørelsen av prioritering (§ 23) legges vesentlig vekt på om

- a) arten har en bestandssituasjon eller bestandsutvikling som strider mot målet i lovens § 5 (om levedyktige bestander)
- b) arten har en vesentlig andel av sin naturlige utbredelse eller genetiske særtrekk i Norge eller
- c) det er internasjonale forpliktelser knyttet til arten

Naturmangfoldlovens § 24 første ledd bokstav a til c skisserer fire tiltak som kan iverksettes for å beskytte prioriterte arter:

- Forbud mot enhver form for uttak, skade eller ødeleggelse
- Bestemmelse om at reglene i §§ 15 til 22 bare gjelder så langt det følger av forskriften
- Regler om beskyttelse av visse typer økologiske funksjonsområder av mindre omfang
- Det kan settes krav om å klarlegge følger av planlagte inngrep i funksjonsområder.

Å gi regler om visse typer økologiske funksjonsområder innebærer beskyttelse av områder som arten er særlig avhengig av i deler av eller i hele sin livssyklus. Som nevnt kan det bare gis regler om beskyttelse av økologiske funksjonsområder av mindre omfang. Det er det enkelte funksjonsområdet som skal være av mindre omfang. Regler om økologiske funksjonsområder er regler om bærekraftig bruk, i motsetning til reglene som setter forbud mot uttak, skade og ødeleggelse.

For flere av lokalitetene med ertevikke vil det være behov for kunnskapsbasert skjøtsel. Det vil derfor være nødvendig med ordninger som sikrer at slik skjøtsel utføres.

Totalt ni av lokalitetene som historisk har huset ertevikke ligger innenfor naturreservat eller plantefredning. I minst sju av dem vokser det fortsatt ertevikke. Det er svært viktig å ta vare på de lokalitetene som ligger utenfor verneområder, men nytt områdevern vurderes som mindre aktuelt. Det kan fortsatt oppdages nye lokaliteter med ertevikke, og prioritert art med økologisk funksjonsområde er en dynamisk og fleksibel ordning som vil fungere for å beskytte evt. nyoppdagede lokaliteter med ertevikke.

Ordningen med prioriterte arter med økologisk funksjonsområde kan bli et godt virkemiddel for å ta vare på ertevikke. Det vil sikre arten samtidig som det kan åpnes for tilpasset, igangværende bruk av områdene. En forskrift om prioritert art hjemler også nødvendig skjøtsel, noe som ertevikke vil kunne profitere godt på.

Ertevikke oppfyller kravene etter naturmangfoldloven § 23 a.

5.3 Konklusjon på juridiske virkemidler

Prinsipper, mål og generelle retningslinjer for bærekraftig bruk i naturmangfoldloven vil bli anvendt av sektormyndighetene ved forvaltning etter deres lovverk. Anvendelse av sektorlovene er et vesentlig bidrag til å ta vare på miljøet, men miljøforvaltning som bygger på frivillige ordninger og sektorenes miljøansvar, har ikke garanti for at tilstrekkelige miljøhensyn faktisk blir tatt. For arter som er så truet som ertevikke, er det

lite å gå på før arten står på kanten av utryddelse i Norge. Miljødirektoratet mener føre-var-prinsippet tilsier at det kan være behov for relativt strenge virkemidler for å hindre at dette skjer.

I prop. S. nr. 1 (2010-2011) for daværende Miljøverndepartementet uttrykkes et nasjonalt mål om at de mest truede artene som trenger aktive bevaringstiltak, skal ha status som prioriterte arter.

Etter Miljødirektoratets vurdering gjør det samlede bildet av negative påvirkningsfaktorer at status som prioritert art er et godt egnet virkemiddel for å ta vare på ertevikke i et langsiktig perspektiv. Innføring av økologisk funksjonsområde vil være viktig for å ta vare på ertevikke. Man oppnår å dekke inn alt areal i forekomstens nærområde som har betydning for artens overlevelse.

Med den dokumentasjonen av kunnskap om ertevikke som er samlet og bearbeidet i dette faggrunnlaget (bl.a. med vitenskapelig kunnskap om bestandssituasjon, utbredelse og effekter av påvirkninger), mener Miljødirektoratet at kunnskapsgrunnlaget er i samsvar med de krav som følger av naturmangfoldloven § 8.

Utkastet til forskrift er utformet med tanke på at ertevikke skal tas vare på for fremtiden (jf. §§ 1 og 5 i naturmangfoldloven).

I dette arbeidet er eksisterende trusler og eventuelle framtidige trusler vurdert. Det er Miljødirektoratets vurdering at en har en god forståelse av den samlede belastningen for ertevikke.

Forskriften vil virke positivt for ertevikke. Prinsippet i naturmangfoldloven § 10 om økosystemtilnærming og samlet belastning blir derfor ikke omtalt nærmere.

§11 – kostnad ved miljøforringelse - og § 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har mindre betydning i denne forbindelse da tiltakene i faggrunnlaget tar sikte på å virke positivt for arten.

Forslag til forskrift om ertevikke *Vicia pisiformis* som prioritert art

Fastsatt ved kongelig resolusjon ... med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr.100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) §§ 23, 24, 62 og 77. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. Ertevikke som prioritert art

Ertevikke (*Vicia pisiformis*) utpekes som prioritert art.

§ 2. Formål

Formålet med forskriften er å ivareta ertevikke i samsvar med forvaltningsmålet for arter i naturmangfoldloven § 5 første ledd.

§ 3. Virkeområde

Forskriften gjelder i hele landet.

§ 4. Forbud mot uttak, skade og ødeleggelse

Enhver form for uttak, skade eller ødeleggelse av ertevikke er forbudt. Som ødeleggelse regnes vegetasjonsfjerning, graving, masseuttak, utfylling og lagring av

masser og andre handlinger dersom de er egnet til å skade, forandre, tildekke eller på annen måte forringe individer av arten.

§ 5. Artens økologiske funksjonsområde

Som økologisk funksjonsområde for ertevikke regnes i denne forskriften leveområder for arten som er edellauvskog og tilhørende skogkanter.

I det økologiske funksjonsområdet for ertevikke er bruk som tar hensyn til leveområdene for ertevikke tillatt. Annen bruk er ikke tillatt. Med unntak av de handlinger som er nevnt i tredje ledd, kan forvaltningsmyndigheten inngå avtale med grunneier eller rettighetshaver om hvilke handlinger som skal være tillatt, og hvilke som ikke skal være tillatt. Forbudet etter annet punktum gjelder ikke for handlinger som er regulert i avtalen.

Utbygging, vegbygging, skogshogst, skogplanting med bartrær, sprøyting, gjødsling og bruk av beitedyr er forbudt.

Dersom bestemmelsene i annet eller tredje ledd medfører en vesentlig vanskeliggjøring av igangværende bruk og et vesentlig tap, kan grunneier kreve at området vernes etter naturmangfoldloven kapittel V eller at det gjøres unntak fra prioriteringen for de aktuelle områdene etter § 8.

Dersom det planlegges inngrep i et økologisk funksjonsområde for ertevikke, kan forvaltningsmyndigheten kreve at følgene av det planlagte inngrepet for denne arten klarlegges, i samsvar med naturmangfoldloven § 24 første ledd bokstav c.

Ved vedtak etter annet lovverk, skal hensynet til arten og dens økologiske funksjonsområde ivaretas i samsvar med denne forskriften.

§ 6. Handlingsplan

Det skal utarbeides handlingsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning, skjøtsel eller andre typer tiltak som er nødvendige for å ta vare på artens økologiske funksjonsområder.

§ 7. Restaurering og skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten har inngått avtale med, fortrinnsvis grunneier, kan iverksette tiltak i samsvar med naturmangfoldloven § 47, jf. § 24 andre ledd, for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstanden som er nødvendig for å sikre bevaring av arten.

§ 8. Forvaltningsmyndighet

Fylkesmannen er forvaltningsmyndighet etter forskriften.

§ 9. Dispensasjon

Fylkesmannen kan, etter søknad, gjøre unntak fra bestemmelsene i §§ 4 og 5, andre ledd, i samsvar med reglene i naturmangfoldloven § 24 femte ledd. Gjelder søknaden flere fylker, behandles den av Miljødirektoratet.

Ved søknad om dispensasjon fra forskriften, kan forvaltningsmyndigheten kreve at følgene av det planlagte tiltaket for arten klarlegges, i samsvar med naturmangfoldloven § 24, første ledd bokstav c.

§ 10. Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft ....

6 Andre tiltak

Det er kort angitt forslag til tiltak under "status 2011-14" i omtalen av hver enkelt lokalitet i kap. 8. I dette kapittelet er tiltakene systematisert og gruppert, og de diskuteres ut i fra studier og den erfaring som er tilgjengelig. Tiltakene er ikke uttømmende beskrevet og krever i noen tilfeller detaljplanlegging på et nivå som ikke kan behandles fullt ut i dette faggrunnlaget. I slike tilfeller anbefales det at det lages lokale skjøtelsesplaner.

6.1 Informasjon

Følgende informasjonsstrategi bør følges for ertevikke:

- *Spre kunnskap om arten*
- *Full åpenhet om norske forekomster*
- *Oppfordring til å rapportere inn nyfunn*
- *Presentasjon og kommunikasjon av bevaringsmål*

Midler for å oppnå dette kan være:

- *Trykt infomateriell (hovedsakelig med tanke på grunneiere og de som jobber med skjøtsel i verneområdene der ertevikke vokser)*
- *Informasjon om ertevikke i botaniske hager/institusjoner som har ertevikke i ex situ bevaring. Her kan det være informasjonsskilt om ertevikke, samt at man kan fortelle om ertevikke under guidinger og eventuelt dele ut brosjyrer (om ertevikke spesielt eller om rødlistearter generelt)*
- *Nettbasert informasjon*
- *Info-tavler ved lokaliteter*
- *Foredragsvirksomhet*
- *Informasjon i media*

6.2 Kartlegging

De fleste av de norske forekomstene av ertevikke er velkjente og godt kartlagte. Det er lagt ned noe innsats for å prøve og gjenfinne gamle, dårlig lokaliserte forekomster. Det er allikevel en del populasjoner med ertevikke som fortsatt trenger å bli sjekket opp. De lokalitetene man i første omgang bør konsentrere søkene rundt, er lokalitetene i tabell 4 «Lokalitet med ertevikke observert 1930-2000. Sannsynligvis intakt.» I tillegg til disse er det mulig å gjenfinne ertevikke på noen av lokalitetene i tabell 5 «Gammel og/eller upresist angitt lokalitet. Ødelagt eller mulig intakt.» Lokalitetene i sistnevnte tabell har for det meste svært upresise angivelser, noe som kan gjøre søket krevende.

Flere av lokalitetene for ertevikke er omfattet av områder som ligger inne i Naturbase (verneområder eller naturtyper registrert etter DNs håndbok 13). Likevel er det ofte at ertevikke ikke er nevnt i selve beskrivelsen av området og underlagsinformasjonen er ikke direkte tilgjengelig. Derfor er det et behov for oppdatering av Naturbase på dette punktet.

Lokaliteter som ligger inne i Artskart, er ofte dårlig stedfestet og flere punkter vises for det som er samme lokalitet. Det er derfor behov for å vaske koordinatsettene i primærdatabasene. Lokalitetsomtalen i dette faggrunnlaget burde gi et godt grunnlag for å starte den jobben.

Følgende bør gjøres:

- *Gjennomgang av alle sikre forekomster i Naturbase (naturtype eller verneområde) for å sørge for at ertevikke omtales i beskrivelsene. De forekomstene som ikke er knyttet til slikt areal i dag bør vurderes lagt inn i en naturtype etter DNS håndbok 13*
- *Vasking av koordinatsett som leses av Artskart*
- *Detaljkartlegging av alle de fire lokalitetene på Håøya i Frogn kommune (1. prioritet).*
- *Kartlegging av lokaliteten ved Langebåt i Frogn kommune (2. prioritet)*
- *Kartlegging av Nordlandsåsen i Hole kommune (3. prioritet)*
- *Kartlegging av aktuelle områder på Kolsås, Skaugumsåsen og Malmøya (4. prioritet)*

6.3 Bestandsovervåking

Telling av skudd (fertile/sterile) for å fortsette aktuelle serier som er presentert i faggrunnlaget er viktig. Dette bør derfor gjennomføres på alle nålevende forekomster og kan evt. organiseres som floravokteri (Norsk Botanisk Forening). Det bør i tillegg gjennomføres et overvåkningsopplegg/populasjonsstudier på utvalgte lokaliteter. Dette er viktig for å følge opp skjøtselstiltak.

6.4 Skjøtsel/restaurering

6.4.1 Tynning i tre- og busksjikt

På bakgrunn av kapittel 4.3.2 «Gjengroing og utskygging», anbefaler vi at det skjøttes forsiktig på lokaliteter med ertevikke. Som tidligere nevnt, står det på Artdatabankens faktablad om ertevikke (Gustafsson & Edqvist 2006) at lokalitetene bør beskyttes mot gjenvoksning, men det skal heller ikke ryddes for kraftig. Dette støttes av Edqvist & Karlsson (2007) som sier at balanse mellom lys og skygge er viktig for ertevikke og hver lokalitet bør følges og skjøttes individuelt. Vi er enige i denne vurderingen. På de lokalitetene der det blir stadig færre eksemplarer av ertevikke, er grunnen stort sett at den skygges ut av høye trær og busker. Der plantene trives godt, vokser populasjonene gjerne i sør eller sørvestvendte skråninger. Lystilgangen er god, men med noe skygge. Det er bevart noe busker eller trær som ertevikka kan klatre i. I Sverige er problemer med planting av gran (Edqvist & Mattiasson 2009) og gjengroing av gran (Bertilsson & al, 2002). Dette er så vidt vi kan se ikke noe stort problem i Norge per dags dato, men vi skal være oppmerksomme på problematikken slik at det samme ikke skjer her.

6.4.2 Beite

Fra Svenske artikler (Edqvist & Mattiasson, 2009) ser vi at ertevikke spises begjærlig av beitedyr og at beite dermed ikke bør tillates på lokaliteter med ertevikke (Edqvist & Karlsson 2007). Dette har som nevnt ikke vært et problem i Norge så langt, men vi skal legge merke til disse erfaringene, slik at vi ikke velger å bruke «lettvinte løsninger» med beitedyr på steder vi ønsker å skjytte. Man skal ikke sette ut beitedyr for å få ryddet skogen mer åpen, men følge Edqvist & Mattiassons (2009) råd om forsiktig tynning blant oppvoksende lauvtrær og kratt.

6.4.3 Re-introduksjon av ertevikke

Oppformering av småplanter fra lokaliteten ved Ulevannsveien i Nedre Eiker kommune og utplanting på den utgatte lokaliteten ved Bjørkedokk like i nærheten, kan være aktuelt. Lokaliteten ved Bjørkedokk ble så vidt vi har forstått ødelagt av veibygging i 1976. I dette området vokser det også rød skogfrue *Cepalanthra rubra*, og området er fortsatt svært egnet for ertevikke.

En annen aktuell lokalitet å hjelpe, er lokaliteten ved Bjerkåsholmen i Asker kommune. Her er plantene skygget ut. Dersom området åpnes, kan det være aktuelt å hjelpe ertevikka på vei ved å oppformere småplanter fra frø på denne lokaliteten og sette dem ut.

6.5 Kanalisering av ferdsel

Det har ikke framkommet informasjon om at menneskelig ferdsel har store negative innvirkninger for ertevikke. Vi tror derfor ikke det er noen grunn til å kanalisere ferdsel til andre plasser. Stier osv. holdes gjerne ryddet og åpne nettopp på grunn av ferdsel, og all erfaring tilsier at dette kun er positivt for ertevikkas utbredelse.

Vi skal imidlertid være oppmerksomme på at man lett kan utrydde en smal forekomst av ertevikke ved utvidelse av en vei eller sti. Det er derfor viktig å kjenne forekomstene eksakt.

6.6 Effektkontroll av tiltak

Gjennomførte skjøtsels- og restaureringstiltak bør evalueres av uavhengige med kompetanse på ertevikke. Slik kontroll bør starte i forkant av at tiltak gjennomføres/påbegynnes. Det kan gjerne gjøres en uavhengig vurdering av starttilstanden før tiltaket starter, det vil si av noen som ikke har vært involvert i planleggingen av restaurering og skjøtsel.

Kontroll og evaluering må følges opp over tid, og bør følge perioden for en handlingsplan.

6.7 Evaluering og rapportering

Det må legges opp til årlig rapportering i planperioden, hvor rapportene skal inneholde status på måloppnåelse, samt gjennomgang av administrative og praktiske tiltak. Evaluering kan gjennomføres underveis, men det skal stilles krav om sluttevaluering når planperioden er gjennomført.

6.8 Administrasjon, koordinering og kompetanseutvikling

Det administrative ansvaret for oppfølging av faggrunnlaget for ertevikke legges til Fylkesmannen i Buskerud. De rapporterer direkte til Direktoratet for naturforvaltning. Med

administrativt ansvar menes all koordinering av aktivitet etter faggrunnet. Aktuelle Fylkesmenn, kommuner, organisasjoner og grunneiere involveres innen sine områder.

6.9. Datatilgang og lagring

Det er behov for god oversikt over og avgrensning av ertevikkas forekomst og status i Norge. Statusgjennomgangen i dette faggrunnet bør danne utgangspunktet for datasamlingen om denne arten.

Alle lokaliteter bør være lagret i Naturbase (Miljødirektoratet <http://www.miljodirektoratet.no/kart/naturbase/>) med forvaltningsmessig avgrensning.

Data i Artskart (Artsdatabanken <http://artskart.artsdatabanken.no/>) bør så langt som mulig korrespondere med dette. Eiere av historiske data bør justere stedfestingen av disse slik at den mest mulig korresponderer med den stedfestingen som er gitt i faggrunnet.

Artsobservasjoner (Artsdatabanken <http://www.artsobservasjoner.no/>) vil være egnet til innlegging av nye data ved overvåkningsbesøk og enkle tellinger av skudd på lokalitetene. Denne databasen leses av Artskart. Det anbefales at de som gjør overvåkning og tellinger i fremtiden bruker stedfestingen og lokalitetsbeskrivelsene i denne rapporten som grunnlag.

7 Kostnadsplan

Det legges opp til en kostnadsplan for faggrunnet for ertevikke som skal møte utfordringene (tabell 6). Skal tiltakene etter denne planen bli gode fordrer det en felles finansiering på flere av tiltakene. **Det foreslås at det brukes i alt 1,85 millioner kroner i planperioden.** Til restaurering er det naturlig at det kanaliseres forvaltningsmidler for verneområder og arbeidsinnsats eksempelvis fra Statens Naturoppsyn.

Tabell 6. Tids- og kostnadsplan for handlingsplan for ertevikke i Norge (kostnader i 1000 NOK)

Tiltak	2015	2016	2017	2018	2019
Kartlegging og overvåkning	200	200	100	100	50
Skjøtsel/restaurering/effektkontroll	50	50	200	200	50
Informasjon, evaluering og rapportering	50	50	50	50	200
Koordinering og administrasjon	50	50	50	50	50
SUM	350	350	400	400	350

8. Ertevikke lokalitetsinformasjon

8.1 Om kartene og stedfestingen

Lokaliteter og forekomster er angitt på kart tatt fra Statens Kartverks serie N50. Nøyaktig stedfesting er angitt med UTM koordinater i sone 32, i noen tilfeller er også sone 33 (jf. SOSI-standard).

8.2 Lokaliteter med observert ertevikke 2001-2014

Det er 21 forekomster av ertevikke som er observert i perioden 2001-2014 (tabell 3). Vi regner disse som intakte forekomster, men alle er ikke observert regelmessig.

Akershus: Asker: Bjerkåsholmen, SV

UTM sone 32 Euref 89: Dellokalitet 1: Ø: 583995 N: 6628935, 34 moh. Dellokalitet 2: Ø: 583955 N: 6628995, 46 moh. Dellokalitet 3: Ø: 583928 N: 6628964, 37 moh.

Figur 8. Akershus: Asker: Bjerkåsholmen SV som viser de tre delforekomstene (merket med røde prikker) av ertevikke *Vicia pisiformis* som ble registrert i 2011

Lokalitetsbeskrivelse: Dette er et område med kalk-lindeskog i ung fase. Her er det også innslag av ask, alm, selje, lønn, eik, hassel og rogn i tillegg til lind. Liljekonvall, blåveis og markjordbær er noen av de andre artene som vokser her.

Historikk: Arten ble første gang funnet i området i 1929 av Per Størmer (Belegg ved NHM (Hb. O 18395)), på "skråningene rett ind for Bjerkåsholmen, mellem Volden og Slemmestad, teml. rikelig". En kartskisse følger belegget. Lokaliteten er videre belagt 1933, 1957 og 1966. I 1991 ble imidlertid arten nyopptaget av Petter O. Eriksen på fire dellokaliteter ikke langt fra den klassiske. Ertevikke ble registrert på denne lokaliteten inn for Bjerkåsholmen av Jan Wesenberg i forbindelse med naturfaglige registreringer på oppdrag fra fylkesmannen i Oslo og Akershus. Ertevikke ble også observert her av Kim Abel, BioFokus i 2000.

Status 2014: Roger Halvorsen, Even W. Hanssen og Gry S. Hoell besøkte stedet 9. august 2011. I dette området fant vi tre dellokaliteter og gjorde følgende observasjoner:

Dellokalitet 1 ligger midt i og på begge sider av kjerrevei/sti, ca. 30 meter opp fra stikryss. 17 skudd ble funnet, hvorav kun to hadde blomster.

Dellokalitet 2 har mer innslag av eik. Oppå en kolle. Sju lange, kraftige skudd. Sannsynligvis to planter. Flere skudd hadde blomstret. Fine frukter.

Dellokalitet 3 er helt øverst i en skråning. Lite annen vegetasjon i skråningen. Åtte skudd, antagelig kun en plante. Store, fine skudd.

Det er ikke rapportert observasjoner etter 2011.

Skjøtsel: Det har ikke vært skjøttet i området på mange år. Her kunne det med fordel ha blitt tynnet litt. Særlig på nedsiden av dellokalitet 1. Her ser det ut til at ertevikka i ferd med å bli skygget helt ut.

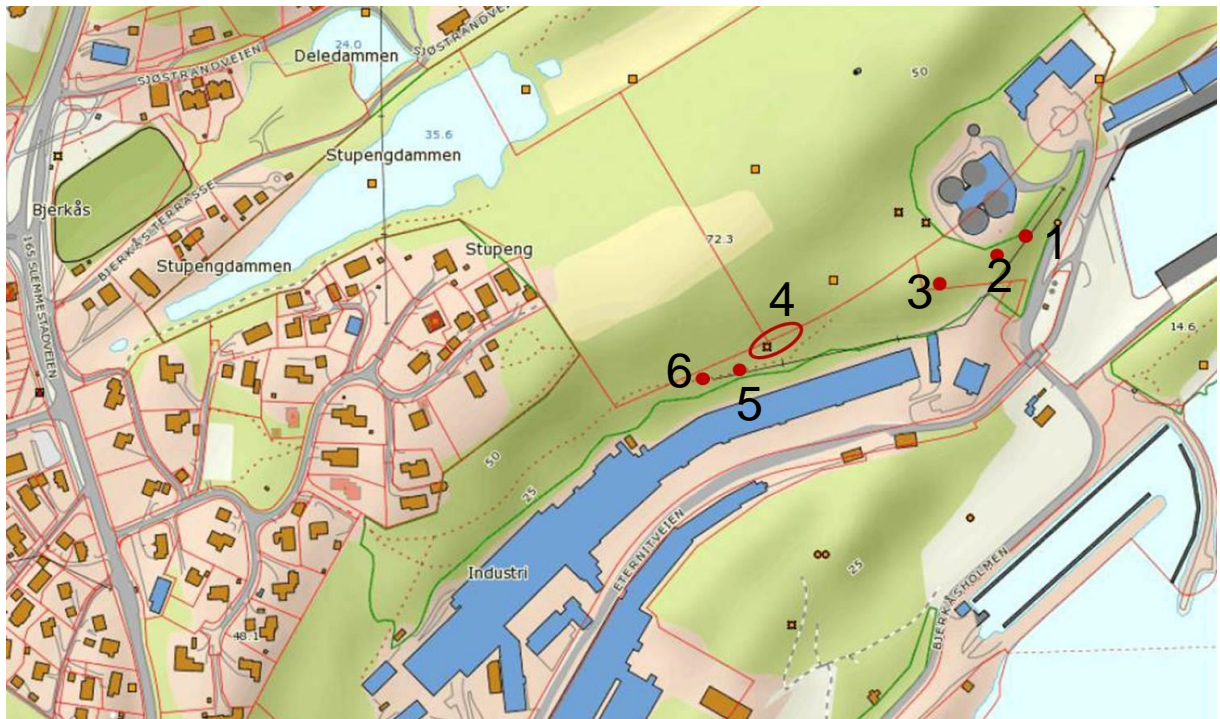
Figur 9. Akershus: Asker: Bjerkåsholmen SV, dellokalitet 1, der utskygging antagelig er grunnen til at de fleste skuddene var små og puslete. Begge foto: Gry Støvind Hoell

Eiendomsforhold og planstatus: Lokaliteten ligger innenfor gnr. 68/451 i Asker kommune. Området er registrert i naturbase, BN00047697 Bjerkåsholmen SV, men det er ikke vernet.

Akershus: Asker: Bjerkås industripark, nord for

UTM sone 32 Euref 89: Delokalitet 1: Ø: 584145 N: 6629235, 38 moh. Delokalitet 2: Ø: 584135 N: 6629215, 38 moh. Delokalitet 3: Ø: 584055 N: 6629185, 45 moh. Delokalitet 4: Ø: 584025 N: 6629205, 51 moh. til Ø: 583985 N: 6629165, 39 moh. Delokalitet 5: Ø: 583945 N: 6629135, 36 moh. Delokalitet 6: Ø: 583895 N: 6629125, 40 moh.

Figur 10. Røde prikker og tjukk rød strek på kartet viser forekomster av ertevikke *Vicia pisiformis* ved Akershus: Asker: Bjerkås industripark nord for.

Lokalitetsbeskrivelse:

Delokalitetene ligger i den bratte SSØ-vendte lia umiddelbart nord for Bjerkås Industripark. Selve skråningen er en fin og variert edelløvskogslie med dominerende ask, lind, eik og lønn. Stedvis er det høyt hasselkratt. Det er et visst islett av gran (ofte med senere) og et stykke oppe i lia er det et område med furuskog. Det er velutviklet skiferrasmark stedvis i skogen. Det finnes enkelte grove og gamle trær, både av eik, ask og alm. Vegetasjonen er artsrik, og kan karakteriseres som alm-lindeskog og kalklågurtskog (kalkfuruskog), med store mengder svarterte knapp, nesleklokke, rødflangre, blåveis og liljekonvall. Av spesiell interesse er legevindelrot *Valeriana officinalis*, som har en av sine få lokaliteter i landet rundt Bjerkås, der den forekommer spredt i hele området. Videre inneholder lokaliteten et par områder med velutviklet kratt av villkornell *Cornus sanguinea*, som er svært sjelden i indre Oslofjord. Villkornell forekommer her dominerende i form av høye (rundt 3 meter), slanke busker eller små trær med stammediameter på opptil 7 cm. Delpopulasjonene er inneklemte mellom sterkt utbygde arealer, og har preg av restareal av et tidligere langt større naturområde. Spesielt den bratte lia er en velutviklet naturskog med innslag av gamle trær. Det går ei kraftgate på skrå gjennom nedre del av lia. Her er det tynnet ut en del hassel i 2010/2011, noe som har ført til flott oppblomstring av ertevikke.

*Figur 11. Roger Halvorsen demonstrerer høyden på ertevikke *Vicia pisiformis* på dellokalitet 5 i Akershus: Asker: Bjerkås Industripark nord for den 9.august 2011. Foto: Gry Støvind Hoell.*

Historikk: Ertevikke ble oppdaget i området første gang av Per Størmer i 1929, og det har vært samlet ertevikke i området flere ganger siden det. Se under Bjerkåsholmen SV ovenfor. Etter utbyggingen av VEAS-anlegget og Bjerkås industripark har lokaliteten vært oppsøkt flere ganger uten resultat, og dermed antatt utgått på grunn av utbygginga (Tore Berg, pers.medd.). Den 20. august 1991 ble imidlertid arten nyoppdaget av Petter O. Eriksen på fire dellokaliteter ikke langt fra den klassiske i forbindelse med Prosjekt Floraatlas for Oslo og Akershus. Lokaliteten har vært en del av rødlisteprojektet og har blitt fulgt av lokal floravokter i flere år. Frø fra denne lokaliteten ble samlet av Jan Wesenberg i 2000, og oppbevares i frøbanken ved Naturhistorisk museum i Oslo.

Status 2014: Lokaliteten ble befart av Roger Halvorsen, Even W. Hanssen og Gry S. Hoell 9. august 2011. Vi fant flere dellokaliteter innenfor området. De fleste i kalkfuruskog, men de mest livskraftige skuddene i hasselkrattet under den gamle kraftgata som er nevnt over. Dellokalitet 4 var ellers den som utmerket seg, og har vært den største i området i flere år.

Dellokalitet 1: Kalkfuruskog. Ett skudd langs smal sti bak, i overkant av vannrenseanlegget. Veldig bratt. Andre arter: Osp, eik, hassel, rogn og furu.

Dellokalitet 2: Kalkfuruskog. Cirka 25 fine skudd. I sørvendt skråning, langs sti, på baksiden/oversiden av vannrenseanlegg. Nær toppen. Ertevikke vokser her sammen med lakrismjelt, liljekonvall, lind, eik, lønn, bjørk, rogn.

Dellokalitet 3: Kalkfuruskog. Fem skudd, viklet inn i leddved. Andre arter: Hagtorn, blåveis, markjordbær, hassel, osp, ask, gran, rogn og furu. Litt lenger bort fant vi tre skudd til.

Dellokalitet 4: Kalkfuruskog. Flere samlinger med mange skudd på rekke og rad innenfor denne strekningen. Totalt talte vi opp minst $130 + 5 + 43 + 36 + 30 = 244$ skudd. Plantene vokser i sørvendt skråning, på litt åpen plass litt inni skogen. Livskraftige skudd. Lengste ca. 2,5 meter lang. Flere har blomstret. Innslag av hassel, rogn, leddved, eik, lønn og selje i tillegg til furu. Mer åpent enn på dellokalitet 1-3.

Dellokalitet 5: Alm-lindeskog. Store, flotte eksemplarer der stien går under en gammel høyspentlinje. I overkant av 100 skudd. Disse hadde blomstret rikt. Noen eksemplarer klatrer i selje, men de fleste klatrer i hassel. Området har tydelig blitt skjøttet det siste året, noe som ser ut til å ha vært svært positivt for ertevikkene.

Dellokalitet 6: Langs stien like etter kraftlinja. I en hasseldominert lågurtskog med 20 skudd.

Det foreligger også en rapport fra Anders Breili og Hallvard Holtung (Artsobservasjoner.no) fra 2013. De rapporterer om åtte planter (skudd?) fra dellokalitet 4.

Skjøtsel: Dellokalitet 5 har blitt skjøttet det siste året. Antagelig fordi stien og resten av området under den gamle kraftlinja har holdt på å gro igjen av hasselkratt.

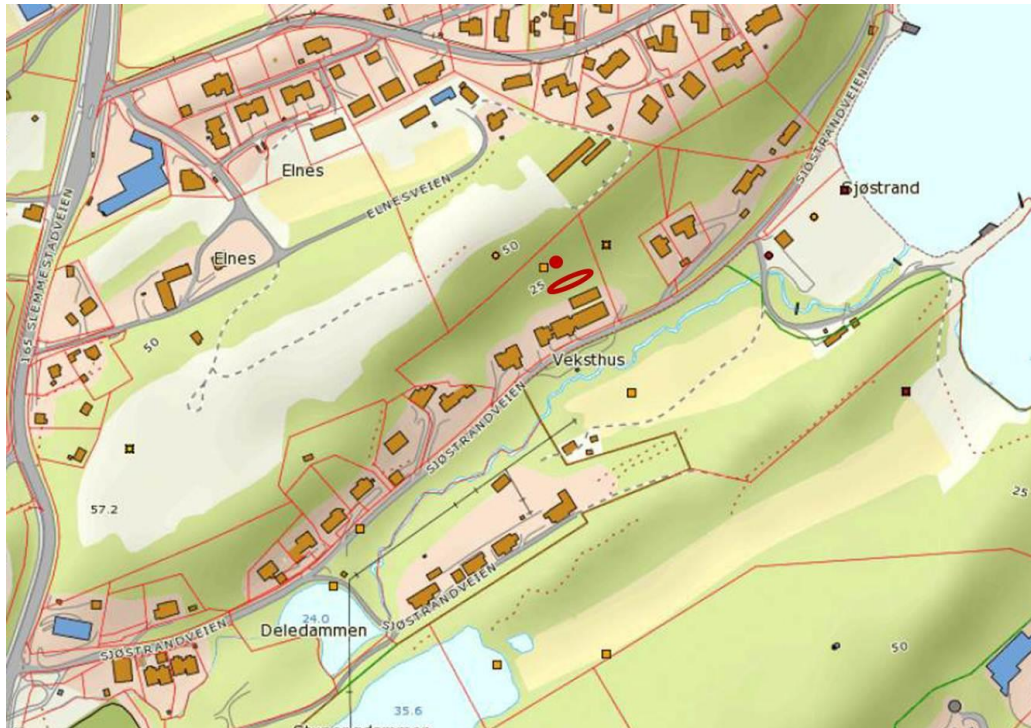
Ertevikka er svært livskraftig på dette stedet! Det har tydelig vært positivt med tynning. Det anbefales at det tynnes igjen om noen år.

Eiendomsforhold og planstatus: Dellokalitetene ligger innenfor gnr 68/384 og 68/386 i Asker kommune. Området er vernet som Bjerkås naturreservat **VV00000914**. **To naturtyper** ligger også i naturbase: BN00047768, BN00077045.

Akershus: Asker: Sjøstrand v/gartneriet

UTM sone 32 Euref 89: Hovedbestand Ø: 583830 N: 6629620, Liten klon: Ø: 583800 N: 6629655

Figur 12. Rød prikk og tjukk rød strek viser forekomster av ertevikke *Vicia pisiformis* ved Akershus: Asker: Sjøstrand gartneri.

Lokalitetsbeskrivelse: Delokaliteten ligger i den bratte SSØ-vendte lia nedafor bebyggelsen på Elnes og ovafor gartneriet på Sjøstrand. Den består hovedsakelig av moden lindeskog med innslag av eik, ask og furu, og stedvis høyt hasselkratt. Hundekveke og blåveis er dominerende arter i feltsjiktet, men stedvis er undervegetasjonen sparsom. Ertevikka vokser her spredt i den S-vendte skogkanten mot gartneriet og husene nordøst for dette, og noe innover i skogen. Individtallet er sannsynligvis flere titalls.

Hoveddelen av lokaliteten ligger lysåpent i en kalklindeskog i skogkanten og skråningen umiddelbart bak gartneriet.

Historikk: Ertevikke ble oppdaget i området første gang av Per Størmer i 1929, og det har vært samlet ertevikke i området flere ganger siden det (se under Bjerkåsholmen SV). Men selve lokaliteten ved Sjøstrand gartneri ble antagelig først oppdaget i 1991, av Petter O. Eriksen, og har siden vært besøkt flere ganger i forbindelse med rødlisteprojektet (SABIMA/Norsk Botanisk Forening). Lokaliteten ser ut til å ha vært stabil og livskraftig.

Status 2014: Even W. Hansen, Roger Halvorsen og Gry Støvind Hoell besøkte lokaliteten 9. august 2011. Bestanden var da livskraftig med omtrent 150 skudd. Inni

skogen rett opp for gartneriet var det ett enkelt klon med sju skudd. Det er ikke innkommet rapporter etter dette.

Skjøtsel: Hovedlokaliteten ser ut til å trives svært godt. Så lenge gartneriet holder til rett på nedsiden og holder området åpent, er det ikke behov for ytterligere skjøtsel.

Eiendomsforhold og planstatus: Begge delokalitetene ligger innenfor gnr 67/17 i Asker kommune. Området er ikke vernet, men ligger i naturbase som naturtyperegistrering, BN00047765 Sjøstrandveien.

Figur 13. Rikelig fruktsetting med fulle belger. Ertevikke fotografert ved hovedforekomsten ved Akershus: Asker: Sjøstrand gartneri 9. august 2011. Foto: Gry Støvind Hoell

*Figur 14. Hovedlokaliteten for ertevikke *Vicia pisiformis* ved Akershus: Asker: Sjøstrand gartneri. Den er typisk ved at den er sørvendt og lysåpen, samtidig som moderat menneskelig aktivitet skaper gunstige forhold som arten liker. Foto: Gry Støvind Hoell.*

Akershus: Frogn: Håøya, Mølla, nord for Tåjebukta

UTM sone 32 Euref 89: Ø: 587705 N: 6618953 UTM koordinat sone 33: Ø: 250135
N: 6626292

Figur 15. Rød prikk viser lokalisering av forekomsten av ertevikke *Vicia pisiformis* ved Akershus: Frogn: Håøya, Mølla

Lokalitetsbeskrivelse: I kanten av vei, akkurat der den svinger nordover. Edelløvsskog, skogkant. Sju skudd som representerer fire planter.

Historikk: Forekomsten her ble oppdaget i 2004 av Inger Nordal og Tore Berg. Registrering fra 12. juni 2005 gjort av Tore Berg, Even W. Hanssen, Anders Often, Marit Larsen, Anders Endrestøl, Ove Bergersen og Arne Pedersen. Den er også registrert av Bård Bredesen i 2012 (Artsdatabanken 2013). Han angir tre skudd og skriver: «Kjent lokalitet oppsøkt på nytt. Plantene vokser innenfor 1 m² mellom grusvei og bergskrent. Sydvestvendt, men relativt skyggefull løvskog».

Status 2014: Bård Bredesen rapporterer fra 2013 «2 skudd, på hver sin plante, som vokser ca. 30 cm fra hverandre. Det er åpnet opp endel mer på lokaliteten siden sist». Ingen rapport fra 2014 foreligger.

Skjøtsel: Bård Bredesen (Artsdatabanken 2013) antyder: « Kunne med fordel åpnet opp løvskogen noe mer ved å fjerne endel unge trær vest for veien.» Lokaliteten må også hensyntas i forbindelse med evt. vedlikehold av sti/vei. Noe av dette har blitt utført.

Eiendomsforhold og planstatus: Gnr. 76/3-8 i Frogn. Området er ikke vernet, men er registrert i Naturbase BN00050333, Mølla.

Akershus: Frogn: Håøya, Parisbukta

UTM SONE 32 Euref 89: Ø588320 N6617188

Figur 16. Rød ring viser lokalisering av forekomsten av ertevikke *Vicia pisiformis* ved Akershus: Frogn: Håøya, Parisbukta slik den ble observert i 2013 (kart fra Artsobservasjoner, Artsdatabanken).

Lokalitetsbeskrivelse: Voksestedet ligger lokalt sørvendt på vestsiden av Håøya, ca. 30 m fra sjøen. Det er en svakt hellende, lysåpen furu-eikeskog med høyt innslag av erteplanter som f.eks. fuglevikke og svarterte knapp. Selve ertevikka vokser inntil en liten kulle og har halvskygge av et stort eiketree. Flere av skuddene klatrer i en liten morellbusk.

Historikk: Per Størmer fant denne lokaliteten den 25. juni 1933 i forbindelse med transekter han anla for sin hovedfagsoppgave om vegetasjonen på Håøya (Størmer 1938). Han beskriver lokaliteten slik: « Ca. 4-5 m o.h., sørvendt, ca. 10 graders helling, pH 5,2. Norsk Botanisk Forening hadde en ekskursjon hit 4. juni 1950 og da ble ertevikke observert (Størmer 1951). Etter dette kjenner vi ingen registreringer herfra.

Figur 17. Ertevikke *Vicia pisiformis* ved Akershus: Frogn: Håøya, Parisbukta. Noen av skuddene klatrer i et lite morelltre og hele forekomsten står inntil en liten kulle. Sjøen skimtes i bakgrunnen. Foto: Even W. Hanssen 27. juli 2013.

Status 2014: Området er intakt og ertevikke ble funnet her av Even W. Hanssen under feltarbeid 27. juli 2013. Ertevikkene hadde da både blomster og grønne belger og virket ganske vitale. De virket heller ikke til å være plaget av den tørre og varme sommeren. Det ble talt opp 34 skudd innen et område på 10 m². Det kan representere åtte ulike planter, men det er også mulig at alt dreier seg om ett klon. Lokaliteten har ikke blitt undersøkt i 2014.

Figur 18. Ertevikke *Vicia pisiformis* i blomst ved Akershus: Frogn: Håøya, Parisbukta. Foto: Even W. Hanssen 27. juli 2013

Skjøtsel: Det er noe ferdsel i området da båter legger til ved Parisbukta og folk går i land. Det er et toalettbygg her og det går en liten stil vestover rett i overkant av ertevikke-forekomsten. Ferdselen ser ikke ut til å ha påvirket forekomsten negativt. Hvis det skal gis tillatelse til rydding i området (Oslofjordens Friluftsråd) så er det meget viktig at ertevikke merkes skikkelig. Ertevikka har fine lysforhold i dag og det er ikke behov for rydding.

Eiendomsforhold og planstatus: Gnr. 76/3-8 i Frogn. Forekomsten av ertevikke er ikke registrert i naturbase. Det er registrert en naturtype i naturbase kalt

BN00050178, Parisbukta, men denne omfatter IKKE ertevikke-lokaliteten. Området ligger innenfor Søndre Håøya naturreservat V00001860.

Akershus: Nesodden: Bratli, Flaskebekk, Nordveien

46

UTM SONE 32 Euref 89: Ø: 592695 N: 6637495

Figur 19.
Ertevikke *Vicia pisiformis* på Akershus: Nesodden: Bratli, Flaskebekk

Lokalitetsbeskrivelse: Relativt stor forekomst av ertevikke i eng i edelløvsskog som er åpnet opp for noen år siden. Arten er stedvis dominerende og i økning i følge eier. Forekomsten ligger ved Bratli sør for Nesoddtangen. Arten finnes i halvnaturlig vegetasjon på en fritidseiendom. Eierne er informert om forekomsten og ønsker å ta vare på arten.

Det finnes en naturtypebeskrivelse som omfatter lokaliteten og litt av skogen på oversiden (Bratli 2003).

Delvis på eiendommen og i bratt skrent fra tennisbanen og et stykke sørover langs veien er det en rik edelløvsskog (F01) med rasmarkpreg. I tresjiktet inngår lind, hassel og spisslønn. Floraen er middels rik og typisk kantpreget med kransmynte, bergmynte, brunrot, fingerstarr, svarterteknapp, nesleklokke, fagerklokke og markjordbær. På bergvegger vokser svartburkne og krypsilkemose. Lokaliteten er inneklemt og sterkt påvirket av bebyggelse, men på grunn av topografien beholdes et visst naturlig preg.

Historikk: Arten ble først samlet i området av Mathias Numsen Blytt i 1834 (Høiland 1988). Det foreligger et udatert belegg ved NHM (Hb.O) fra Blytt, hvor angivelsen er «Næsodtangen». Belegg samlet av Eilif Dahl i september 1935 er merket «mellem Flaskebekk og Nesodden» NHM (Hb.O). Halfdan Rui 6. august 1967 observerte ertevikke og noterte på krysslista: «Flaskebekk. suppl.liste. fra bussen rett ned til stranden og nordover.»

Kåre Lye skiver 5. oktober 1987: «Flaskebekk, buskvegetasjon på inngjerdet område.» Det er to belegg fra dette besøket. Det ene ligger på NMBU, det andre NHM.

Tore Berg tok belegg på samme lokalitet 28. november 1989. Dette belegget ligger på NMBU og er merket: «Flaskebekkområdet, ved Bratli». Registrering av Harald Bratli i 2003 (Bratli 2003): Nærmere 30 individer over ca. 10 x 15 m ble talt opp, hvorav flere var unge individer. Lokaliteten ble i 2003 vurdert som en naturtype-lokalitet A (svært viktig) med et areal på 8 daa. (Bratli 2003).

Det er en registrering i Artskart (Artsdatabanken) av Even W. Hanssen og Inger Frøberg den 7. august 2004: Lokaliteten ligger på eiendommen Nordveien 46, mellom to sommerhus med vei på oversiden (øst). Alm-lindeskog, kant. Frodig skog, meget gunstig lokalklima. 100-150 skudd som representerte minst 10 planter. Det ble observert kraftige skudd med god klatreevne. Både blomstring og fruktsetting. Floravokter Bård Bredesen besøkte lokaliteten 3. september 2011, og har lagt registreringene inn i Artsobservasjoner: «Relativt stor forekomst av ertevikke i eng i edelløvskog som er åpnet opp for et par år siden. Arten er stedvis dominerende og i økning i følge eier. Bestanden brer seg over 150m²».

Status 2014: Bård Bredesen rapporterer følgende i Artsobservasjoner i 2013 «Forekomsten ser ut til å være vesentlig redusert i mengde. Bare 5 små planter funnet, uten frukter, men det er trolig noe flere småplanter. Også lite svarterteknapp å se. Men desto mer skvalderkål, lupin og blader av en ukjent fremmed art. Vegetasjonen var lav og bærer preg av å være slått tidligere i år. Det er stort behov for dialog og veiledning av eierne, som ikke var til stede ved befaringstidspunktet. Hvis forekomsten skal overleve er det sannsynligvis nødvendig at vegetasjonen ikke slås, samtidig som fremmede planter og skvalderkål lukes.» Rapport for 2014 ikke mottatt ennå.

Skjøtsel: Edelløvskogen ble åpnet opp for noen år siden ifølge Bård Bredesens rapportering. Viktig at det ikke gror for mye igjen i området og at fremmede arter bekjempes.

Floravokter: Bård Bredesen er fra 2011 floravokter for lokaliteten.

Eiendomsforhold og planstatus: Lokaliteten ligger innenfor gnr 4/13 i Nesodden kommune. Området er ikke vernet, men er registrert i naturbase BN00042001, Bratli.

Buskerud: Hole: Nedre Nes SØ

UTM Sone 32 Euref 89: Ø: 0571625 N: 6651865

Figur 20. Lokalitet for ertevikke ved Buskerud: Hole: Nedre Nes merket med rød prikk (Naturbase 2013). Grønn skravrur er avgrenset naturtype etter DN håndbok 13.

Lokalitetsbeskrivelse (Naturbase 2013), Tor Erik Brandrud (pers.medd.) og Brandrud & al. 2011):

Lokaliteten består av en bratt, skiferskråning under veien mellom Nes og E16/Sollihøgda. I nord er det bergheng/bergknauser øverst, med rasmark under. Sør for dette er det stort sett svært bratt, stedvis ustabil, finkornet skifergrus-skråning, med enkelte, små, oppstikkende bergknauser. Berggrunnen er vertikalt stående lag med kalkrik leirskifer, ofte sterkt oppsmuldrende.

I nord er det enkelte grove linder og noe hassel i bergrota, med mere spisslønn og ask nedover i rasmarka. I den bratte skiferskråningen sør for dette er det lind-hasseldominans nesten opp til veien. De bratteste partiene er stedvis åpne skiferskråninger. Flere av lindetrærne er svært grove, og åpenbart svært gamle. Flere grove lindestammer har gått overende. Øverst blir det mer innslag av furu og noe bjørk, samt osp. Hele lia har stedvis innslag av gran. I sør er det hasseldominans på ustabil skifergrus. Det er innslag av spisslønn og ask nederst. Eik er kun observert som et par småkratt.

Figur 22. Et eksemplar av ertevikke i skredjord i kalklindeskog på lokaliteten Buskerud: Hole: Nedre Nes.
Foto: Tor Erik Brandrud

Artsmangfold på lokaliteten: I alt tre rødlistearter av sopp registrert; to truede kalk-lindeskogsarter (gul vrangslørsopp *Cortinarius luteoimmarginatus* EN og hasselvokssopp *Hygrophorus lindtneri* EN), samt én kalkbarskogsart (oransjemusserong *Tricholoma aurantium* NT) (kun en registrering helt i slutten av soppsesong). Lokaliteten huser trolig < 10 rødlistede sopparter. Skiferskråningen har også en sjelden karplanteflora, bl.a. med forekomst av den truede arten ertevikke (*Vicia pisiformis* EN; denne lok. ikke tidligere kjent). Ertevikka ble funnet i det bratteste partiet av skråningen; halvåpen kalklindeskog; ustabil, vegetasjonsløs skiferskråning, vanskelig å gå. Grov lind og lindelæger på nedsiden. Lokaliteten ligger nær innpå vei (oversiden) og villa (nedsiden), men er lite påvirket seinere tiår.

Verdibegrunnelse: Lokaliteten er en svakt utviklet, nokså mosaikk-preget kalklindeskog. Men flere verdifulle naturtyper og truede arter forekommer, og gir grunnlag for A-verdi.

Historikk: Lokaliteten ble først oppdaget i 2010 i forbindelse med karlegging av naturtypen kalk-lindeskog. Tor Erik Brandrud fra NINA stod for karleggingen og har gitt beskrivelsen som er gjengitt ovenfor (Brandrud & al. 2011).

Skjøtsel: I Naturbase skriver Brandrud at gran bør tas ut, av hensyn til kalklindeskogen og biomangfoldet.

Status 2014: Forekomsten regnes som intakt selv om den ikke er sjekket.

Eiendomsforhold og planstatus: Lokaliteten ligger innenfor gnr 236/20 i Hole kommune. Området er ikke vernet, men ligger i naturbase registrert som naturtype kalk-lindeskog **BN00076834, Nedre Nes SØ. Denne naturtypen har status som «utvalgt naturtype» etter naturmangfoldloven.**

Buskerud: Nedre Eiker: Mikkelsåsen ved Ulevannsveien, Stalltråkka

UTM SONE 32 Euref 89: Ø: 556129 N: 6625791

Figur 23. Kart som viser utbredelsen av ertevikke *Vicia pisiformis* ved Buskerud: Nedre Eiker: Mikkelsåsen ved Ulevannsveien, Stalltråkka. En tykk rød strek markerer området den forekommer innenfor.

Lokalitetsbeskrivelse: Nord for Krogstad, ovenfor Ulevannsveien. I bratt utrasende veikant / krattkant. Nede ved veikanten ble 10 eksemplarer uten blomster observert av Roger Halvorsen 11. juli 2011. Ertevikka har her ganske trange kår mellom kratt og veikant. Videre nedover i veikanten vokser det mye lakrismjelt. Vegetasjonen kan betegnes som kant av kalkrik furu-edellauvskog.

Historikk: Første registrering vi kjenner fra denne lokaliteten, er gjort av Oddvar Pedersen 20. juli 1989. Han beskriver lokaliteten slik: «Krogstad, n f, Ulevannsveien i bratt utrasende veikant/kantkratt». Belegget er på herbariet ved NHM (Hb. O). Året etter (1990) ble den oppdaget av Jan Otto Eek, som fant den helt uavhengig av Pedersens innsamling (Eek 1996).

Status 2014: Rødlisteprojektet talte opp ni skudd i 2005. Jorunn Marie Haugen og Harald Bratli rapporterte inn til rødlistedatabasen 7. juli 2009: «Ligger rett i veikanten (overkant) av veien fra Spikerveien opp mot Hovjordet. Kantkratt, kalkrikt. Seksten skudd som står i tre grupper.» Ingen rapporter etter 2009, men lokaliteten er intakt. Lokaliteten er intakt, men er fortsatt preget av gjengroing.

Skjøtsel: Den kan være behov for rydding i veikanten slik at det ikke blir for tett for ertevikke. Slik rydding kan bare skje av kyndige slik at ertevikka bevares og fortsatt har rikelig med vegetasjon å klatre i.

Floravokter: Jorunn Marie Haugen

Eiendomsforhold og planstatus: Lokaliteten ligger på gnr. 37/9 i Nedre Eiker kommune. Lokaliteten er ikke i vernet område, men området ligger i som naturtype i naturbase med id. BA00048206

Buskerud: Øvre Eiker: Hamre opp for Svartvik

UTM SONE 32 Euref 89: Ø: 549744 N: 6617067

Figur 24. Kart som viser forekomsten av ertevikke *Vicia pisiformis* ved Buskerud: Øvre Eiker: Hamre opp for Svartvik. Rød sirkel viser lokaliteten som avmerket i Naturbase.

Lokalitetsbeskrivelse: Sørvest for hytte oppe på kolle, nedenfor en liten skrent. Edelløvskog på kalkgrunn. Vokser i ei klynge med lakrismjelt.

Historikk: Kjell Ragnar Wærnes har tatt et belegg fra denne lokaliteten 31. juli 1987 med lokalitetsbeskrivelsen «Vest f. Hamre». Belegget ligger i herbariet ved NHM (Hb.O). Dette er første angivelse. Lokaliteten er besøkt av lokalbotanikere en rekke ganger siden.

Status 2014: Lokaliteten ble besøkt av Even W. Hanssen 27. juni 2006. Da vokste det 34 skudd fra 2 planter med ca. 2 meters avstand. Det er ikke rapporter herfra etter 2006.

Skjøtsel: Rydding rundt hyttetomta har sannsynligvis vært gunstig for ertevikke. Det er derfor ikke noe prekært behov, men det er viktig at framtidig rydding skjer med kunnskap om ertevikka.

Eiendomsforhold og planstatus: Lokaliteten ligger innenfor gnr. 112/4 i Øvre Eiker kommune. Lokaliteten er ikke vernet, men er registrert i naturbase BA00069843, Hamre, vest for. Det bør også nevnes at naturtypen BA00069842 Hamre, sørvest

for er antagelig feil. Mest sannsynlig er det i begge tilfeller BA00069843, Hamre, vest for det er snakk om. Feltarbeid i området kan avklare dette.

Buskerud: Røyken: Grundvik vest for Norstrand

UTM SONE 32 Euref 89: Ø: 583965 N: 6625985

Figur 25. Kart som viser forekomsten av ertevikke *Vicia pisiformis* ved Buskerud: Røyken: Grundvik vest for Norstrand. Grønn strek viser avgrensning av naturreservat.

Lokalitetsbeskrivelse: Lokaliteten ble besøkt 24. august 2003 av Bård Ø. Bredesen (Bredesen 2003). Alm-lindeskog, rasmarksskog med lind. Han fant tre planter (skudd?). Roger Halvorsen og Gry S. Hoell gjorde et søk etter lokaliteten 9. august 2011, men fant ikke ertevikke.

Historikk: Lokaliteten ble antagelig oppdaget av Bård Bredesen (se over), men er ikke sett av andre siden.

Status 2014: Det har ikke vært gjort funn etter det mislykkete søket i 2011, men området kan være intakt.

Skjøtsel: Det har ikke blitt skjøttet i området.

Eiendomsforhold og planstatus: Lokaliteten ligger på gnr. 41/43 i Røyken kommune. Lokaliteten er innenfor verneområdet **VV00002543, Slemestadåsen – Morberg naturreservat**.

Buskerud: Røyken: Grundvikveien 2

UTM SONE 32 Euref 89: Forekomsten utgjør en trekant med hjørnene Ø: 584115 N: 6626155, Ø: 584125 N: 6626145 og Ø: 584105 N: 6626135.

Figur 26. Avgrensning med rød strek av forekomst av ertevikke *Vicia pisiformis* ved Buskerud: Røyken: Grundvikveien 2. Grønn strek viser avgrensning av naturreservat.

Lokalitetsbeskrivelse: For å se denne lokaliteten må man ha en avtale med grunneier i Grundvikveien 2. Området ligger i bakkant av hagen, opp en bratt trapp, i kanten av et område som i sin tid ble anlagt som jordbæråker. Andre arter som vokser her, er lind, hassel, osp, bjørk, furu, skjermelve, skogkløver, hengeaks. Lind og hassel dominerer. Vegetasjonstypen må karakteriseres som kant av alm-lindeskog.

Historikk: Lokaliteten har vært kjent sannsynligvis like lenge som hovedlokaliteten litt lenger nord (se nedenfor). Bård Bredesen besøkte den 24. september 2003 (Bredesen 2003). Even W. Hanssen besøkte lokaliteten 5. juni 2009. Forekomsten ble befart med grunneier. Minst 20 skudd ble funnet. Det ble da vurdert slik at det var aktuelt å utvide naturreservatet ovenfor. Det ble i etterkant gjort.

Status 2014: Roger Halvorsen og Gry Støvind Hoell besøkte lokaliteten 9. august 2011. Da ble 76 store, kraftige skudd talt opp. Ertevikka har spredd seg noen meter innover i

hagen utenfor verneområdet, men eier er opptatt av å ta vare på ertevikka. Det er ingen rapporter etter 2011.

Skjøtsel: Gruneier i Grundvikveien 2 har tynnet hasselkrattet på grensen av verneområdet. Dette har tydeligvis vært positivt for ertevikkebestanden. På de to årene fra Even W. Hanssen besøkte lokaliteten til besøket i 2011, har bestanden nesten blitt firedoblet. Svært positivt med lett tynning.

I verneforskriftene står det:

§ 3. Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

5. Kontrollert uttynning/høydereduksjon av trær og kratt som er til sjenanse på fritids- og boligeiendommer når dette ikke strider mot formålet med fredningen.

Det bør gis en stående tillatelse til enkel tynning med formål at ertevikka skal holdes vital eller øke i omfang.

Eiendomsforhold og planstatus: Lokaliteten ligger på gnr. 41/23 i Røyken kommune. Mesteparten av lokaliteten er innenfor verneområdet **VV00002543, Slemmestadåsen – Morberg naturreservat.**

Buskerud: Røyken: Grundvikveien 8-12

UTM SONE 32 Euref 89: Forekomsten kan betraktes som en firkant med følgende hjørner: Ø: 584225 N: 6626515, Ø: 584195 N: 6626485, Ø: 584175 N: 6626405 og Ø: 584215 N: 6626475.

Figur 27. Kart med tykk rød strek som viser avgrensningen av forekomsten av ertevikke *Vicia pisiformis* ved Buskerud: Røyken: Grundvikveien 8-12. Grønn strek viser grenser for naturreservat.

Lokalitetsbeskrivelse: Stor lokalitet som nok er den største og frodigste i Norge! Den ligger i kanten av en alm-lindeskog med innslag av hassel, mot bebyggelsen. For å se denne lokaliteten må man ha en avtale med eier i Grundvikveien 10. Lokaliteten ligger i hagen i Grundvikveien 10 og i bakkant av hagene fra Grundvikveien 8-12. Roger Halvorsen og Gry Støvind Hoell besøkte lokaliteten 9. august 2011 og Even W. Hanssen, Gry S. Hoell og Åsmund Tysse besøkte den i 2012. Ertevikke vokser i kanten på en liten åkerlapp inn mot et skogsområde og klatrer her i busker og kratt. I tillegg klatrer det noen store eksemplarer i et epletre. Rett bak huset i Grundvikveien 10 dekker den bakken på et ca. 80 m² stort område. Vi ga opp å telle, men anslår at det må være snakk om over 1000 skudd.

Historikk: Lokaliteten har vært kjent i hvertfall siden 1990-tallet. Det finnes merkelig nok ingen eldre belegg herfra, til tross for at populasjonens størrelse og vitalitet tilsier at den har vært her lenge. Bård Bredesen undersøkte lokaliteten den 24. august 2003 (Bredesen 2003). Even W. Hanssen samlet et belegg til herbariet ved NHM (Hb. O) 25.

mai 2004. Bård Haugrud besøkte stedet i 2008. Even W. Hanssen besøkte lokaliteten 5. juni 2009 og observerte «I kanten av bebyggelsen. Alm-lindeskog – skogkant. Minst 100 skudd. Frodig forekomst.» Området ble befart med grunneierne. Det var aktuelt å justere grensene for naturreservatet ovenfor, slik at ertevikke kom innenfor. (Grensejustering er seinere foretatt).

Figur 28. Svært frodig ertevikke *Vicia pisiformis* ved Grundvikveien 10, Røyken kommune. Foto: Gry Støvind Hoell.

Status 2014: Lokaliteten ble befart av Even W. Hanssen og Åsmund Tysse sammen med grunneierne i 2013, og forholdene for ertevikke var gode. Dette er uten tvil Norges beste lokalitet og ertevikka er meget frodig her. Har ikke blitt befart i 2014, men status regnes som uendret fra 2013.

Skjøtsel: Det er viktig å hindre full gjengroing av kratt. Dette kan gjøres ved at grunneierne tillates forsiktig vedhogst og rydding. Grunneier i Grundvikveien 10 har tynnet ut hasselkratt på sin tomt, noe som har ført til en enorm oppblomstring! Et område på ca. 80 m² er nå fullstendig dekket av ertevikke, i tillegg til at den klatrer i et epletre og alle busker og kratt i skogkanten på et lengre strekk. På den store flaten som er tynnet og er helt dekket av ertevikke, har barna i huset trampoline. Dette området er derfor mye i bruk, men det ser ikke ut som om det har noen negativ virkning på ertevikka. Kanskje heller det motsatte. Med tanke på erfaringene fra NHM, der nesten 100% av frøene spirte etter sandpapirbehandling (Kristina Bjureke pers.medd.) og Norsk naturarv (<http://www.naturarv.no/froebankprosjektet-ertevikke.307074->

[49015.html](#)), der ingen spesiell behandling ble gitt og ingen av de 50 frøene spirte, så kan det muligens tyde på at litt tråkk vil ha positiv virkning på spireevnen.

I verneforskriftene står det:

§ 3. Vernebestemmelser

For naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er fredet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet. Nye plantearter må ikke innføres. Planting eller såing er ikke tillatt.

§ 5. Eventuelle unntak etter søknad

Forvaltningsmyndigheten kan gi tillatelse til:

5. Kontrollert uttynning/høydereduksjon av trær og kratt som er til sjenanse på fritids- og boligeiendommer når dette ikke strider mot formålet med fredningen.

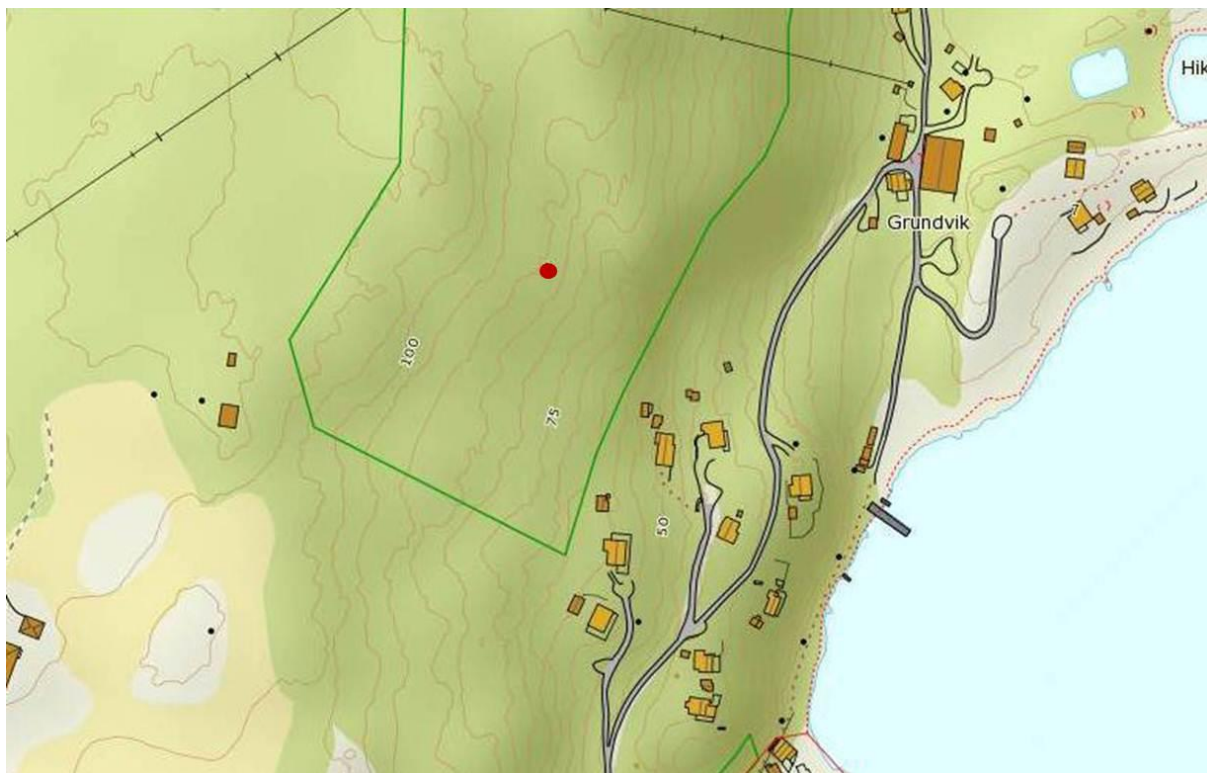
Det bør gis en stående tillatelse til enkel tynning med formål at ertevikka skal holdes vital eller øke i omfang.

Eiendomsforhold og planstatus: Lokaliteten brer seg over eiendommene med gnr. 41/9, 41/10, 41/51, 41/72 og 41/73 i Røyken kommune. Mesteparten av lokaliteten er innenfor verneområdet **VV00002543, Slemmestadåsen – Morberg naturreservat.**

Buskerud: Røyken: Slemmestadåsen sør for Kirkerud

UTM SONE 32 Euref 89: Ø: 584145 N: 6626765

Figur 29. Kart som viser forekomsten av ertevikke *Vicia pisiformis* i Buskerud: Røyken: Slemmestadåsen sør for Kirkerud markert med rød prikk.

Lokalitetsbeskrivelse: Lokaliteten ligger helt inntil stien. Letteste adkomstvei er ved å følge stien inn mellom de to nærmeste hyttene som ligger litt sørøst for lokaliteten. Stien er vanskelig å oppdage, men går nærmest inn i hekken midt i mellom hyttene. Lokaliteten ligger på høyre side på en liten flate når du går oppover. Vegetasjonen er kalkfuruskog med innslag av hassel, eik, osp, gran, einer, svarterteknapp, liljekonvall og blåveis. 262 skudd ble talt opp, men mange av dem var små og puslete.

Historikk: Lokaliteten ble funnet av Petter O. Eriksen i juni 1990 og er registrert med belegg ved herbariet ved NHM (Hb. O). Even W. Hanssen besøkte den 25.mai 2004 og noterte: «I åsskråningen sør for Kirkerud. Furuskog med innslag av osp. Forekomst med 20 skudd.»

Status 2014: Lokaliteten ble besøkt av Roger Halvorsen og Gry Støvind Hoell 9. august 2011 og må betegnes som intakt. Ikke undersøkt etter dette.

Skjøtsel: Området ligger i et verneområde. Det har ikke blitt skjøttet de siste 5 år, og vi ser heller ikke at det er behov for det siden det ser ut til at forekomsten er i økning.

Eiendomsforhold og planstatus: Lokaliteten ligger innenfor gnr. 41/1 i Røyken kommune. Lokaliteten ligger innenfor verneområdet **VV00002543, Slemmestadåsen – Morberg naturreservat**.

Figur 30. Ertevikke *Vicia pisiformis* sør for Kirkerud, Slemmestadåsen, Røyken kommune 2011. Foto: Gry Støvind Hoell

Vestfold: Hof: Ravnåskollen

UTM SONE 32 Euref 89: Ø: 563469 N: 6601698

Figur 31. Tykk rød strek markerer forekomsten av ertevikke *Vicia pisiformis* ved Vestfold: Hof: Ravnås-kollen.

Lokalitetsbeskrivelse: Ertevikke vokser i sydvendt li i en bratt, forholdsvis liten sandforekomst som mest kan beskrives som et tidligere sandtak. Der hvor ertevikka vokser, består vegetasjonen øverst av glissent kratt og løvskogsblending, - litt småfuru med osp, selje og noe bjørk i blanding. "Klonene" og delforekomstene finnes spredt opp mot etablert og nær hogstmoden granskog i svak blanding med løvtrær under brattskrenten av Ravnåskollen. Ertevikke vokser i sand overfor uttaket, i nedkanten av dette og i kanten der uttaket flater ut. Den største delforekomsten finnes helt nederst i uttaket.

Følgearter som vokser sammen med ertevikka, er lakrismjelt *Astragalus glycyphyllos* og svarterte knapp *Lathyrus niger* samt en hel del blåmunke *Jasione montana* og ullurt *Logfia arvensis*.

Hele den bratte lia i sørkanten av Ravnåskollen, fra veien og opp mot bergrota i en lengde på ca. 600 m, er meget rik og frodig og med et relativt stort antall arter. I området er det foruten de ovennevnte karplantene, også registrert bl.a. følgende arter: Stavklokke *Campanula cervicaria*, fagerklokke *C. persicifolia*, vårmarihand *Orchis mascula*, vanlig nattfiol *Platanthera bifolia*, skogflatbelg *Lathyrus sylvestris*, myske *Galium odoratum* (mengder) og gullkøver *Trifolium aureum*.

Historikk: I Hof ble ertevikke funnet så seint som i 2003 av Roger Halvorsen og Øyvind Brekke (Halvorsen & Brekke 2004) og har blitt besøkt lokalt jevnlig siden den ble funnet i 2003. Det ble funnet rundt 10 – 12 store kloner med enkeltplanter og sannsynlige rotskudd. Antall skudd totalt ble anslått til 200-250. Det var mange skudd i fin blomstring.

I 2003 ble også en liten delforekomst med 2-3 skudd uten blomster funnet i nedkanten av ei fylling der en traktorvei går inn på åkeren som ligger nedenfor Ravnåsveien, rundt 100 meter fra hovedlokaliteten. Den har vært gjenfunnet hvert år tidligere, men i 2011 var det ingen skudd å se. Kanskje var den skygget ut tettere krattvegetasjon. Antallet av kloner og skudd i 2011 har økt betydelig i åra etter at forekomsten ble funnet i 2003, og forekomsten synes å være i fin utvikling. Særlig ser det ut til at arten finner gode betingelser i overgangen mellom skråningen og flata nedenfor.

Status 2014: Under Ravnåsen har ertevikke i dag en ganske stor forekomst, og rundt 300 skudd fordelt på opp imot 15-20 planter som ble registrert sommeren 2011. Lokaliteten må regnes som intakt og ertevikke ble observert her i 2014 av Bård Haugsrud, Roger Halvorsen og Øystein Ruden.

Skjøtsel: Det har ikke blitt skjøttet noe i området. Kan muligens være verdt å prøve å tynne ut litt der delforekomsten tidligere har vært for å se om det dukker opp ertevikke her igjen. Det er viktig at det ikke skjer masseuttak som skader eller fjerner plantene.

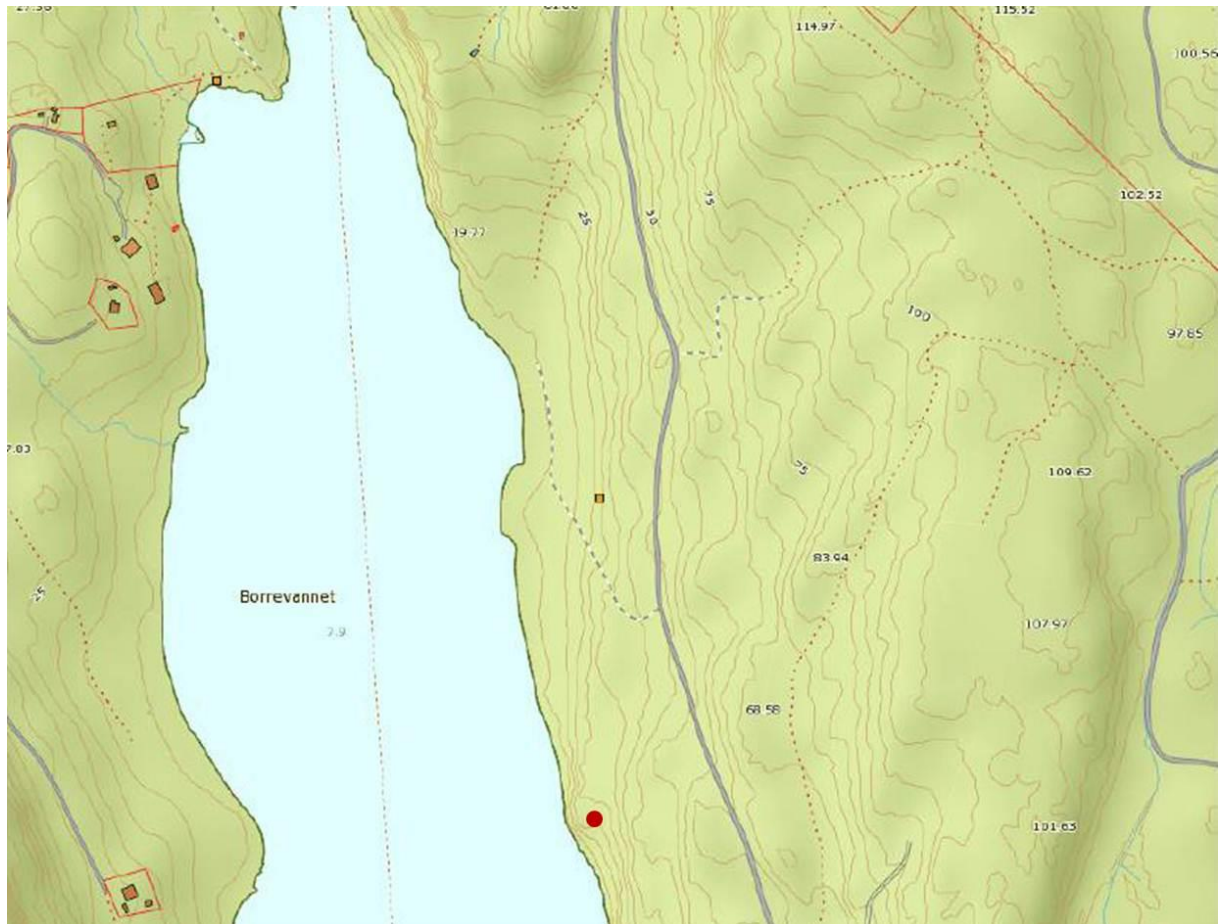
Hof har sammen med Røyken kommune i Buskerud fått ”ansvaret” for ertevikke gjennom den postkortaksjonen som miljøverndepartementet ved miljøvernminister Erik Solheim iverksatte i 2008.

Eiendomsforhold og planstatus: Ligger innenfor gnr. 3/15 i Hof kommune. Området i Ravnåslia er nå tatt med i Hof kommunes MIS-figurer, men muligens bør MIS-figuren utvides noe.

Vestfold: Horten: Borrevann

UTM SONE 32 Euref 89: Ø: 581357 N: 6588209

Figur 32. Rød prikk viser lokalisering av forekomsten av ertevikke *Vicia pisiformis* ved Vestfold: Horten: Borrevann.

Lokalitetsbeskrivelse:

I kanten av et åpnere parti finnes flere kloner av ertevikke. Vegetasjonen kan beskrives som rik og kalkpreget.

Historikk: Ut fra herbariebelegg ser det ut til arten ble funnet på østsida av Borrevannet første gang 14. juni 1930. Det foreligger tre belegg (i NTNU-Vitenskapsmuseet, universitetsmuseet i Bergen og NHM) med samme dato samlet av Signe Fransrud (Hb. TRH), Knut Fægri (Hb. BG) og Odd J. Aalen (Hb. O), noe som kan tyde på at den ble funnet under en ekskursjon. Så er den samlet 14. juni 1939 og belagt i Tromsø, Bergen og Oslo av Jens Holmboe og Johannes Lid. De oppgir lokaliteten til å være:

a. Borre: austom Borrevatn. b. Borre: ved Borrevatnet austsida straks sør for osen. c. Borre: ved Borrevatnet austsida straks sør for osen uppe på hamrane / 1939 06 14/ Trom, BG, O / J. Holmboe & J. Lid

De tre angivelsene ovenfor kan indikere at det dreier seg om to eller tre lokaliteter, men vi holder foreløpig fast ved at det er en og samme lokalitet som er oppgitt. Det spørres imidlertid hva det ligger i begrepet "**straks sør for osen**". Rune Halvorsen arbeidet med registrering av sjeldne arter i 1983, og lette etter denne lokaliteten 27. juli dette året uten resultat. Kanskje ble han forvillet av begrepet "**straks sør for osen**" fordi det voksestedet som ble funnet sommeren 2011 ikke ligger like straks sør for osen. Ertevikka vokser derimot 1,5 km sør for osen, men stedet lå riktignok oppe på "hamrene".

Roger Halvorsen gjenfant etter grundige søk en lokalitet med ertevikke på østsiden av Borrevannet sommeren 2011. De gamle herbariebeleggene fra Borrevannområdet, sier at det skal være på østsiden av vannet, straks sør for osen. Roger lette grundig, men fant ertevikke kun på ett sted, omtrent 1 ½ km fra osen, 10 - 20 m fra skrenten, like nord for Knutsrød pumpestasjon, like nord for der skrenten stiger sterkt opp mot sør før Knutsrød. Der vokser det rundt 10 kloner av ertevikke over et felt på ca. 20 m², med rundt 120 stengler, de lengste rundt 2,5 m lange. En grei adkomst: Fra Falkenstein mot Horten: Ta av fra hovedveien ved Shellstasjon, inn i Holtandalen mot Borre kirke. Ta av veien gjennom Holtandalen og kjør opp Knutsrødveien (etter ca. 200 m) og kjør helt opp til Horten Naturskole. Parker ved bommen og følg brei skiløype nordover, ca 1 km. På vestsida av skiløypa står et skilt til "Skihytta" (som egentlig ligger på andre sida av Borrevann). Her går inn en "skogsvei" mot venstre. Ca. 20 - 30 meter fra "hovedveien" går en nærmest usynlig sti inn til venstre gjennom skogen. Følg denne helt ut til skrenten med utsikt over vannet.

Tanken kan imidlertid lett slå en at den gamle lokaliteten fra 1930 ved Borrevannet er noenlunde riktig angitt, slik at det litt lenger nord finnes en annen lokalitet ute på skrentene. Nå har imidlertid både Rune Halvorsen og Roger Halvorsen gått rimelig grundig gjennom det aktuelle området uten resultat.

Status 2014: Roger Halvorsen gjenfant lokaliteten i 2011, og vi kan regne den som fortsatt intakt.

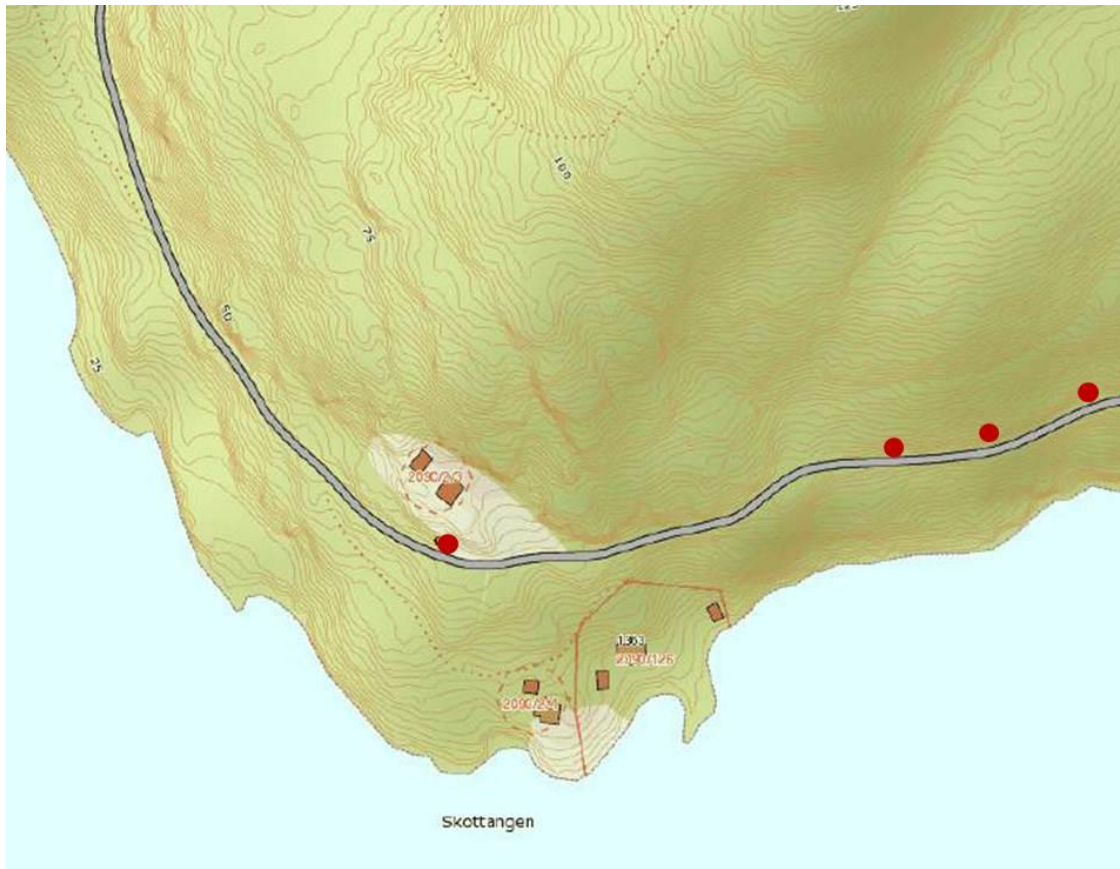
Skjøtsel: Det er ikke gjort noen vurdering av behovet for skjøtsel.

Eiendomsforhold og planstatus: Ligger innenfor gnr. 30/1 i Horten kommune. Borrevannet er vernet, men ikke landområdet rundt. Lokaliteten er dermed ikke vernet.

Området er heller ikke registrert i naturbase, noe som må gjøres.

Vestfold: Larvik: Kveldsvika ved Farris

UTM SONE 32 Euref 89: hovedlokalitet: Ø: 550887 N: 6561757, dellokaliteter uten nøyaktig koordinat.

Figur 33. Lokalisering av forekomster av ertevikke *Vicia pisiformis* ved Vestfold: Larvik: Kveldsvika ved Farris er markert med røde prikker

Lokalitetsbeskrivelse: Lokaliteten ble besøkt av Tor H. Melseth, Anne Borander og Roger Halvorsen 15. juli 2011. Hovedlokaliteten som ligger innenfor bommen er av størrelse ca. 3x5 m² med 4-5 større kloner med til sammen 50-60 skudd. Den ligger lysåpent og vestvendt. Her vokser ertevikka i en steinet bratt skrent tre til fem meter på østsida av veien fra Kveldsvika. Forekomsten ligger bare noen få titalls meter nord for bommen. Da bestanden ble besøkt i 2011 virket den frodig og livskraftig. Vegetasjonen må betegnes som edelløvskog med sørvendt, solrik beliggenhet.

Dellokaliteter: Langs veien ca. 200 – 300 m før bommen, er det tre mindre dellokaliteter oppe på veiskrenten. De kan tydelig ses fra veien. Disse består av i alt rundt 5 kloner, med kanskje 30 skudd til sammen, og vokser over en strekning på 50 – 75 m.

Historikk: Denne lokaliteten ved Kveldsvika på østsida av Farris ble funnet av Tor Harald Melseth i 1994. Ved seinere besøk fant Tor flere dellokaliteter i veiskrentene på

oversida av veien før bommen, altså nærmere Kveldsvika. Her vokser det svært spredte forekomster i krattskogen i alle fall tre steder. Registrering gjort av Christian Kortner 27.juli 2010 er lagt inn i Artsobservasjoner med biotopsbeskrivelse: «steinete, solvarm veikant» og med kommentar om at det er en kjent lokalitet.

Status 2014: Lokaliteten er besøkt i forbindelse med Larvik Botaniske Forenings floravokteri (Dagny Mandt) 12. juni 2014 og det ble observert 60 skudd.

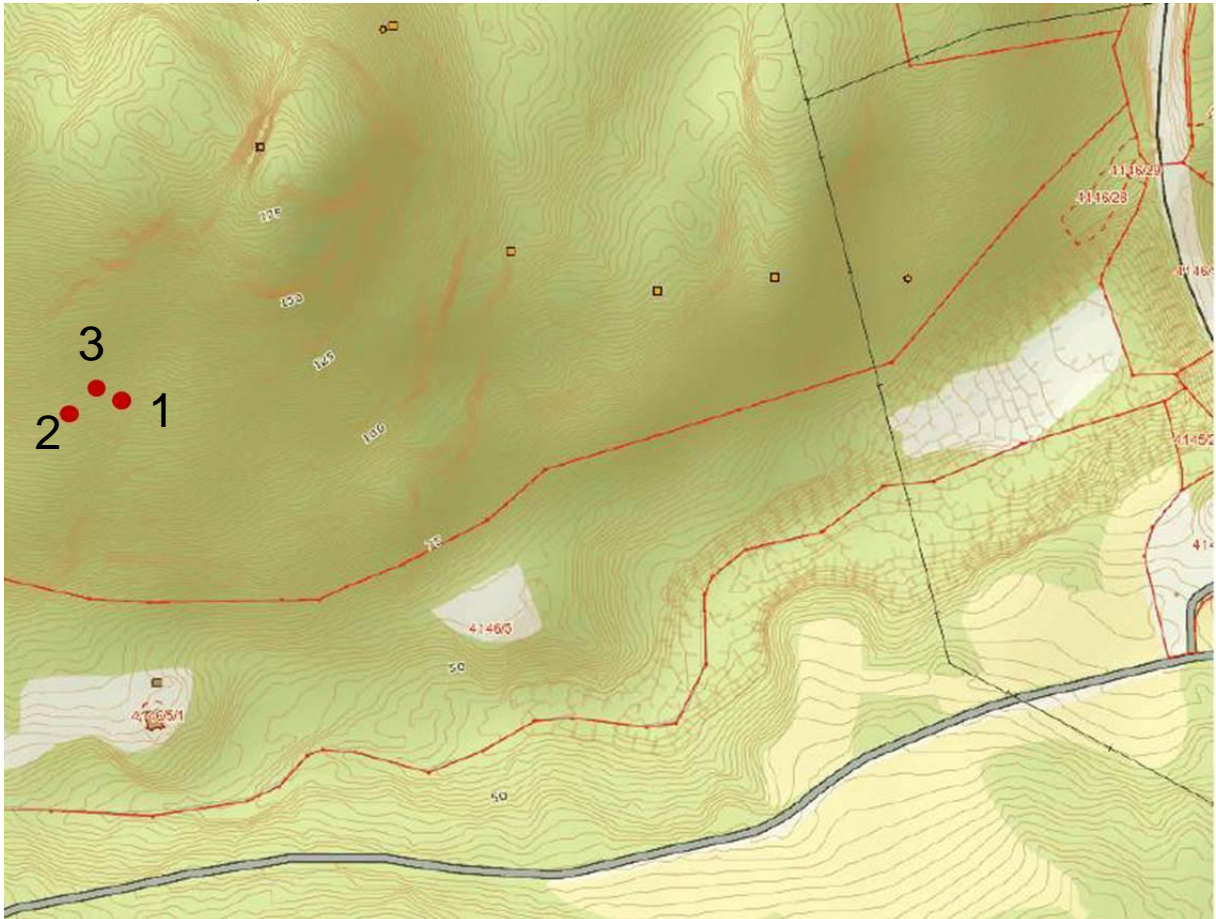
Skjøtsel: Det ser ut til at ertevikkene på hovedlokaliteten nyter godt av en viss skjøtsel ved at hytteeierne på oversida av veien holder kratt og trær nede for utsiktens skyld. Finneren, Tor Harald Melseth har besøkt Kveldsvika ved flere anledninger både før og etter funnet av ertevikke, primært for å se etter fugl. Han forteller at han først ble oppmerksom på ertevikka da han ved et besøk oppdaget at det var ryddet for trær og kratt. Sannsynligvis har ertevikke blitt begunstiget av dette, og dersom trær og kratt fortsatt vil bli holdt ned, vil arten her kunne ha brukbare kår framover. En trussel kan bestå i at skrenten muligens kan rase ut. De mindre dellokalitetene er preget av mer en slutta vegetasjon av trær og kratt med et langt lavere artsutvalg enn hovedlokaliteten. Her kan det nok med fordel tynnes.

Eiendomsforhold og planstatus: Området ligger innenfor gnr. 2090/2 i Larvik kommune. Lokalitetene er ikke registrert i naturbase og ligger ikke i noe verneområde. Området må registreres i naturbase.

Vestfold: Larvik: Snipekollen

UTM SONE 32 Euref 89: Dellokalitet 1: Ø: 551447 N: 6553002, dellokalitet 2: Ø: 551426 N: 6552997, dellokalitet 3: Ø: 551434 N: 6553009 Ca. 140 mo.h.

Figur 34. Røde prikker viser de tre del-lokalitetene av ertevikke *Vicia pisiformis* i Vestfold: Larvik: Snipekollen.

Lokalitetsbeskrivelse:

Den 15. juli 2011 besøkte Roger Halvorsen lokaliteten sammen med Tor H. Melseth og Anne Borander, og større deler av området ble undersøkt relativt grundig. Ertevikke ble funnet spredt over et større areal. Det ble funnet en rekke spredte dellokaliteter, noen små og noen ganske store. Totalt anslår vi at antallet dellokaliteter eller kloner kan være mellom 20 og 30. Et par steder ble det talt opp over 100 skudd, og i alt dreide seg om et totalantall på flere hundre. Vi registrerte som Heggland (2005) store mengder med lakrismjelt *Astragalus glycyphyllos* og svarterteknapp *Lathyrus niger*. I tillegg til de artene som er nevnt hos Heggland, registrerte vi også følgende: Liljekonvall *Convallaria majalis*, lundrapp *Poa nemoralis*, gulflatbelg *Lathyrus pratensis*, brunrot *Scrophularia nodosa*, gjerdevikke *Vicia sepium*, hvitveis *Anemone nemorosa*, sveve *Hieracium* sp., skogsvingel *Festuca altissima*, marimjelle *Melampyrum* sp., skogstorkenebb *Geranium sylvaticum* og rødkjeks *Torilis japonica*. Det er vel også

sannsynlig at søk i flere av det som Heggland kaller "markerte små eikekoller" vil kunne avdekke flere forekomster av ertevikke.

Historikk: I mai 2004 ble ertevikke funnet av Arne Heggland i Vestfold: Larvik: Snipekollen. Heggland har gitt en god beskrivelse av lokaliteten i Blyttia (Heggland 2005) Han oppgir lokaliseringen som (UTM Euref 89) NL 515 530, ca 140 m o.h. Tor Harald Melseth besøkte i 2005 lokaliteten, men klarte da ikke å finne ertevikke. I 2006 gjorde han et nytt forsøk fra en annen kant og fant den, Hegglands koordinater fra funnet stemmer overens med dellokalitet 1. Rein Midteng har besøkt lokaliteten 28. september 2012 (registrert i Artsobservasjoner). Han skriver at det er en ny dellokalitet, men den passer bra overens med koordinatene for dellokalitet 1. Det er i 2014 avgrenset nok en liten dellokalitet (ikke inntegnet på kart, men rett ved de andre).

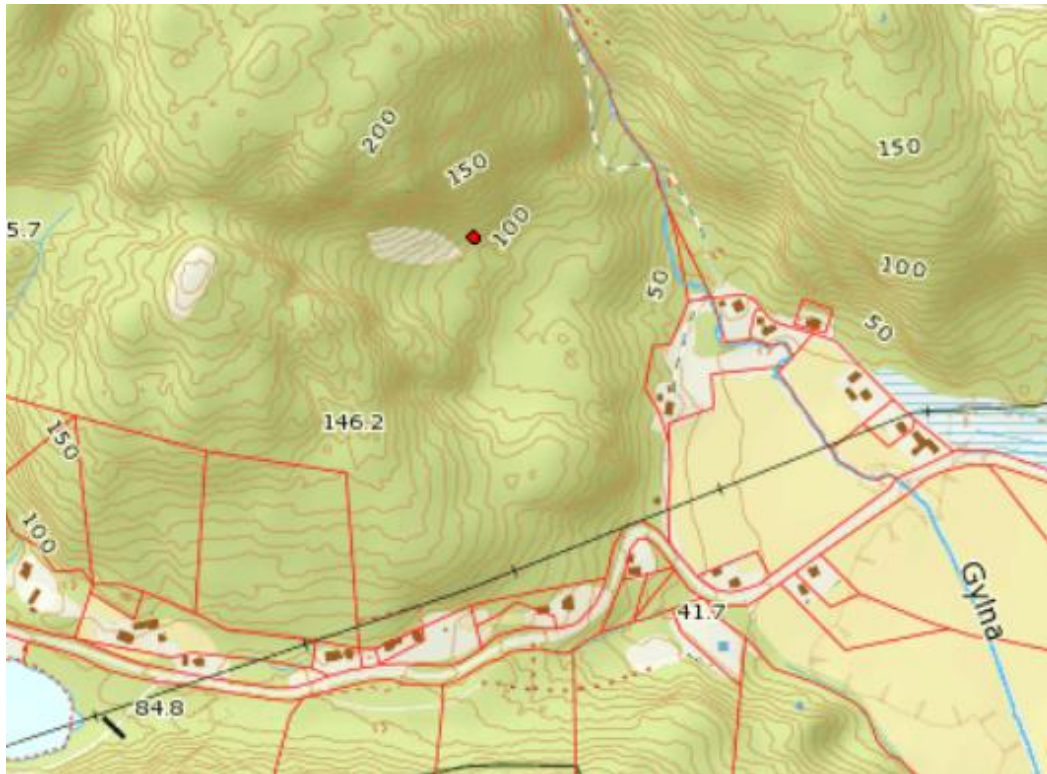
Status 2014: Det er observert rundt 10 blomstrende og 140 sterile skudd fordelt på totalt fire dellokaliteter i 2014 (Larvik Botaniske Forening ved Dagny Mandt og Tor H. Melseth).

Skjøtsel: Hegglands konklusjon om at forekomstene i Snipekollen bør kunne overleve uten skjøtsel (Heggland 2005), i alle fall i overskuelig framtid, støttes av Roger Halvorsen som besøkte forekomsten i 2011. Det foreslås derfor ikke spesielle skjøtselstiltak.

Eiendomsforhold og planstatus: Lokaliteten ligger innenfor gnr. 4146/6 i Larvik kommune. Den ligger ikke i noe verneområde, men den er registrert i naturbase BN00046791, Snipekollen.

Vestfold: Larvik: Grasåsen, østsiden

UTM SONE 32 Euref 89: Ø: 554050 N: 6561757.

Figur 35. Rød prikk viser forekomsten av ertevikke *Vicia pisiformis* i Vestfold, Larvik, Grasåsen, østsiden. Data fra Artskart (Artsdatabanken)

Lokalitetsbeskrivelse: Lokaliteten er beskrevet som edelløvskog i gammel rasmark.

Historikk: Lokaliteten ble oppdaget 21. november 2014 av Dagny Mandt i Larvik Botaniske Forening. Den synes å være ukjent fra tidligere.

Status 2014: Lokaliteten nyoppdaget i 2014.

Skjøtsel: Det er foreløpig usikkert om lokaliteten trenger spesiell skjøtsel, men det tyder ikke på det.

Eiendomsforhold og planstatus: Lokaliteten ligger innenfor gnr. 2089/3 i Larvik kommune. Den ligger ikke i noe verneområde og er heller ikke kartlagt i naturbase.

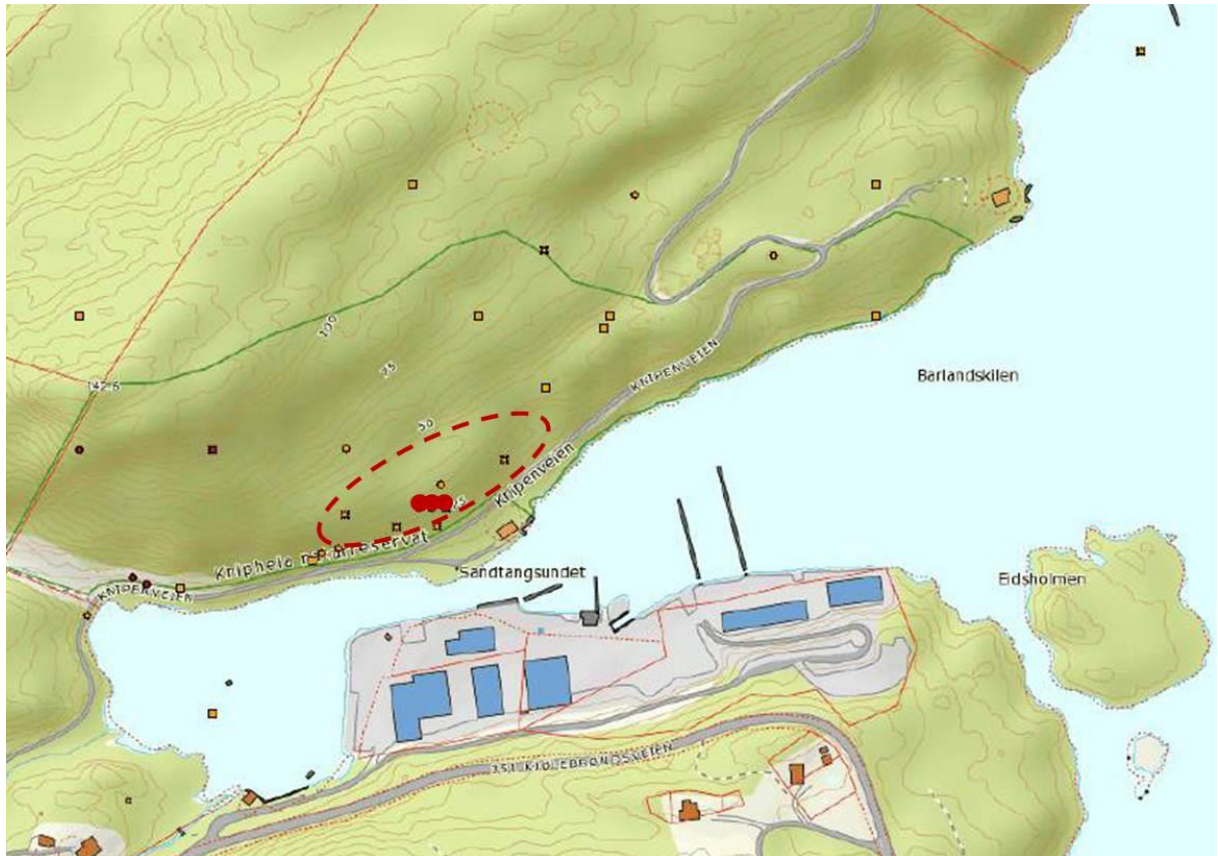

Figur 36. Fra den nyoppdagete (2014) lokaliteten med ertevikke *Vicia pisiiformis* i Vestfold, Larvik, Grasåsen, østsiden. Foto: Dagny Mandt

Telemark: Kragerø: Knipheia naturreservat

UTM SONE 33 Euref 89: Registrert på Artsobservasjoner av Even Woldstad Hanssen fra kartlegging 23. juni 2007. Dellokalitet 1: sone 33 Euref 89 Ø 171269 N 653527. Dellokalitet 2: sone 33 Euref 89 Ø 171279N 653527. Dellokalitet 3: sone 33 Euref 89 Ø 171259N 653527. NB! Det finnes helt sikkert flere delokaliteter som ikke er kartfestet.

Figur 37. Stiplet rød linje viser antatt utbredelse av ertevikke *Vicia pisiformis* i Telemark: Kragerø: Knipheia naturreservat. Røde prikker er et utvalg fra Artskart (Artsdatabanken 2013)

Lokalitetsbeskrivelse: Lokaliteten ligger i en sørvendt skråning med rik edelløvskog. Hvor mange ulike delokaliteter det er snakk om, er uvisst, men Even Woldstad Hanssen kartla i området 23. juni 2007, og fant da minst 3 delokaliteter. Hans registreringer ligger på Artsobservasjoner og synlige i Artskart.

Dellokalitet 1: Området har vært ryddet med tanke på skjøtsel. Det fem skudd.

Dellokalitet 2: Mye oppslag av ask. Det er 13 skudd.

Dellokalitet 3: Det er 15 skudd.

Historikk: De første registreringene fra denne lokaliteten er fra 1909 gjort av Johan Tidemand Ruud og Johan P. Dyring. Det ligger 40 registreringer inne i Artskart med lokalitet 'Barland', 'Knipen' eller lignende, som alle nok hører til samme område. Eksempelvis Tidemand Ruud: «Knipen ved Kragerø», Ruud og Dyring: «Sannidal: Knipen», Benestad: «Knipen i Sandøkedal», Warloe: «mellom Knipen og Barland ved

Kragerø», Dahl: «Knipeheien ved Kragerø på sydskråningen teml. tallrig», Holmboe og Størmer: "Barland i Sannidal herred", Kaasa: "Kragerø; bunnen av Barlandskilen; tillegg under berget mot nord" og «lia under s-siden av høyde 138 like innenfor bunnen av Barlandskilen», Johansen: «Barland, Kjølebrønn i Sannidal. i skråningen opp til fjellet Knipen.», Wesenberg og Black: "Barlandskilen, ved veien til Knipet ett stort fertilt individ rett på nedsida av veien; et par titalls små, sterile planter». Hvor mye ertevikke som har vært i området ser ut til å ha variert en god del etter hvor mye skogen har blitt hogd eller skjøttet. I Artsobservasjoner har Kjell Thowsen rapportert inn at Telemark Botaniske forening var her i 1987 i forbindelse med Floraatlasprosjektet. De beskriver lokaliteten med «bratt li» og «stor bestand».

Status 2014: Even W. Hanssen har rapportert totalt 33 skudd fra tre nærliggende dellokaliteter i 2007. Det er tydelig at bestanden har gått noe tilbake i forhold til på 1980-tallet. Det foreligger ingen rapporter etter 2007.

Skjøtsel: På lokaliteten ved Barlandskilen var det skjedd store forandringer på grunn av oppslag av løvskog. Da Telemark Botaniske Forening besøkte stedet i 1987, var mye av edelløvskogen i den østvendte lia hogd ned, og det ble den gang funnet tette bestander av ertevikke. Even W. Hanssens kartlegging fra 2007 tyder på at det har grodd en del igjen, men at det har blitt ryddet med tanke på skjøtsel. Lokaliteten bør overvåkes med tanke på skjøtsel.

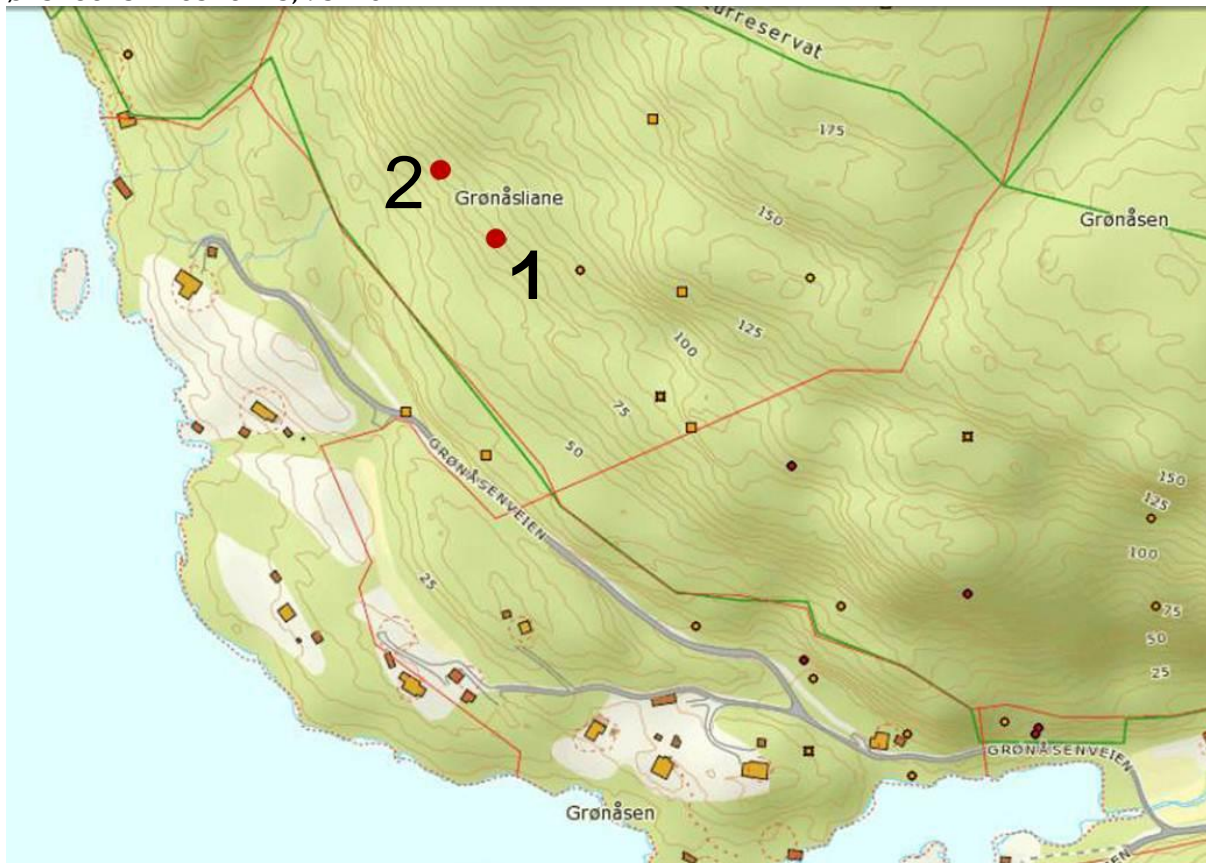
*Figur 38. Fra Telemark: Kragerø: Knipheia naturreservat i 1987. Det var hogget og åpnet opp i området, og det var mengder av ertevikke *Vicia pisiformis*. Alle foto: Roger Halvorsen*

Eiendomsforhold og planstatus: Ligger innenfor gnr. 77/7 i Kragerø kommune. Alle dellokalitetene er innenfor Knipheia naturreservat som er registrert i naturbase med id. VV00000428.

Telemark: Kragerø: Grønnliåsane naturreservat

UTM SONE 32 Euref 89: Dellokalitet 1: Ø: 518655 N: 6526175, 90 moh. Dellokalitet 2: Ø: 518615 N: 6526215, 95 moh.

Figur 39. Forekomstene av ertevikke *Vicia pisiformis* i Telemark: Kragerø: Grønnliåsane naturreservat. Kilde: Artskart (Artsdatabanken 2013)

Lokalitetsbeskrivelse: Åpen, rik sørvestvendt skogsmark med edelløvskogspreg. To delforekomster: Dellokalitet 1 brer seg over 30 m² og dellokalitet 2 brer seg over 10 m².

Historikk: I Grønåsen ble ertevikke i følge Artskart først samlet av Hans Warloe i 1915 og så av Johan Tidemand Ruud i 1922 (NHM Hb. O). Noe mer nøyaktig funnsted er ikke angitt. I 1958 ble ertevikke samlet av Per Sunding og K. Pedersen som var på studenttur sammen. Pedersens funn har påtegningen "Grønåsen, nede ved vannet". Det er usikkert om dette er på samme sted som noen av disse dellokalitetene, siden 'nede ved vannet' kan oppfattes som mye nærmere sjøen enn de to angivelsene i kartet ovenfor. Per Sunding som har samlet et belegg fra Grønåsen samme dag som K. Pedersen, kan ikke erindre at de fant planter nede ved vannet (pers. medd. Per Sunding til Gry S. Hoell).

Status 2014: Den 21. juli 2007 ble ertevikka funnet på to dellokaliteter i Grønnliåsane naturreservat. Finnerne var ei gruppe fra Telemark Botanisk Forening i forbindelse med prosjekt Floraatlas Telemark. Rolf Ergon, Målfrid Ergon, Magne Langerød,

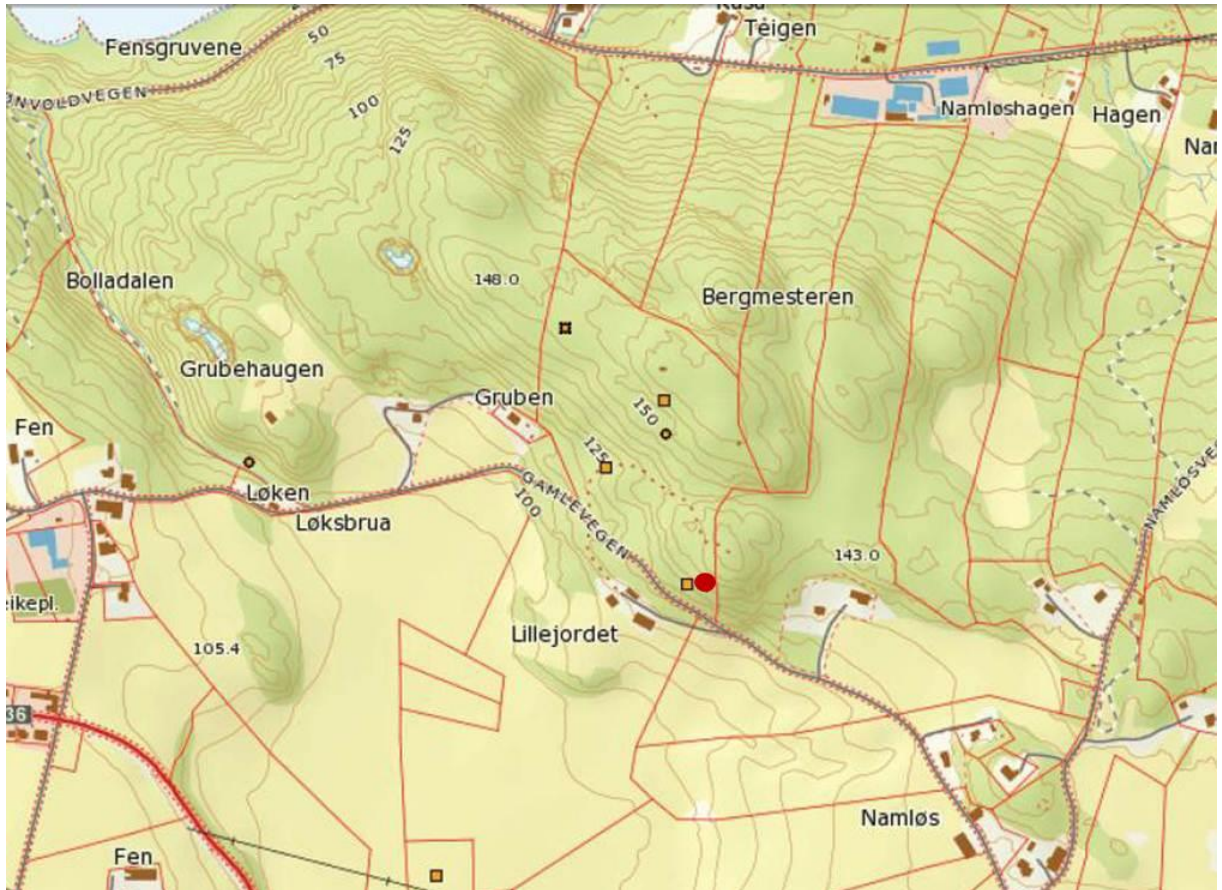
Christian Kortner, Trond Risdal og Bjørn Erik Halvorsen deltok på turen. Funnene som er gjort av TBF er kun observasjoner, rapportert i Artsobservasjoner. Funn fra Grønnåsliane er også rapportert av Per Marstad, Roger Halvorsen m.fl. fra 2014.

Skjøtsel: Det er ikke skjøttet i området og det vurderes heller ikke som nødvendig på kort sikt. Overvåkning av reservatet med tanke på gjengroing på lenger sikt er nødvendig.

Eiendomsforhold og planstatus: Begge dellokalitetene ligger innenfor gnr.65/99 i Kragerø kommune, og ligger i Grønnåsliane naturreservat som er registrert i naturbase BN00039530/VV00001850, Grønnliåsane NR.

Telemark: Nome: Fen: Lillejordet, Gruveåsen

UTM SONE 32 Euref 89: Ø: 518006 N: 6570365

Figur 40. Kartutsnitt fra Artskart (Artsdatabanken 2013) viser fem ulike lokaliseringer (med fire gule firkanter og en gul prikk) av funnet av ertevikke *Vicia pisiformis* i Telemark, Nome: Fen: Gruveåsen. Det er den røde prikken som viser riktig lokalisering, og som nesten samsvarer med en av de gule firkantene i Artskart.

Lokalitetsbeskrivelse: Lokaliteten ligger i en bratt sørvendt li på rik berggrunn i Fensfeltet ved Ulefoss. Vegetasjonen beskrives som rik edelløvskog med hasselkjerr.

Historikk: Første kjente registrering fra denne lokaliteten er gjort av Fr. Barth Larsen, som beskriver lokaliteten slik: «Lillejordet. Rett opp for låvebygningen på gården Lillejordet vil en finne en koloni i et hasselkjerr på omkr. 50 planter». Belegget er fra 1943 og ligger i herbariet ved NHM. Dette funnet er også registrert på en kryssliste. Per Størmer besøkte samme lokalitet 21. juni 1949, og beskriver lokaliteten slik: Lillejordet nær Røgstuen, på det sted planten er samlet tidligere. Den 9. juni 1991 var det tur med prosjektet «Floraatlas Telemark». Ertevikke ble funnet i «løvskog» - det antas at dette er samme

lokalitet som Barth Larsen og Størmer. Funnet er registrert i artsobservasjoner av Bjørn Erik Halvorsen i 2010.

Status 2014: Den 22. august 2011 arrangerte Floraatlas Telemark ny kartleggingstur her. Trond Risdal, Arnt Harald Stendalen, Kjell Thowsen og Ester Broch deltok og lokaliteten ble gjenfunnet og fem planter observert. Funnet ble registrert på artsobservasjoner av Trond Risdal. Dette er det siste rapporterte funnet fra lokaliteten.

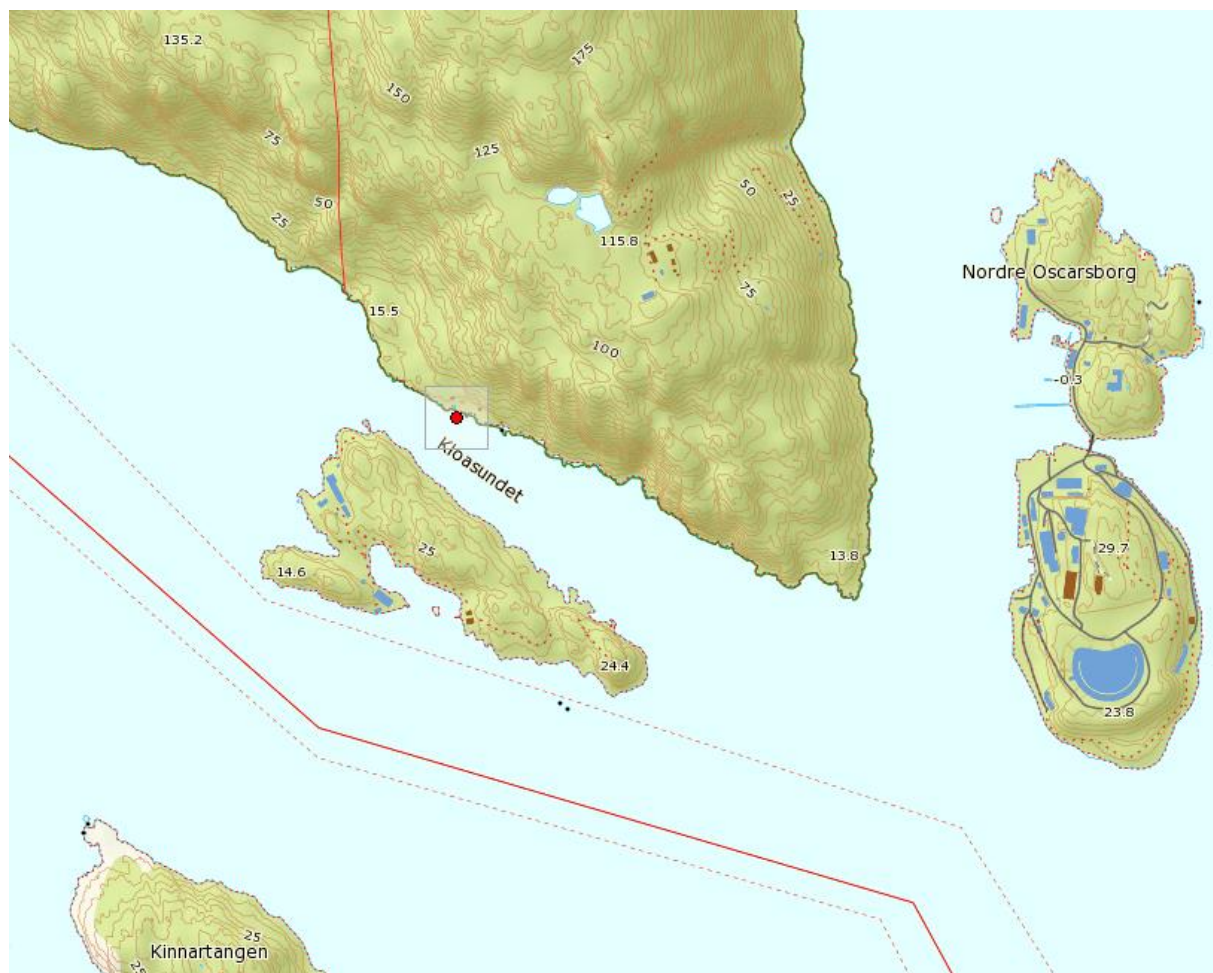
Skjøtsel: Det kan være behov for noe rydding på lokaliteten.

Eiendomsforhold og planstatus: Ligger innenfor gnr. 27/1 i Nome kommune. Lokaliteten er ikke vernet, men er registrert som naturtype i naturbase med id. BN00036467, Gruveåsen.

8.3 Lokalteter med ertevikke observert 1930-2000

Akershus: Frogn: Håøya, Kloasundet

UTM SONE 32 Euref 89: Ø5894 E66164

Figur 41. Ertevikke *Vicia pisiformis* ved Akershus: Frogn: Håøya, kommune er merket med rød prikk. Angivelsen er fra Artskart (Artsdatabanken 2013) og viser unøyaktigheten i angivelsen med en presisjonsramme.

Lokalitetsbeskrivelse: Størmer angir: «Kloa, Håøen», Wesenberg/Stabbetorp angir: «Håøya, n-enden av Kloasundet nær stranda». Vegetasjonen er varmekjær med innslag av edle lauvtrær.

Historikk: Per Størmer oppdaget denne lokaliteten med ertevikke 13. juli 1929 (Størmer 1938) og bela den ved herbariet ved NHM. Ertevikke er også nevnt på en udatert kryssliste fra Per Størmer. Om denne er fra dette besøket vet vi ikke. Krysslista er kun merket «Haaøen» uten nærmere lokalisering. Jens Holmboe har tatt to belegg av ertevikke på Håøya bare noen dager etter Størmers funn, 19. juli 1929. Det kan kanskje tyde på at han besøkte samme lokalitet basert på Størmers forklaring? Ett av disse beleggene er i NHM, mens det andre er på universitetsmuseet i Bergen. Den 10. september 1939 var Finn Chr. Sørlye, Peter Kleppa, Einar Jensen og Elling Strand på

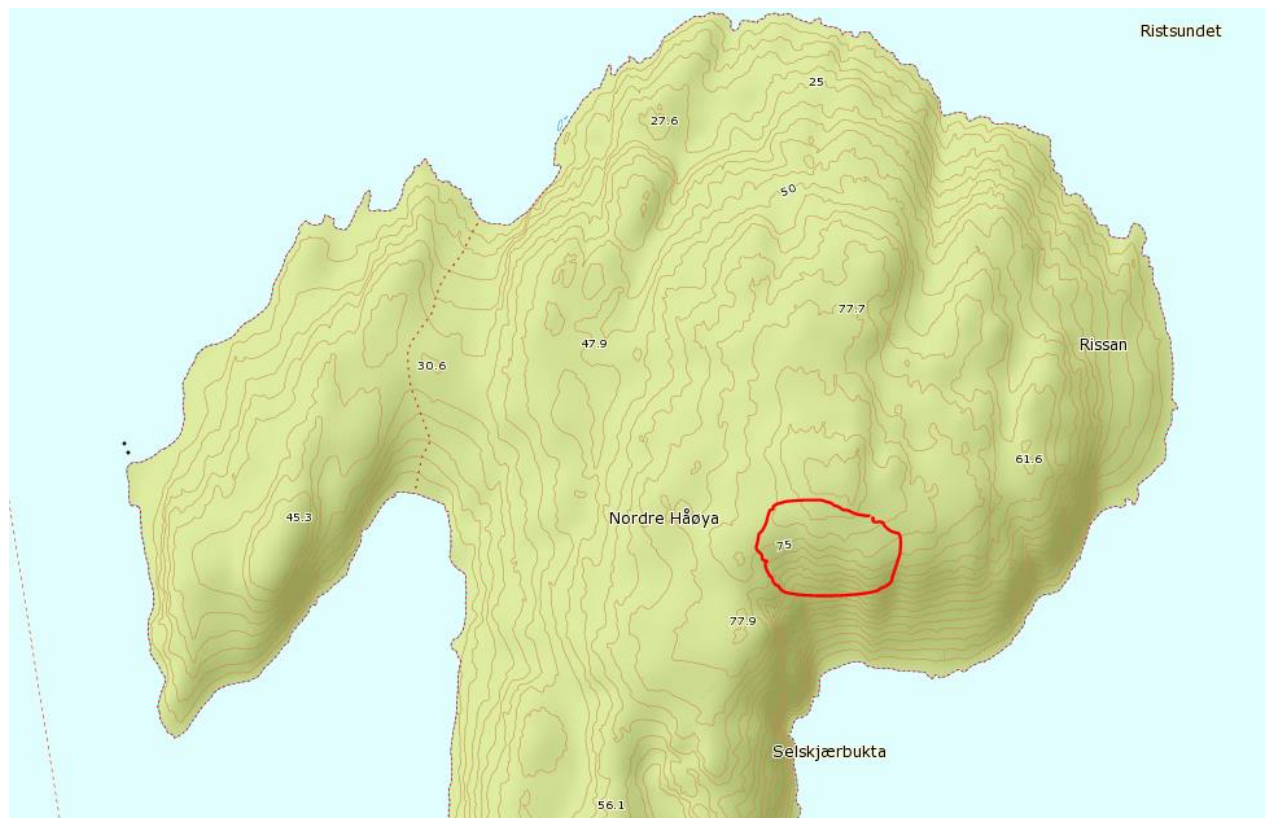
Håøya. De tok hvert sitt belegg av ertevikke, som alle er på herbariet på NHM (Hb. O). Om disse beleggene er fra ulike dellokalteter eller fra samme lokalitet, vet vi ingenting om, siden alle kun har lokalitetsbeskrivelsen «Håøya». Men at det var nok ertevikke til at alle tok et belegg, tyder på at det var flere skudd. Ved Jan Wesenberg og Odd Stabbetorps besøk i 1994 fant de kun én enkelt plante på den lokaliteten de har kalt «Håøya, n-enden av Kloasundet nær stranda» som må være Størmers lokalitet.

Status 2014: Området ble besøkt av Even W. Hanssen 27. juli 2013, uten at ertevikke ble observert. Vegetasjonen er i hovedsak intakt, men det er muligens mer gjengrodd enn tidligere. En rekke erteplanter som skogflatbelg, lakrismjelt og svarterteknapp ble registrert fra Geitestranda til Orrekloa, arter som til dels har lignende voksestedskrav som ertevikke. Konklusjonen er at ertevikke kan finnes i området fortsatt, men at det ene skuddet som ble observert i 1994 kan ha dødd ut. Det er også stor sjanse for å overse kun ett skudd.

Eiendomsforhold og planstatus: Lokaliteten ligger innenfor gnr. 75/1 og er omfattet av Søndre Håøya naturreservat, registrert i naturbase med Id VV00001860.

Akershus: Frogn: Nordre Håøya

UTM SONE 32 Euref 89: Ø587 N6620

Figur 42. Rød strek viser området hvor Per Størmer skal ha registrert ertevikke *Vicia pisiformis* på Akershus: Frogn: Nordre Håøya.

Lokalitetsbeskrivelse: Det antas å være sørvendt glissen skog på lokaliteten, en blanding av sommereik og lauvtrær. Størmer (1938) beskriver lokaliteten slik: «En liten eng ovenfor stranda, sørvendt 10-15 graders helling, pH 6,2.». Av Størmers ruteanalyser ser vi at det var bra dekning av arter som blodstorkenebb og bergmynte, samt innslag av erteplantene fuglevikke, svarterteknapp og skogkløver.

Historikk: Per Størmer fant denne lokaliteten den 6. august 1933 i forbindelse med transekter han anla for sin hovedfagsoppgave om vegetasjonen på Håøya (Størmer 1938). Størmer (1938) har registrert ertevikke i to ruteanalyser som kan tyde på at det dreier seg om to dellokaliteter. Det er ingen angivelse av ertevikke herfra siden. Det var et besøk i området i forbindelse med en SABIMA-tur den 12. juni 2006, men de fant ingen spor av ertevikke. Det ble ikke brukt mye tid til leiting, slik at ertevikke kan ikke utelukkes å fortsatt vokse i området.

Status 2014: Området er intakt og ertevikke kan finnes her fortsatt. Det kan ikke utelukkes at området er noe mer gjengrodd nå, enn da Størmer registrerte her for 80 år siden.

Eiendomsforhold og planstatus: Gnr. 76/3-8 i Frogn (grunneier er Oslo kommune).
Området er ikke registrert i naturbase.

Akershus: Frogn: Langebåt

UTM SONE 32V Euref 89: Ø5907 N66177

Figur 43. Stiplet rød strek antyder området hvor ertevikke *Vicia pisiformis* har forekommet ved Akershus: Frogn: Langebåt.

Lokalitetsbeskrivelse: Ertevikke vokser her i et grunnfjellsområde, ikke så langt fra sjøen, svært kupert og vestvendt. Jordsmonnet varierer fra bart berg til lokale forekomster av morene eller marin leire. Herbariebeleggene (se under) beskriver «tørr bakke» og «kratt/berg».

Fylkesmannen i Oslo og Akershus (1999) beskriver lokaliteten slik: «Lokaliteten omfatter Oslo Jern og Metalls feriehem og områdene sørover. Ertevikke *Vicia pisiformis* har en forekomst rett ved hovedbygningen til feriehemmet (antakelig bare ett individ i dag, men området kan huse en frøbank). I hele området finnes en god del lundgrønnaks *Brachypodium sylvaticum* og i veien opp til hovedbygningen vokser en populasjon av kyståkermåne *Agrimonia procera*, den siste er en sjelden kystart i området. Området huser antakelig en frøbank av den sjeldne arten bråtestorkenebb *Geranium bohemicum*; ett individ av arten er observert på begynnelsen av 1980-tallet «på oversiden av hovedbygningen».

Historikk: Jan Wesenberg fant lokaliteten på Langebåt 9. oktober 1976. Han besøkte Langebåt igjen sammen med Odd Stabbetorp 30. september 1994. Belegg fra begge disse besøkene ligger ved NHM (Hb. O). Kåre A. Lye har vært på Langebåt ved flere anledninger, første gang den 21. september 1987, og belegg fra dette besøket er i herbariet på NMBU på Ås.

Roger Halvorsen og Øystein Ruden var på Langebåt sommeren 2011, og hele den gamle lokaliteten så ut til å være dekket av en parkeringsplass. Kåre Lye (pers. medd.) har på spørsmål om lokaliteten fortalt at det eneste stedet han har sett ertevikke på Langebåt er i en bratt skråning som ikke egner seg som parkeringsplass. Hvis en ser på

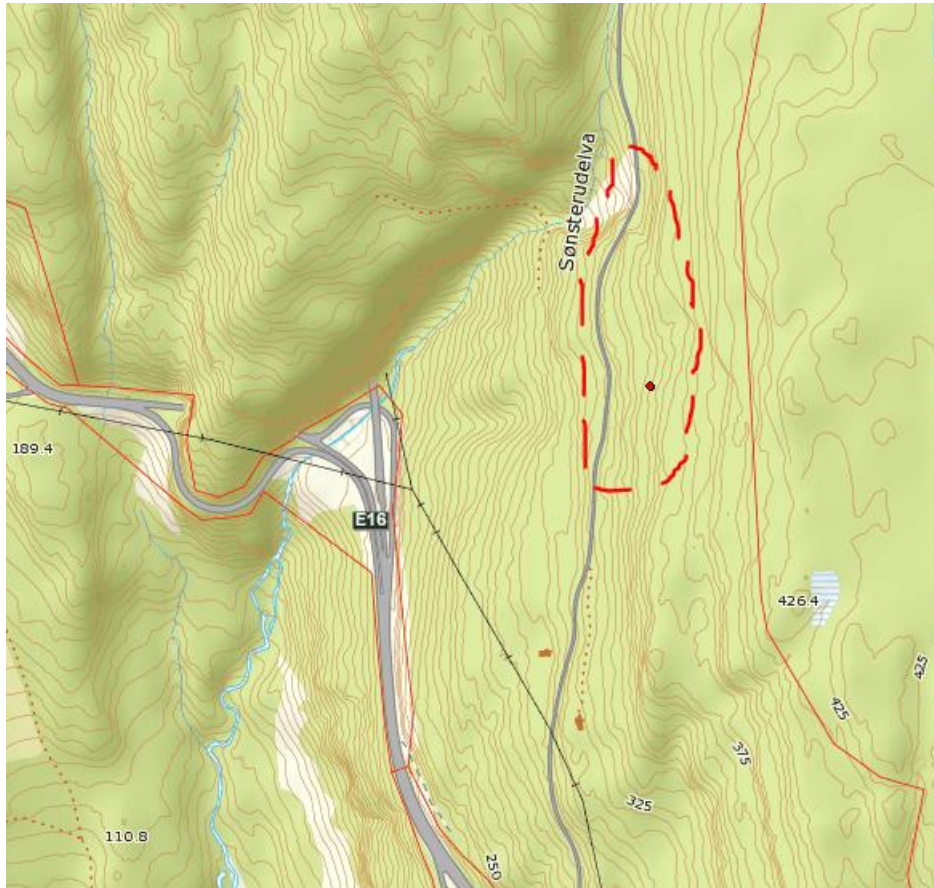
kartet (over) er lokaliteten angitt i en bratt skråning, men ved enden av en veistump hvor det meget vel kan ha blitt opparbeidet parkering.

Status 2014: Lokaliteten er ikke besøkt, men man må regne den som utgått pga. de opplysningene som har framkommet. Det burde imidlertid verifiseres endelig før man kan konkludere.

Eiendomsforhold og planstatus: Forekomsten ligger på gnr. 59/8 i Frogn kommune. Den er ikke i naturbase.

Buskerud: Hole: Nordlandsåsen, vestsida, ovf. Sønsterudelva/Homledal

UTM SONE 32 Euref 89: Ø572 N6651

Figur 44. Lokaliteten for ertevikke *Vicia pisiformis* ved Buskerud: Hole: Nordlandsåsen, vestsida, ovf. Sønsterudelva/Homledal. Den røde prikken viser et krysslisefunn i Artskart (Artsdatabanken 2013). Den stiplede røde streken antyder området hvor ertevikke kan være lokalisert. Andre prikker fra Artskart i området er opplagt feilplasserte.

Lokalitetsbeskrivelse: «w-sida av Nordlandsåsen ovf. Sønsterudelva, tørr sørøstvendt bergskråning». Den er også angitt som «Mellom stein i kratt. Solvarm skråning med småkratt».

Historikk: Lokalitetsbeskrivelsen over stammer fra et belegg til NHM gjort av Reidar Elven 17.juni 1973. Fra samme dato som det ovennevnte belegget finnes også et belegg på NHM som er angitt «Homledal» gjort av Anne Elven, Reidar Elven og Klaus Høiland. Det er klart at funnet(ene) ble gjort på en ekskursjon med Norsk Botanisk Forening – Østlandsavdelingen, hvor også ertevikke nevnes eksplisitt som «ny for Ringerike» i referatet (Røer & al. 1974). Det finnes også en registrering av Arvid Næss (NBF) på krysslisefra kartlegging 15. juni 1980 som muligens er fra samme lokalitet. Her står det «Homledal-Kroktjern-Manaskardet-Rørvikberget, Hole». Lokaliteten skal seinere være sett av Øystein Ruden (pers. medd til Roger Halvorsen), som angir den fra oversiden av veien som går i den vestvendte lia på Nordlandsåsen. Så langt vi har bragt på det rene dreier alt seg om samme lokalitet i vestskråningen av Nordlandsåsen, selv

om det har vært brukt noe varierende stedsnavn. Tore Berg (pers.medd. til Even W. Hanssen) bekrefter også at det dreier seg om en lokalitet.

Status i 2014: Det er usikkert om forekomsten er intakt. Det bør gjøres en grundig inventering på denne lokaliteten.

Eiendomsforhold og planstatus: Lokaliteten ligger i gnr. 237/2 i Hole kommune og er registrert i naturbase som naturtype med id. BN00009278, **Nordlandsåsen**, der det står at ertevikke er påvist. Siden det er usikkerhet om lokaliseringen må naturbase oppdateres etter at inventering er gjort.

Buskerud: Drammen: Bragernesåsen

UTM SONE 32 Euref 89: Ukjent

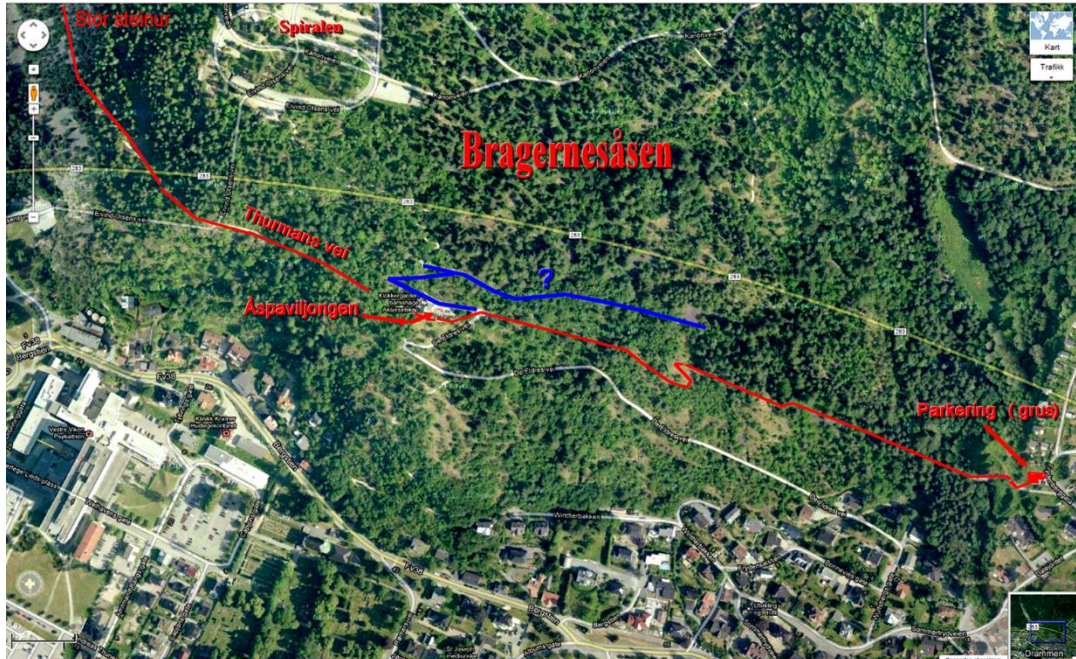
Lokalitetsbeskrivelse: «Et fremspringende svaberg som skrånet ned til gangveien, av størrelse en kvadratmeter eller to. Det var dekket med ertevikke, antagelig bare ett stort individ, slik jeg husker det. Tørkeutsatt sted med mye sol og lite jord» (beskrivelse av John Sandve pers. medd.).

Historikk: John Sandve fant ertevikke i Bragernesåsen i første halvdel av 1990-tallet. Han forteller etter minnet i 2012: «*Vi gikk turstien vestover fra Klopptjernveien via Frydenberggata og i fjellveggen vestover og nordover i omtrent samme høyde som sistnevnte gate, med flott utsikt over Drammen. Hva disse stiene het husker jeg ikke lenger, men det er jo en svært mye brukt turvei for mange. Ett eller annet sted i nordvest(?) passerte vi et fremspringende svaberg som skrånet ned til gangveien, av størrelse en kvadratmeter eller to. Det var dekket med ertevikke, antagelig bare ett stort individ, slik jeg husker det. Tørkeutsatt sted med mye sol og lite jord. Jeg var tilbake noen uker senere, etter en tørkeperiode, men intet var å finne. Jeg har to mulige forklaringer på det, enten har han ikke funnet tilbake til det samme stedet, eller noen har gravd opp planten for å ha den i sin egen hage. Det er mange naturelskere som bruker gangveien, og det er mange villaer med store hager i området. Synes det er merkelig om tørken skulle kunne fjerne absolutt alle spor av den store planten. Jeg var forøvrig ikke i tvil om arten etter å ha studert «Lid» og snakket med Roger [Halvorsen]. Ingen gode alternativ fantes, og alt stemte. Jeg hadde dessverre ikke med meg kameraet siden dette bare var en spasertur og vi hadde gjort turen en del ganger før. Så noe belegg finnes ikke.»* Telemark Botaniske Forening skal ha lett etter den der i 1993, de fant ingen ertevikke. Roger Halvorsen søkte etter lokaliteten 11. juli 2011, men var da ifølge Sandve sin beskrivelse for langt øst. Han fant ingen ertevikke.

John Sandve gjorde et forsøk på å gjenfinne lokaliteten 17. juli 2012: «*Jeg parkerte på den lille gruslagte parkeringen i Frydenbergveien i Bragernesåsen. Man spaserer over demningen på den lille dammen like ved, og følger spaserveien vestover i lia (Thurmans vei). Jeg har rødmerket veien på bildet under (som er fra www.maps.google.com). Spaser til Åspaviljongen og følg midtre vei – like nedenfor huset – videre til den store steinura. Det er langt nok. Jeg fant dessverre ikke igjen svaberget der ertevikken vokste, og heller ingen ertevikke, tross relativt intens skanning langs Thurmans vei. Jeg tror det var inntil denne veiens overside den fantes, siden det var der vi nesten alltid gikk vår turer. Stedet var et skrånende svaberg på et par kvadratmeter ned til stien, dvs i stiens overkant. Jeg mener det ikke kan ha vært altfor langt fra Åspaviljongen, men siden det er rundt 15 år siden*

(eller mer?) er jeg ikke helt sikker. Det er derfor en ide å gå også langs veien ovenfor (merket med blått), hvilket jeg ikke gjorde grunnet ankommende regnbyger. Området har grodd mye igjen på 15 år, så det å kjenne seg igjen kan være problematisk.»

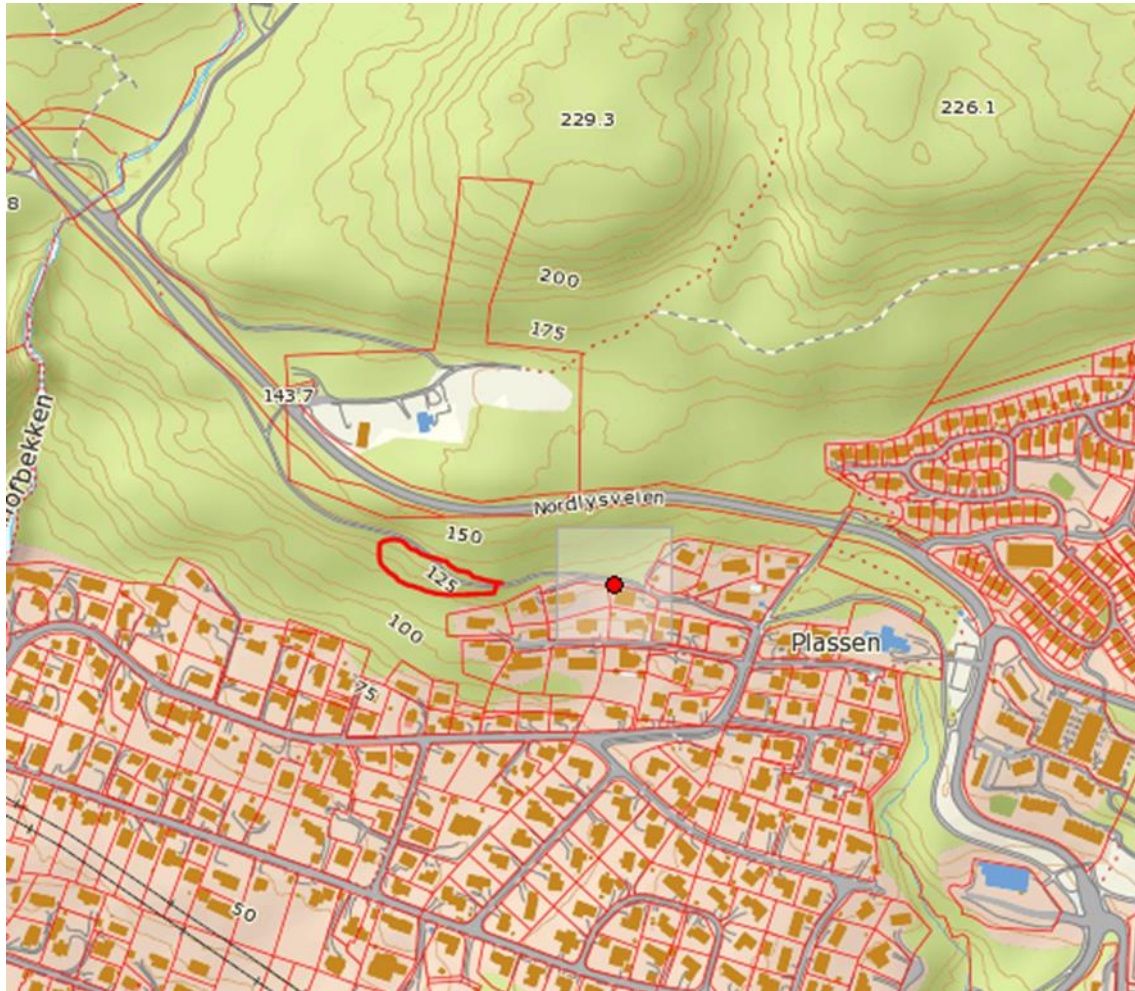
Figur 45. Område i Buskerud: Drammen: Bragernesåsen, hvor ertevikke *Vicia pisiformis* skal ha blitt observert av John Sandve på starten av 1990-tallet

Status i 2014 og vurdering av funnet: Nå værende status er ukjent. Forfatterne finner ingen grunn til å tvile på opplysningene fra John Sandve. Både Even W. Hanssen og Roger Halvorsen kjenner ham gjennom 30 år som en meget habil naturkjenner og iakttager. Ertevikke er såpass spesiell at klarer man først å indentifisere et eksemplar, så er det neppe noen tvil. Slike enkelte eksemplarer kan imidlertid være svært vanskelige å finne igjen. Kun ytterligere leiting i Bragernesåsen kan avsløre om ertevikke fortsatt vokser der. Det kan neppe være snakk om noen stor forekomst, da området har vært ganske hyppig besøkt av botanikere i de siste 50 årene.

Eiendomsforhold og planstatus: Det er ikke mulig å gi opplysninger om dette da eksakt lokalisering mangler.

Buskerud: Nedre Eiker: Bjørkedokk sø for
Koordinat sone 32 Euref 89: 0557 N6625

Figur 46. Forekomsten av ertevikke *Vicia pisiformis* Buskerud: Nedre Eiker: Bjørkedokk sø for som rød prikk med presisjonsramme. Tatt fra Artskart (Artsdatabanken 2013). Stedfestingen av denne er så dårlig at den heller kan ha vokst lenger vest i området som er markert med rød strek (basert på opplysninger fra Tore Berg pers. medd. til Even W. Hanssen)

Lokalitetsbeskrivelse: Lokaliteten ligger i sørvendt kalklågurtskog, i et område som er kjent for å huse mange sjeldne og varmekjære planter. På originaletiketten for funnet av denne står det «bergskrent».

Historikk: Ertevikke ble oppdaget på denne lokaliteten av Finn Wischmann den 10. juli 1949 og det foreligger et herbariebelegg fra ham ved NHM. Etter det vi vet har lokaliteten seinere blitt ødelagt pga. veibygging.

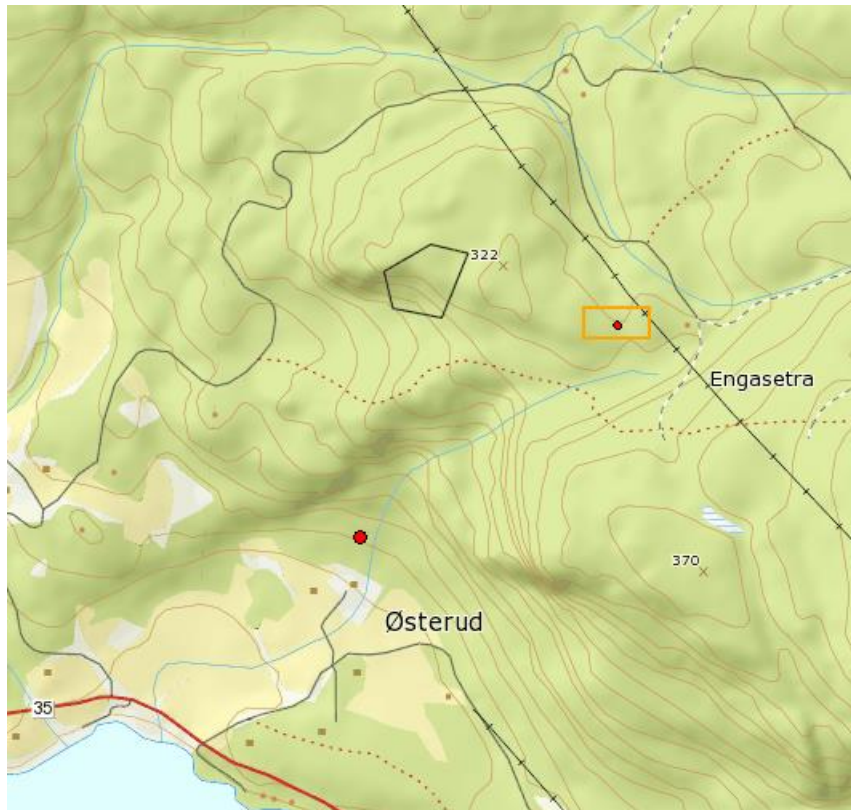
Status i 2014: Ertevikke har vært ettersøkt på stedet mange ganger, uten å ha blitt gjenfunnet. Ikke minst i perioden 1988-1998 da det var en omfattende florakartlegging i Nedre Eiker (Hanssen 1998). Vi kan derfor slå fast at ertevikke er borte fra lokaliteten og at den sannsynlige årsaken til utgang er veibygging.

Eiendomsforhold og planstatus: På grunn av usikkerheten om lokalisering, kan vi ikke si nøyaktig hvilken eiendom den ligger på, men sannsynligvis gnr. 41/3 i Nedre Eiker kommune.

Buskerud: Øvre Eiker: Østerud: nordvestsiden av Slettfjell

UTM SONE 32 Euref 89: Ukjent

Figur 47. Utsnitt fra Artskart (Artsdatabanken 2013) som viser to røde prikker som lokaliserer forekomsten av ertevikke *Vicia pisiformis* ved Buskerud: Øvre Eiker: Østerud, nordvestsiden av Slettfjell. Den øvre (østlige) prikken er helt sikkert feilplassert, da den bare refererer seg til et midtpunkt i en kryssliste opptatt av Jon Kaasa. Den nedre (vestre) prikken kan være riktig og refererer seg til Kaasa's belegg fra samme dag

Lokalitetsbeskrivelse: Jon Kaasa angir på sitt herbariebelegg fra 1957 (se under): «Østerud-nw-siden av Slettfjell; Ø. Eiker». Roger Halvorsen søkte i området 11. juli 2011 og noterte: «Lette over et større område. Fine arter i området: Engklokke, stavklokke, og flere. Søkte over et større område, men lokaliteten ligger muligens lenger vest enn der jeg var».

Historikk: Jon Kaasa fant denne lokaliteten 6. august 1957. Observasjonen som står under lokalitetsbeskrivelsen er notert på en kryssliste. To belegg fra lokaliteten ligger på herbariet ved NHM. Den er ikke observert siden.

Status 2014: Forekomstens status er svært uviss både angående lokalisering og eventuelle skudd av ertevikke. Det må gjøres målrettet inventering i det aktuelle området før man kan konkludere.

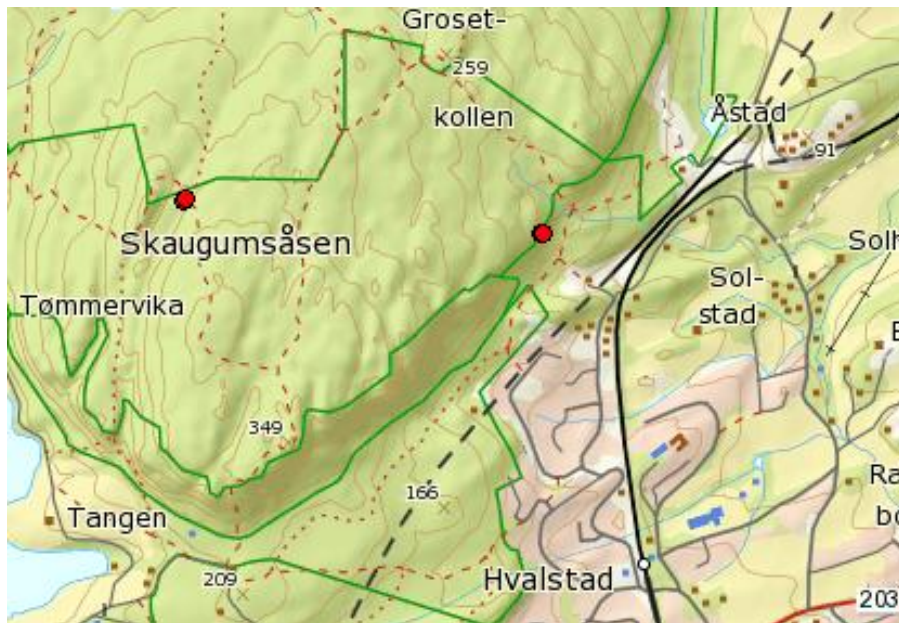
Eiendomsforhold og planstatus: På grunn av usikker lokalisering er det vanskelig å si på hvilken eiendom forekomsten ligger, men kan anta at det er gnr. 114/1 i Øvre Eiker kommune. Området er ikke registrert i naturbase og har status som LNFR-område.

8.4 Gamle og/eller upresist angitt lokaliteter med ertevikke, sett før 1930. Ødelagt eller mulig intakt

Akershus: Asker: Skaugumåsen

UTM SONE 32 Euref89: Ukjent

Figur 48. Kart over Akershus: Asker: Skaugumåsen med røde prikker fra Artskart (Artsdatabanken 2013) som viser lokalisering av gamle funn av ertevikke. Plasseringen av den østre (høyre) prikken virker riktig i forhold til angivelsen «op for Søndre Solstad». Prikken til venstre er høyst sannsynlig feilplassert

Lokalitetsbeskrivelse: Fra Axel Blytts herbariebelegg i 1869: «Skouumåsen i urerne opfor Søndre Solstad». Denne regner vi som den mest eksakte angivelsen og prikken til høyre på kartet kan representere den virkelige lokaliteten. Lokaliteten ligger antageligvis i den øverste del av det kambrosiluriske laget i bunn av Skaugumåsen, og er sannsynligvis en sørøst-vendt, rik edellauvskog med innslag av hassel og bartrær.

Historikk: Axel Blytt fant denne lokaliteten 2. august 1869 og beskrev lokaliteten som over. Belegget er på herbariet ved NHM. Nils Bryhn har et belegg datert 1. august 1880 med lokalitetsbeskrivelsen «Kristiania: Schouumaas» som muligens er fra samme lokalitet. Rolf Nordhagen tok ett belegg 1. august 1914 fra «Skaugum uren opfor Solstad». Caroline Leegaard og Ivar Jørstad 10. juli 1917 med hvert sitt belegg med lokalitetsbeskrivelsene «Skaugumaasen» og «Skaugum». Alle de foregående beleggene ligger i herbariet ved NHM. Knut Fægri tok derimot to belegg da han fant lokaliteten 6. juni 1928. Beleggene ble merket «Skaugumåsen», og ett av disse er nå ved Universitetsmuseet i Bergen, mens det andre er i Oslo. Alle disse er antagelig fra samme lokalitet. Om denne lokaliteten fortsatt eksisterer vet vi ikke, men det er helt klart et aktuelt område å lete. Passende habitat finnes fortsatt i området, slik at ertevikke kan godt ha stått urørt her siden 1928 uten at planteinteresserte har kommet over den.

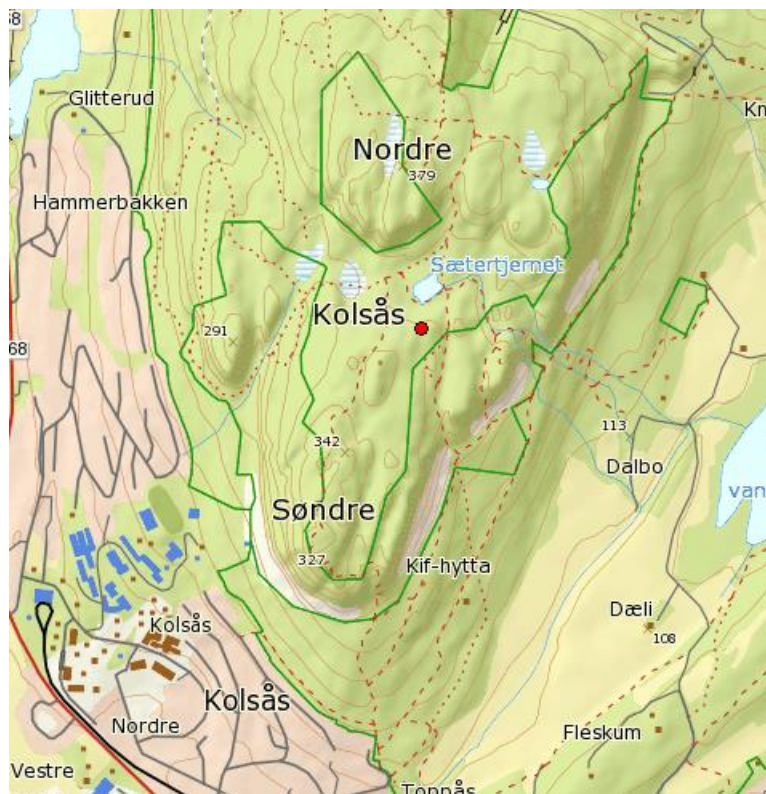

Status i 2014: Ukjent, men lokaliteten kan være intakt. Den har tydeligvis vært godt kjent blant botanikerne i over 50 år, for så å ha gått i glemmeboken. Bare en grundig nykartlegging kan avsløre om den fortsatt finnes.

Eiendomsforhold og planstatus: Ligger sannsynligvis innenfor gnr. 33/2 eller gnr. 36/4 i Asker kommune. Området kan ligge innenfor Nordre Skaugumsåsen naturreservat (id. VV00001941), men det kan også ligge like utenfor. Reint teoretisk kan det også ligge i Skaugumsåsen naturreservat (id. VV00001996) som ligger litt lenger sør og omfatter brattskrenten av åsen i ssv-s-ssø. Hvis forekomsten ligger utenfor, så er det LNFR-område.

Akershus: Bærum: Kolsås

UTM SONE 32 Euref 89: Ukjent

Figur 49. Utsnitt fra Artskart (Artsdatabanken 2013) som viser lokalisering av ertevikke *Vicia pisiformis* ved Akershus: Bærum: Kolsås. Den aktuelle lokaliteten ligger nok noe lenger sør enn prikkens plassering, men er ukjent.

Lokalitetsbeskrivelse: På herbariebelegget fra 1922 står det : «Kolsaas, Bærum». Vi vet ikke nøyaktig hvor ved Kolsås denne planten ble samlet, men vi tror at naturreservatet Kolsåsstupene er det mest sannsynlige. Arealet omfatter først og fremst stupene og ura rundt fremre del av Kolsåsplatået og et lite område rundt lille Kolsås. Berggrunnen består av bergarter fra silur og permperioden i den geologiske historien. Vegetasjonen er rik og variert med mye edellauvskog. Flere sjeldne plantearter er registrert.

Historikk: Det finnes kun en registrering fra denne lokaliteten. Det er et belegg gjort av Hanna Resvoll-Holmsen i 1922. Belegget er på herbariet ved NHM. På belegget står det en kommentar signert Finn Wischmann: «Høyst tvilsom, jf. bladspiss og behåring». Belegget er studert av Even Woldstad Hanssen og Roger Halvorsen. De sier det er et ungt individ, og det eneste alternativet til ertevikke måtte være krattvikke *Vicia dumetorum* (en art som i Norge bare er funnet som utsådd ved Sem i Asker kommune). Deres konklusjon er derfor at det må være ertevikke det er snakk om.

Status 2014: Det er mulig at det fortsatt finnes ertevikke på Kolsås. Området er stort og til dels vanskelig tilgjengelig. Det er derfor sannsynlig at ertevikke kan ha vokst i fred her uten å ha blitt oppdaget av botanikkinteresserte siden 1922.

Eiendomsforhold og planstatus: Lokaliteten ligger sannsynligvis innenfor gnr. 86/16 eller gnr. 89/4 i Bærum kommune. Trolig innenfor Kolsåsstupene naturreservat (id. VV00000665).

Oppegård: Svartskog, Bråte (Braate(n), Bråtan)

Koordinater: 32V Euref 89: Ø598 N6630

Figur 50. Bråte (Bråtan), Svartskog, Oppegård kommune, Akershus. Områdene merket med blått er de mest sannsynlige kantene hvor ertevikke *Vicia pisiformis* kan ha vokst og spredt seg ut i en åker i 1916.

Kartgrunnlag: Statens Kartverk

Lokalitetsbeskrivelse: «En plante i en jordbæraker paa Braaten» (Anton Landmark på herbarieetikett). På seinere herbarieetiketter fra Landmark står det «Indflyttet ca. 1920 fra en gulrotaker ved Svartskog». (Dette er snakk om belegg fra dyrkede planter på Karlsborg i Oslo). Lokaliteten var sannsynligvis i jordekanten nord eller vest for tunet på Bråte.

Historikk: Det foreligger et herbariebelegg datert 11.6. 1916 ved NHM (Hb. 0) fra Anton Landmark. Det foreligger videre belegg fra Landmark fra dyrket ertevikke i Oslo med påtegninger: «Indflyttet i 1917 fra Svartskog» og «Indflyttet ca. 1920 fra en Gulrotaker ved Svartskog». Ertevikke har ingen registreringer fra Oppegård etter dette.

Landmark oppgir på flere av beleggene «*En plante*» (det originale fra 1916) og «*Hvor der voksede en enkelt plante/hvor en enkelt Plante fandtes*».

Dette tyder på at det bare har vært et enkelt funn i 1916 av en plante, og at de andre tidsangivelsene er litt slurvete fra Landmarks hånd. Det kan da tyde på at hele planten har blitt gravd opp og flyttet til Oslo. Dette vet vi jo ikke sikkert, men i datidens omgang med planter og med vurderingen av den som et slags åkerugras, så er det sannsynlig.

Figur 51. Akershus: Oppegård: Svartskog: Bråte (Bråtan) ca. 1930. Ut i fra eksposisjon er det sannsynlig at ertevikke *Vicia pisiformis* vokste sørvendt i jordekanten bak låven (nord for tunet). Den kan også ha vokst østvendt, vest for tunet som da blir bak furua i venstre del av bildet. Kilde: Digitaltmuseum.no, Akershusmuseet. Idnr: 0217-028: 0058 (ukjent fotograf)

Status 2014: Vi vil vurdere funnet i Svartskog, Oppegård som en spontan forekomst av ertevikke. Vi har selv sett hvordan ertevikke kan gå inn i hage/kjøkkenhage og oppføre seg nærmest ugrasaktig (se lokaliteter i Røyken). Det er sannsynlig at den har gjort det ved Braate også. Området ligger klimatisk og geografisk innenfor utbredelsen til ertevikke (som finnes både nordenfor i Nesodden og sønnenfor i Frogn). Hvorvidt ertevikke kan finnes i området i dag har vi ingen formening om, da den ikke har vært ettersøkt. Det er en mulighet for at det fortsatt kan vokse ertevikke i jordekantene ved Bråte. Området ble flyktig befart av Even W. Hanssen i 2013 uten at ertevikkke ble sett.

Eiendomsforhold: Lokaliteten ligger sannsynligvis innenfor eiendommen Bråte og er LNFR- område. Den er ikke registrert i naturbase.

Oslo: Abbediengen

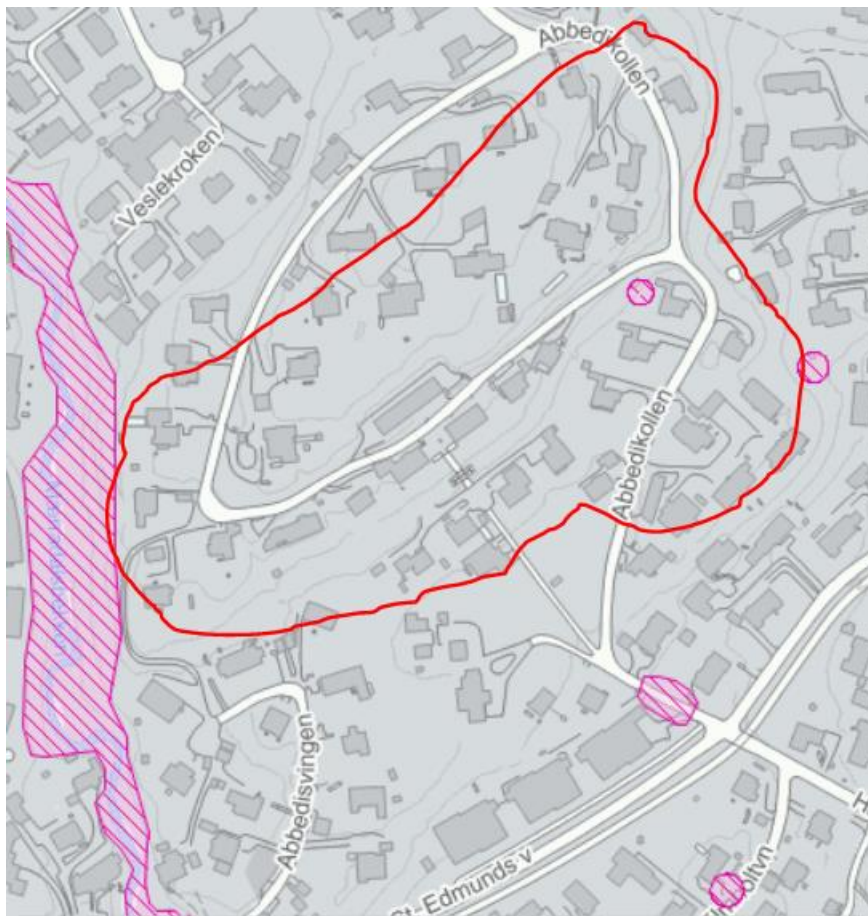
Koordinater: UTM Sone 32V Euref 89: Ukjent

Figur 52. Utsnitt som viser lokalisering av den gamle forekomsten av ertevikke ved Oslo: Abbediengen. De to røde prikkene viser lokaliseringer av funnet gjort i Artskart (Artsdatabanken 2013), men vi kan ikke regne med at noen av dem viser hvor den eksakte lokaliseringen var.

Lokalitetsbeskrivelse: Herbarieetikettene sier «*Abbediengen, i en ur i skoven lige ovenfor haven*». Angivelsen «*lige ovenfor haven*» er ganske presis, noe som gjør at vi kan stedfeste funnet ganske nøyaktig. Sannsynligvis er det på Abbedikollen som ligger i høydedraget nordvest for Abbediengen gård. Vi har ingen angivelse av økologien på stedet.

Historikk: Lokalitetsbeskrivelsen er å finne på belegg av Axel Blytt, datert 10. oktober 1869. Han har tatt fire belegg samme dag. Ett av dem er ved Universitetsmuseet i Bergen, ett ved NTNU-Vitenskapsmuseet, og de to siste ved NHM. På herbariet ved universitetsmuseet i Bergen ligger et udatert belegg av J.Mohn, med lokalitetsbeskrivelsen «*Kristiania. Abbediengen ved Kristiania*». Den 12.7.1887 ble lokaliteten besøkt av F.E. Conradi. To belegg fra dette besøket ligger på herbariet ved NTNU-Vitenskapsmuseet. Lokaliteten er beskrevet som «*Oslo V. Aker, Abbediengen.*»

Figur 53. Fra Oslo kommunes kartverk over Abbediengen og Abbedikollen, Oslo kommune. Det er sannsynlig at forekomsten av ertevikke *Vicia pisiformis* har forekommet innenfor den røde streken på det som i dag kalles Abbedikollen. De rosa skraverete områdene er biologisk verdifulle områder registrert av Oslo kommune, men har ikke noe med ertevikke å gjøre.

Status 2014: Lokaliteten har etter det vi vet ikke blitt oppsøkt på svært lang tid. Det antas at lokaliteten er utgått på grunn av arealendringer. Rent teoretisk finnes det vegetasjonsbelter mellom husene på Abbedikollen som fortsatt kan huse ertevikke.

Eiendomsforhold og planstatus: Det er usikkert hvilken eiendom lokaliteten kan ha vært på.

Oslo: Bekkelaget, ved Ljabruchausseen rett ovenfor Ulvøya

Koordinater: UTM Sone 32V Euref 89: Ukjent

Figur 54. Lokalisering av den gamle forekomsten av ertevikke *Vicia pisiformis* ved Oslo: Bekkelaget, ved Ljabruchausseen rett ovenfor Ulvøya. De røde prikkene viser lokaliseringer av funnet gjort i Artskart (Artsdatabanken 2013), men ingen av dem ser ut til å vise nøyaktig voksested.

Lokalitetsbeskrivelse: : På diverse herbariebelegg står det «ved Liabrochauseen rett overfor Ulvøen, lidt udenfor Bækkelaget», «mellom Bekkelaget og Nordstrand vis á vis ulvøen», «Bekkelaget» og «Bækkelaget mellem Bækkelaget og Nordstrand», er ulike angivelser på denne. Det henspeiler på et eller annet sted i den vestvendte Ekebergskrånningen nærmest dagens Mossevei.

Historikk: Første daterte belegg er gjort av Ove Dahl i juni 1883, med påskriften over. Han kom tilbake til lokaliteten i august samme år og tok et nytt belegg. Begge disse ligger i herbariet ved NHM. Halfdan Bryn besøkte lokaliteten i 1886, og leverte to belegg som ligger på NTNU- Vitenskapsmuseet. Om Axel Blytt var der før eller etter Ove Dahl og Halfdan Bryn vet vi ikke, siden Blytts belegg ikke er datert. Begge belegg av Axel Blytt ligger på herbariet ved NTNU- Vitenskapsmuseet. Ved NHM ligger også et belegg datert juli 1887 samlet av Nils G. Moe med lokalitetsbeskrivelsen «Bækklag». Rolf Nordhagen besøkte lokaliteten for første gang 1. august 1914, der han beskriver lokaliteten med «Aker: Bekkelaget nær Ljanchaussen». Dette belegget er på herbariet ved universitetsmuseet i Bergen. To belegg han seinere gjorde er på herbariet ved NHM. Det ene er datert august 1916, og det andre 8. september 1916. Om det er snakk om en eller flere dellokaliteter vet vi ikke.

Status 2014: Siden det har skjedd mye arealendringer i dette området, både når det gjelder veier og boliger, er det vel lite sannsynlig at det fortsatt finnes ertevikke her,

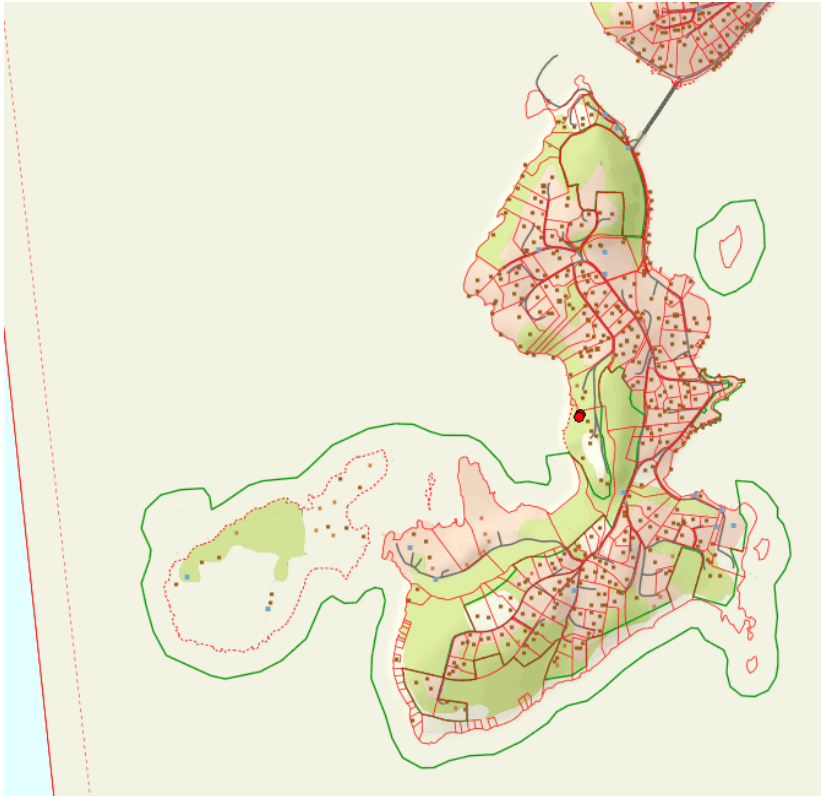
men det kan selvsagt være en liten mulighet for at det finnes en bortgjemt populasjon i en gammel hage eller lignende.

Eiendomsforhold og planstatus: Det er usikkert hvilken eiendom lokaliteten kan ha vært på så det er derfor ikke grunnlag for å si noe om eiendomsforhold og planstatus.

Oslo: Malmøya

Koordinater: UTM Sone 32V Euref 89: Ukjent

Figur 55. Oslo: Malmøya har huset en gammel lokalitet for ertevikke *Vicia pisiformis*. Den røde prikken på kartet viser lokalisering i Artskart (Artsdatabanken). Den er ikke riktig plassert, i den forstand at de gamle angivelsene ikke angir annet enn at den er funnet et eller annet sted på øya.

Lokalitetsbeskrivelse: «*Malmøen ved xania*». Denne sier dessverre ikke noe mer nøyaktig om hvor på øya det kan ha vært. En eller annen skråning med løs skifer med edellauvskog i bakkant er sannsynlig.

Historikk: Lokalitetsbeskrivelsen over stammer fra et belegg gjort av Nils G. Moe fra 1860. Han besøkte lokaliteten igjen i 1882, og tok da tre belegg. To av disse befinner seg i Bergen og ett i herbariet ved NHM. Mathias N. Blytt har også gjort et belegg på en lokalitet kun merket «*Malmøe*». Denne er ikke datert. Belegget er ligger ved NHM.

Status 2014: Det er ingen ting som tyder på at ertevikke vokser på Malmøya i dag, men siden det finnes flere potensielle vokseplasser kan det heller ikke helt utelukkes. Tatt i betraktning at det ikke foreligger angivelser av ertevikke fra Malmøya på over 130 år, i et område som tross alt er ganske jevnlig besøkt av botanikere, må den regnes som utgått.

Eiendomsforhold og planstatus: Lokaliteten ligger et eller annet sted på Malmøya, og nærmere angivelse av eiendomsforhold og planstatus kan ikke gis.

Oslo: Ormøya

Koordinater: UTM Sone 32V Euref 89: Ukjent

Figur 56. Oslo: Ormøya skal ha huset en forekomst av ertevikke *Vicia pisiformis* i følge Blytt. Norges Flora Bd. III. Øya befinner seg i indre Oslofjord mellom dokumenterte lokaliteter på Bekkelaget og Malmøya

Lokalitetsbeskrivelse/ Historikk: Ormøya er angitt av Axel Blytt i Norges Flora bd. III s. 1221, og det er angitt at M.N. Blytt skal ha funnet den der. Vi har ikke klart å sjekke opp andre opplysninger om funnet. De finnes heller ikke andre personer som har angitt ertevikka fra Ormøya.

Status 2014: Det er ingen holdepunkter for at ertevikke skulle finnes på Ormøya nå. Det er heller ikke grunn for å betvile Blytts angivelse selv om det ikke foreligger belegg, med mindre det kan dreie seg om en feilskrivning i floraen. Angivelsen befinner seg tross alt midt mellom to belagte funn på hhv. Bekkelaget og Malmøya.

Eiendomsforhold og planstatus: Det er usikkert hvilken eiendom lokaliteten kan ha vært på så det er derfor ikke grunnlag for å si noe om eiendomsforhold og planstatus.

Buskerud: Røyken: Kustein ved Drammensfjorden

UTM SONE 32V Euref 89: Ukjent

Figur 57. Ertevikke *Vicia pisiformis* ved Buskerud: Røyken: Kustein (som er et berg/skjær ved bredden av Drammensfjorden), er opplagt unøyaktig. Visningen fra Artskart (Artsdatabanken 2013) gir firkanter med en nøyaktighet som også omfatter den sørvendte skråningen av Kaståsen. Dette er en lokalitet som høyst sannsynlig kan ha inneholdt ertevikke.

Lokalitetsbeskrivelse: Kustein ved Drammensfjorden. Sannsynligvis den sørvendte lia av Kaståsen som ligger nord for Kustein. Her er det varmekjær, edelløvsogspreget vegetasjon, men ganske fattig da området ligger på drammensgranitt.

Historikk: Funnet og belagt av Nils Andreas Sørensen 18. juli 1926. To belegg ligger på NTNU-Vitenskapsmuseet. Lokaliteten er ettersøkt av Helmer Thorsrud (pers.medd. til Even W. Hanssen) og Inge Jahren (pers.medd. til Even W. Hanssen) uten at ertevikke er funnet.

Status 2014: Ertevikke er oss bekjent ikke funnet i området etter 1926. Den er ettersøkt flere ganger de seinere årene, uten å ha blitt gjenfunnet. Vi antar derfor at den er utgått på stedet, selv om det fortsatt finnes egnete vokseplasser.

Eiendomsforhold og planstatus: Det er usikkert hvilken eiendom lokaliteten kan ha vært på så det er derfor ikke grunnlag for å si noe om eiendomsforhold. I henhold til Røykens kommuneplan for 2011-23 er planstatusen for Kaståsen LNFR. Det er regulert inn en støysone i forbindelse med fylkesveien som går i det bratteste av lia.

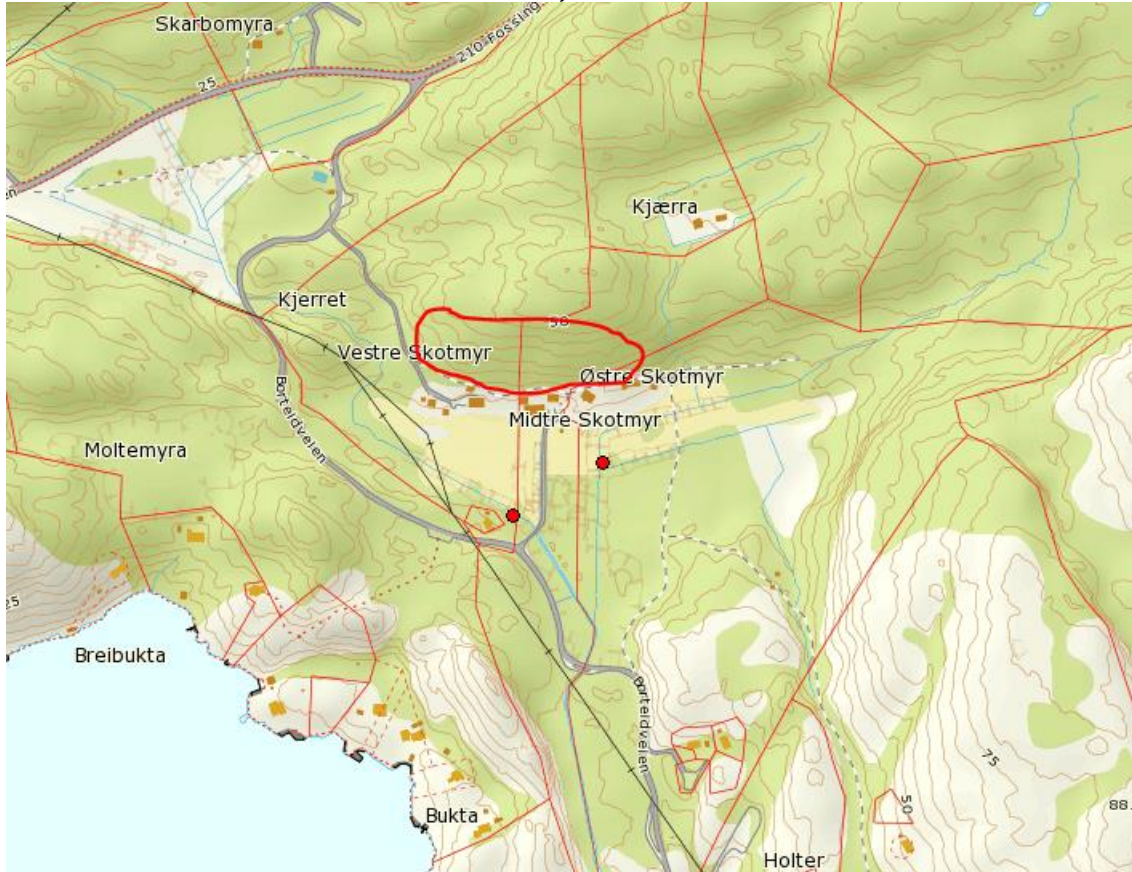

Området på nedsiden av fylkesveien ved selve Kustein, strandsone omfattet av rikspolitiske retningslinjer.

Telemark: Kragerø: Skotmyr

Koordinater: UTM SONE 32V Euref 89: Ukjent

Figur 58. Ertevikke *Vicia pisiformis* ved Telemark: Kragerø: Skotmyr. De to prikkene er tatt fra Artskart (Artsdatabanken 2012), men er nok feilplassert. Forekomsten har trolig vært i den sørvendte lia nord for gårdene som er markert med en rød strek

Lokalitetsbeskrivelse: Denne lokaliteten ligger nordøst i Kragerø. Stedsangivelsen er for unøyaktig til å vite sikkert, men sannsynligheten er stor for at det er snakk om de sørvendte liene nord for Skotmyr-gårdene.

Historikk: Et udatert belegg fra Asbjørn Hernes ligger ved NTNU-Vitenskapsmuseet. Det foreligger en angivelse hos Johan Dyring (1911) som sier at angivelsen skal ligge på en sekundæretikett i et herbarium etter Asbjørn Hernes påført stedsnavnet «Skotmyr». Gudmund M. Gran skal være opphavspersonen til lokalitetsangivelsen, men på originaletiketten er Arne Gran oppgitt som finner.

Status 2014: Det kan slås fast at det er over 100 år siden ertevikke med sikkerhet har vært observert ved Skotmyr. En kan anta at den har gått ut, men det er for tidlig å konkludere uten skikkelig feltsøk. Området kan nok ha egne vokseplasser også i dag.

Eiendomsforhold og planstatus: Det er sannsynlig at funnet har ligget på det som i dag er eiendommene Vestre-, Midtre- eller Østre Skotmyr. Området er angitt som LNFR-område.

Aust-Agder: Risør: Søndeledfjorden på nordsiden bak Frønø

Koordinater: UTM SONE 32V Euref 89: Ukjent

Figur 59. Ertevikke *Vicia pisiformis* ved **Aust-Agder: Risør: Søndeledfjorden på nordsiden bak Frønø**, tatt fra Artkart (Artsdatabanken) som viser rød prikk hvor man har stedfestet Jørgensens funn fra 1894. I realiteten er hele området som er markert med rød strek aktuelt for ertevikke.

Lokalitetsbeskrivelse: «Søndeledfjorden nær Risør, i ur paa nordsiden bag Frønø». Det er sannsynlig at det er sørvendt, varmekjær vegetasjon med innslag av edle lauvtrær i området.

Historikk: Lokalitetsbeskrivelsen er å finne på et belegg gjort av Eugen Jørgensen 30. juli 1894. Belegget ligger ved NHM (Hb.O).

Status 2014: Roger Halvorsen undersøkte en del av området som kan være aktuelt sommeren 2011, men fant ingen ertevikke. Området det kan være snakk om er ganske stort, og det er meget mulig at det fortsatt finnes ertevikke her. Det er ikke gjort spesielle søk etter 2011.

Eiendomsforhold og planstatus: Lokaliteten ligger inne i naturbase, men det er lite sannsynlig at området som er merket i kartet er det korrekte. Det har ikke blitt gitt noen nærmere beskrivelse for lokaliteten enn beskrivelsen over, og ertevikke er antagelig ikke sett på lokaliteten etter 1894.

8.5 Ikke anerkjent lokalitet

Telemark: Kragerø: Djupsundsholmene utenfor Skjultangen.

Det er angitt en lokalitet uten belegg fra Barlandsområdet i Kragerø, Telemark. Den er udatert og som finner er angitt Finn Sørlye. Funnstedet skal være "To holmer utenfor Skjultangen". Når en så ser på kart fra området, er de to nærmeste holmene Djupsundsholmene som ligger ca. 1 ½ km nordøst for Skjultangen. Roger Halvorsen har besøkt disse holmene i båt sammen med Norman Hagen i 2012. Det vokser ikke ertevikke her.

9 Litteratur og andre referanser

Artsdatabanken 2013 Artskart. <http://artskart.artsdatabanken.no/Default.aspx>
Diverse søk i 2014.

Bertilsson A, Aronsson L-E, Bohlin A, Börjeson G, Geijer M, Ivarsson R, Janson O & Sahlin E 2002 *Västergötlands flora*. SBT-förlaget, Lund. 743 s.

Black-Samuelsson S, Eriksson G, Gustafsson L & Gustafsson P 1997 RAPD and morphological analysis of the rare plant species *Vicia pisiformis* (Fabaceae). *Biological Journal of the Linnean Society* 61: 325-343

Black-Samuelsson S & Lascoux M 1999 Low isozyme diversity in Nordic and central European populations of *Vicia pisiformis* and *V. dumetorum* (Fabaceae). *Nordic Journal of Botany* 19: 643-652

Brandrud T E, Hanssen O, Sverdrup-Thygeson A, Ødegaard F 2011 *Kalklindeskog – et hotspot-habitat*. Sluttrapport under ARKO-prosjektets periode II – NINA Rapport 711. 50 s.

Bratli, H 2003 *Biologisk mangfold i Nesodden kommune*. Norsk Institutt for Jord- og Skogkartlegging. Rapport 03/2003: 1-81

Bredesen B 2003 *Skrenten nord for Nærnes, Røyken kommune*. Upublisert notat. 2s. + kart

Bryant JA & Hughes SG 2011 *Vicia*. In Kole C. Wild Crop relatives: Genomic and breeding resources. Legume crops and forages. Springer Verlag, Berlin - Heidelberg. Pp. 273-289

Colling, G 2006 Red List of the Vascular Plants of Luxembourg. *Ferrantia* 42: 1-72

Edqvist M & Karlsson T (red.) 2007 *Smålands flora*. SBF-förlaget, Uppsala. 880 s.

Edqvist M & Mattiasson G 2009 *Ärtvicker Vicia pisiformis*. Information om rödlistade kärlväxter. Svenska Botaniska Föreningen – faktablad. 2 s.

Eek, JO 1996 Ertevikke – en lokalitet gikk tapt og en ny ble funnet. I: Hanssen, E.W. red. *Blant orkideer og furutrær – opplevelser i Nedre Eikers Flora*. Nedre Eiker kommune, Mjøndalen s. 55.

Ellenberg H, Weber HE, Düll R, Wirth V, Werner W & Paulissen D 1992 Zeigerwerte von Pflanzen in Mitteleuropa. 2 ed. *Scripta Geobotanica* 18: 1-258.

Elsner G, Huemer P & Tokár, Z 1999 *Die Palpenmotten (Lepidoptera, Gelechiidae) Mitteleuropas – Bestimmung – Verbreitung – Flugstandort – Lebenweise der Raupen.* – František Slamka, Bratislava, 208 pp.

Fægri K & Danielsen A 1996 *Maps of distribution of Norwegian vascular plants. III. The southeastern element.* Fagbokforlaget, Bergen. 129 + 40 s.

Fylkesmannen i Oslo og Akershus 1999 *Naturfaglige registreringer i Oslo og Akershus 1993-97.* Fylkesmannen i Oslo og Akershus, Miljøvernavdelingen. Rapport nr.2 – 1999. ISBN - nr: 82-7473-049-6 ISSN -nr: 0802-0582:

Gustafsson L 1991 Ärtvicker, *Vicia pisiformis*, i Sverige. *Svensk Bot. Tidsskr.* 85: 21-32

Gustafsson L & Gustafsson P 1994 Low genetic variation in Swedish populations of the rare species *Vicia pisiformis* (Fabaceae) revealed with rflp (rDNA) and RAPD. *Pl. Syst. Evol.* 189: 133-148

Gustafsson L & Edqvist M 2006 *Vicia pisiformis* ärtvicker – faktablad. ArtDatabanken, SLU

Gärdenfors U (ed.) 2005 *The 2005 Red List of Swedish Species.* ArtDatabanken, SLU, Uppsala.

Halvorsen R & Brekke Ø 2004 Ertevikke *Vicia pisiformis* L. funnen i Hof kommune, Vestfold - og atfunnen på den gamle lokaliteten i Nome kommune, Telemark. *Blyttia* 62: 168-170

Hanelt P & Mettin D 1989 Biosystematics of the genus *Vicia* L. (Leguminosae). *Ann. Rev. ecol. Syst.* 20: 199-223

Hanssen, EW (red.) 1998 *Blant orkidéer og furutrær.* Opplevelser i Nedre Eikers flora. Nedre Eiker kommune.

Heggland A 2005 Ertevikke *Vicia pisiformis* funnet på ny lokalitet i Vestfold *Blyttia* 63: 204-205

Hultén E 1971 *Atlas över växternas utbredning i Norden.*- 2:a uppl. Generalstabens litografiska anstalts förlag, Stockholm.

Hultén E & Fries M 1986 *Atlas of North European vascular plants: north of the Tropic of Cancer I-III.* - Koeltz Scientific Books, Königstein.

- Høeg, OA 1976 *Planter og tradisjon. Floraen i levende tale og tradisjon i Norge 1925-1973*. (Universitetsforlaget) Oslo-Bergen-Trondheim. 751 s.
- Høiland K 1988 *Forvaltningsplan for truede plantearter i Oslo og Akershus fylker*. Økoforsk 1988: 1-62
- Jaaska V 2005 Isozyme variation and phylogenetic relationships in *Vicia* subgenus *Cracca* (Fabaceae) *Annals of Botany* 96: 1085-1096
- Jermý, T & Szentesi, Á 2003 Evolutionary aspects of host plant specialisation -- a study on bruchids (Coleoptera: Bruchidae). *Oikos* 101: 196-204
- Jia Y, Gray VM, Straker CJ 2004 The influence of *Rhizobium* and arbuscular mycorrhizal fungi on nitrogen and phosphorus accumulation by *Vicia faba*. *Annals of Botany* 94: 251–258
- Jones FR 1924 A mycorrhizal fungus in the roots of legumes and some other plants. *J. agric. Res.* 29: 459-470
- Jonsson M, Bertilsson M, Ehrlén J & Lönn M 2008 Genetic divergence of climatically marginal populations of *Vicia pisiformis* on the Scandinavian Peninsula *Hereditas* 145: 1-8
- Kålås JA, Viken, Å, Henriksen, S & Skjelseth, S (red.) 2010 *Norsk Rødliste 2010 – The 2010 Norwegian Red List for species*. Artsdatabanken, Norway. 480 s.
- Leht M 2009 Phylogenetics of *Vicia* (Fabaceae) based on morphological data. *Feddes Repertorium* 120: 379-393
- Leute GH 1976 Über ein neu entdecktes Vorkommen der Erbsen-Wicke (*Vicia pisiformis* L.) am Magdalensberg in Kärnten. *Carinthia* II 166/86: 259-264
- Lid J & Lid DT 2005 *Norsk flora*. 7. utg. Red.: Reidar Elven. Det Norske Samlaget, Oslo. 1230 s.
- Lietuvos Raudonoji Knyga 2009 www.RaudonojiKnyga.lt (Rødliste for Litauen)
- Linnaeus, C 1753 *Species plantarum*, exhibentes plantas rite cognitatas, ad genera relatas, cum differentiis specificis, nominibus trivialibus, synonymis selectis, locis natalibus, secundum systema sexuale digestas. Impensis Laurentii Salvii, Holmiae 2 bd. 1200 s.

Ludwig G & Schnittler M (Bearb.) 1996 Rote Liste gefährdeter Pflanzen Deutschlands. *Schr.R. f. Vegetationskunde* 28: 1-744

Moser D, Gygax A, Bäumler B, Wyler N & Palese R 2002 *Rote Liste der gefährdeten Farn- und Blütenpflanzen der Schweiz*. Hrsg. Bundesamt für Umwelt, Wald und Landschaft, Bern, Zentrum des Datenverbundnetzes der Schweizer Flora, Chambésy, Conservatoire et Jardin botaniques de la Ville de Genève, Chambésy. BUWAL-Reihe «Vollzug Umwelt». 118 S.

Mossberg B & Stenberg L 2007 *Gyldendals store nordiske flora*. Revidert og utvidet utgave. Gyldendals forlag, Oslo. 928 s.

Nedkvitne, K & Gjeråker, J 1999 *Hegg og hassel i norsk natur og tradisjon*. Særpublikasjon nr. 14. 151s. Norsk skogbruksmuseum.

Pang PC, Paul EA 1980 Effects of vesicular–arbuscular mycorrhiza on 14C and 15N distribution in nodulated fababeans. *Canadian Journal of Soil Science* 60: 241–250

Petrova, A & Vladimirov, V (eds.) 2009 Red List of Bulgarian vascular plants. *Phytologia Balcanica* 15 (1): 63 – 94

Pita, JM, Martinez-Laborde, JB, Zambrana, E & Cuadra, C 2005 Germinability of *Vicia sativa* L. seeds After 10 Years of Storage in a Base Collection. *Genetic resources and crop evolution* 52: 513-517

Procházka F (red.) 2001 Černý a Červený seznam cévnatých rostlin České republiky (stav v roce 2000). – *Příroda*, Praha, 18: 1–166

Riedl, T 1996 *Cosmopterigidae*. In *The Lepidoptera of Europe: a distributional checklist*. Edited by O. Karsholt and J. Razowski. Apollo Books, Stenstrup, Denmark. pp. 101–103.

Røer, HF, Høiland, K & Elven, R 1974. 17. juni [1973] : til Krokskogen og Mannskaret [Ekskursjonsreferat] *Blyttia* 32: 43-44

Schübeler, FC 1886 *Norges væxtrige. Et bidrag til Nord-Europas natur- og kulturhistorie. Bd. 1*. Christiania. 610 s. + kart.

Størmer, P 1938 Vegetationsstudien auf der Insel Håøya im Oslofjord unter besonderer Berücksichtigung der Gefässpflanzen und Moose. - *Skr. utg. av Det Norske Vid.-Akad. Oslo I. Mat.-Naturv. Kl.* 1938, 9: 1-155.

Størmer, P 1951 4. juni. [1950] Dagstur til Håøya i Frogn [Eksursjonsreferat] *Blyttia* 9: 35

Wilhelm T & Hilpold A 2006 Rote Liste der gefährdeten Gefäßpflanzen Südtirols. *Gredleriana* 6: 115-198

Wouw M vd, Enneking D, Robertson LD & Maxted N 2001 *Vetches (Vicia L.)* In Maxted N & Bennett SJ (eds.) Plant genetic resources of Legumes in the Mediterranean. Current Plant Science and Biotechnology in Agriculture. Kluwer Academic Publishers pp. 134-157

Zacher, F 1952 Die Nährpflanzen der Samenkäfer. *Zeitschr. f. Angewandte Entomologie* 33: 460-480

Vedlegg 1. Excel-ark alle lokaliteter med ertevikke *Vicia pisiformis* i Norge 13-sifret UTM

Kommune	Lokalitet	UTM 32V Øst (WGS84)	UTM 32V Nord (WGS84)	Vernet	Siste rapport	Antall skudd (cirka)	Omtrentlig beregnet forekomstareal	Kommentarer
Asker	Bjerkåsholmen SV dellok. 1	583995	6628935	Nei	2011	17	6 m2	Kun to med blomster
Asker	Bjerkåsholmen SV dellok. 2	583955	6628995	Nei	2011	7	1 m2	
Asker	Bjerkåsholmen SV dellok. 3	583928	6628964	Nei	2011	8	1 m2	
Asker	Bjerkås industripark, nord for, dellok. 1	584145	6629235	Ja	2011	1	1 m2	
Asker	Bjerkås industripark, nord for, dellok. 2	584135	6629215	Ja	2011	25	10 m2	
Asker	Bjerkås industripark, nord for, dellok. 3	584055	6629185	Ja	2011	8	2 m2	
Asker	Bjerkås industripark, nord for, dellok. 4	584005	6629185	Ja	2013	244	100 m2	
Asker	Bjerkås industripark, nord for, dellok. 5	583945	6629135	Ja	2011	100	40 m2	
Asker	Bjerkås industripark, nord for, dellok. 6	583895	6629125	Ja	2011	20	10 m2	
Asker	Sjøstrand, ved gartneriet, dellok. 1	583830	6629620	Nei	2011	100	30 m2	
Asker	Sjøstrand, ved gartneriet, dellok. 2	583800	6629655	Nei	2011	7	1 m2	
Frogn	Håøya, Mølla, nord for Tålebukta	587705	6618953	Nei	2013	2	1 m2	
Frogn	Håøya, Parisbukta	588320	6617188	Ja	2013	34	5 m2	
Nesodden	Bratti, Flaskebekk, Nordveien	592695	6637495	Nei	2013	5	15 m2	
Hole	Nedre Nes SØ	571625	6651865	Nei	2011	3	1 m2	
Nedre Eiker	Mikkelsåsen, ved Ulevannsveien	556129	6625791	Nei	2011	10		Ingen med blomster
Øvre Eiker	Hamre, opp for Svartvik	549744	6617067	Nei	2006	34	5 m2	To individer med ca 2 m i mellom * Se kommentar i teksten på lokaliteten under eiendomsforhold og planstatus!
Røyken	Grundvik, nær krysset Grundvikveien/Sundbyveien	583965	6625985	Ja	2003	3 planter/skudd?	1 m2	
Røyken	Grundvikveien 2, i øvre kant av hagen	584115	6626145	Ja	2011	76	20 m2	
Røyken	Grundvikveien, 8-12, i bakkant av hagene.	584210	6626500	Ja	2011	1000	80 m2	
Røyken	Slemmestadåsen s. for Kirkerud	584145	6626765	Ja	2011	262	20 m2	
Hof	Ravnåskollen	563469	6601698	Nei	2014	300		
Horten	Borre vann	581357	6588209	Nei	2011	120	20 m2	Rundt 10 kloner
Larvik	Kveldsvika ved Farris	550887	6561757	Nei	2014	80-90	Hovedlokalitet 15 m2	3 dellokaliteter i tillegg langs veien. Se teksten under lokalitetsbeskrivelse.
Larvik	Snipekollen, dellok. 1	551447	6553002	Nei	2012	Fleire hundre skudd		
Larvik	Snipekollen, dellok. 2	551426	6552997	Nei	2011			
Larvik	Snipekollen, dellok. 3	551434	6553009	Nei	2011			
Larvik	Grasåsen, østsiden	554050	6562609	Nei	2014	75 skudd	10-15 m2	
Kragerø	Knipheia naturreservat	517407	6521308	Ja, men kun buskvikke omtalt i naturbase.	2011			
Kragerø	Grønnåsilane naturreservat, dellok. 1	518655	6526175	Ja, men ertevikke er ikke nevnt i naturtyperegistreringen.	2014		30 m2	
Kragerø	Grønnåsilane naturreservat, dellok. 2	518615	6526215		2007		10 m2	
Nome	Fen: Lillejordet, Gruveåsen	518006	6570363	Nei	2011	5	2 m2	
Frogn	Håøya, Kloasundet	589438	6616494					
Frogn	Håøya: Nordre Håøya	587904	6620770					
Frogn	Langebåt	590695	6617706					
Drammen	Brageåsen	567800	6624200					
Hole	Nordlandsåsen, vestsida, ovf. Sønsterudelva (også kalt Homledal)	572884	6651375					
Nedre Eiker	Bjerkedokk sv. for	557520	6625430					
Øvre Eiker	Østerud	550900	6617000					
Asker	Skaugåsen, opp for Solstad	581500	6637500					
Bærum	Kolsås	584970	6643220					
Oppegård	Bråseter	598977	6630025					
Oslo	Abbedingen	593091	6644450					
Oslo	Bekkelaget, ved Ljåbruchausseen rett ovenfor Ulvøya	599826	6638470					
Oslo	Malmøya	598241	6637419					
Oslo	Ormøya	598530	6639060					
Røyken	Kustein ved Drammensfjorden	574597	6620705					
Kragerø	Skotmyr	525422	6529943					
Risør	Sånndedfjorden på nordsiden, bak Frøyvå	505379	6512280					
Forklaring til fargekode i 2. kolonne:								
Sikker forekomst								
Usikker forekomst								
Trolig tapt forekomst								